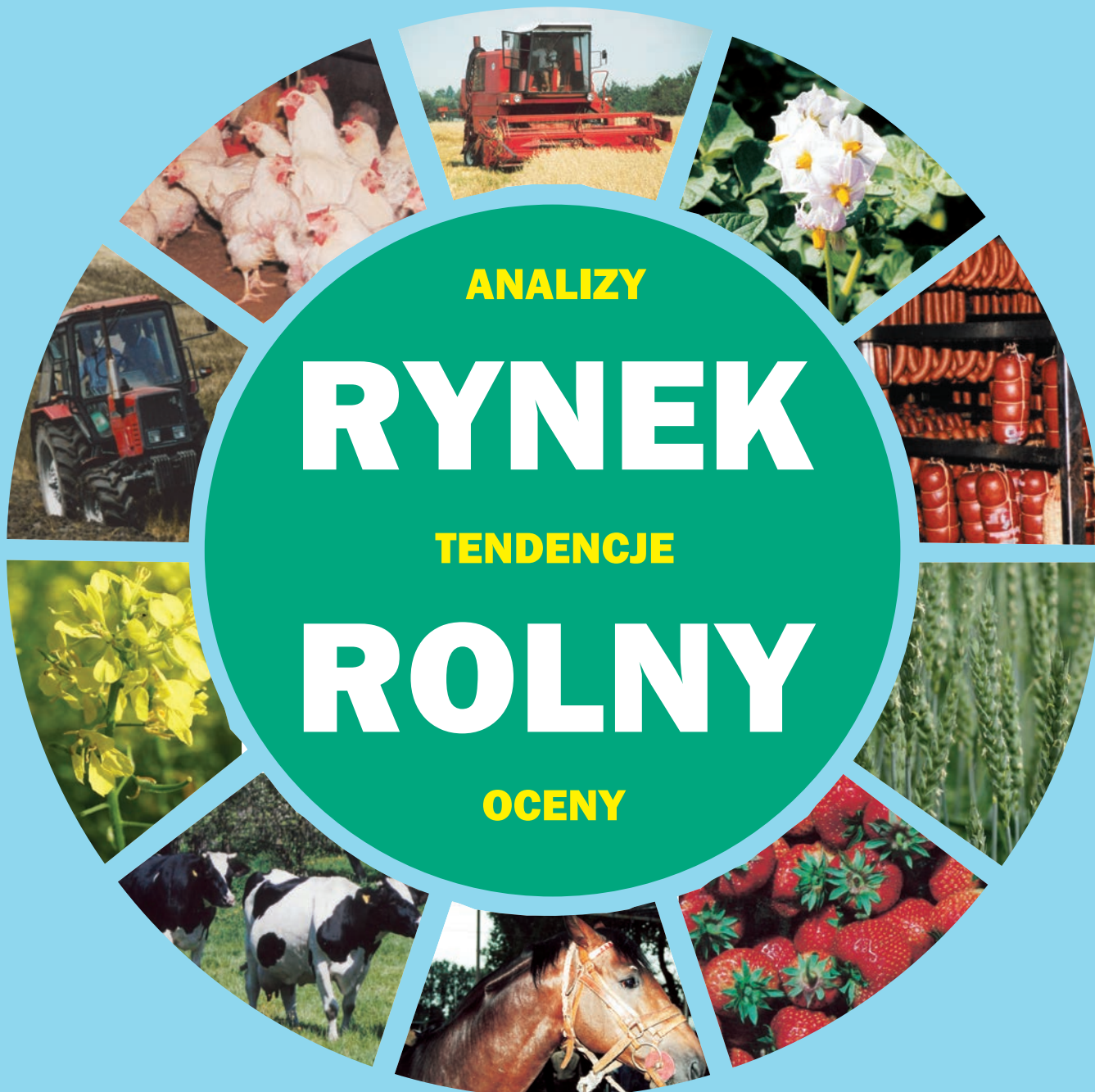

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 9 (331)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

WRZESIEŃ 2018

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2018

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. Jawna
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W sierpniu 2018 r. koniunktura w rolnictwie poprawiła się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) osiągnął najwyższy poziom w ostatnich 6 miesiącach. Podniósł się on o 0,7 pkt. proc. do 100,7 punktu pod wpływem wzrostu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,7 pkt. proc. do 101,6 punktu oraz zwiększenia ruchomego wskaźnika nożyc cen o 0,8 pkt. proc. do 99,9 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł przede wszystkim z powodu poprawy dynamiki obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi, ożywienia sprzedaży przemysłu spożywczego a także relatywnego spadku cen żywności w stosunku do wynagrodzeń oraz towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w sierpniu br. był jednocześnie o 0,4 pkt. proc. niższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen w sierpniu 2018 r. wyniósł 99,9 punktu i był o 0,8 pkt. proc. niższy niż miesiąc wcześniej. Był także o 1,2 pkt. proc. niższy niż rok wcześniej o tej porze. Wyrównany wskaźnik nożyc cen nieznacznie poprawił się w porównaniu z poprzednim miesiącem na skutek wzrostu wskaźnika cen skupu, przy jednoczesnym spadku ruchomego wskaźnika cen środków produkcji. Na zwiększenie indeksu cen skupu wpłynęły lipcowe podwyżki cen skupu wielu podstawowych produktów rolnych, ale także przeniesione skutki wcześniejszych podwyżek cen (m.in. w czerwcu br.). W lipcu 2018 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły ceny skupu większości produktów rolnych monitorowanych przez GUS. Żywiec drobiowy podrożał o 3,9%, wieprzowy o 1,0%, a mleko krowie o 0,7%. Zdrożała również kukurydza (o 1,3%) i pszenica (o 1,0%), natomiast w przypadku żyta, jęczmienia i ziemniaków ceny były niższe niż miesiąc wcześniej. W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w lipcu br. 100,9 punktów, a ruchomy indeks cen skupu zwiększył się sierpniu br. do 100,2 punktu wobec 98,4 punktu w sierpniu 2017 r.

Jednocześnie podrożały środki produkcji dla rolnictwa. Środki produkcji drożały już 11 miesiąc z rzędu, a średni wzrost ich cen w lipcu 2018 r. w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł 0,3%. O wzroście cen w lipcu br. za-

decydowały przede wszystkim wyraźne podwyżki cen bezpośrednich nośników energii, w tym głównie gazu ziemnego oraz paliw ropopochodnych. Wzrost cen odnotowano również w przypadku materiałów budowlanych a także maszyn rolniczych. Z kolei słabnący popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe, a także stosunkowo niskie ceny w handlu światowym skutkowały obniżkami cen na krajowym rynku. Lipcowe podwyżki cen nie wpłynęły jednak na istotną zmianę wyrównanego wskaźnika cen środków produkcji, który w sierpniu br. wyniósł 100,3 punktu, wobec 100,4 punktu miesiąc wcześniej i 100 punktów rok wcześniej.

Zmiany cen, jakie dokonały się w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. były zdecydowanie niekorzystne dla producentów rolnych. Ceny koszyka skupu zmalały bowiem o 2,6%, podczas gdy środki produkcji dla rolnictwa podrożały przeciętnie o 2,4%. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w lipcu br. 95,1 punktu, podczas gdy przed rokiem o tej porze, tj. w lipcu 2017 r. wynosił 105,1 punktu.

W najbliższym czasie spodziewać się można dalszej stopniowej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Pod wpływem gorszych zbiorów ceny skupu większości podstawowych produktów roślinnych raczej powinny wzrosnąć. Podwyżkom cen produktów rolnych sprzedawanych przez producentów rolnych sprzyjać również mogą rosnące wraz z poprawą sytuacji dochodowej konsumentów ceny detaliczne żywności. Koniunkturę poprawiać powinna również stabilizacja cen środków produkcji, której mogą sprzyjać sezonowe spadki cen nawozów mineralnych, w tym głównie azotowych oraz środków ochrony roślin.

**Arkadiusz
Zalewski**

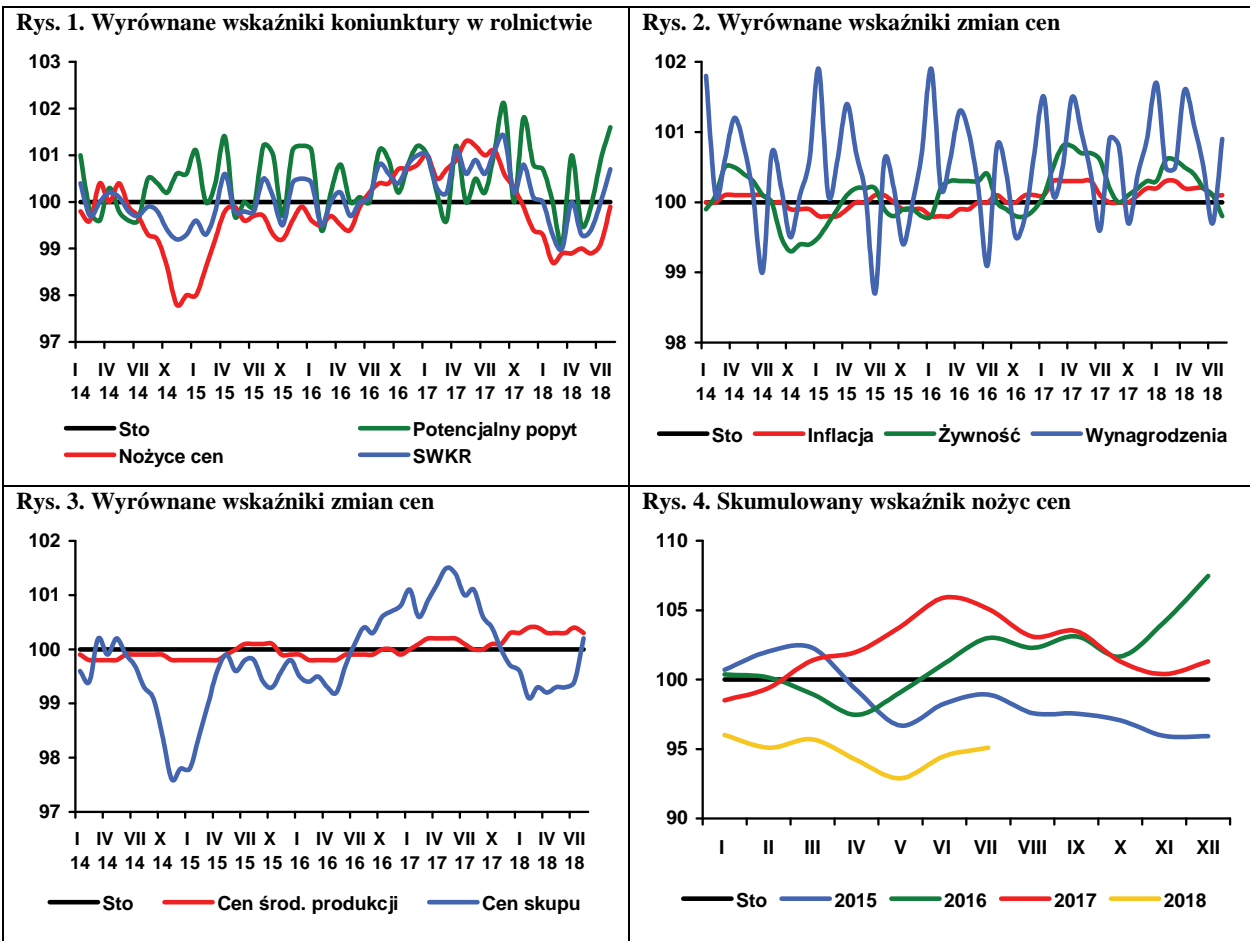
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 18	VII 18	VI 18	V 18	IV 18	III 18	VIII 17
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	100,0	99,4	99,3	100,0	99,0	101,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,6	100,9	99,9	99,5	101,0	99,1	101,1
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,9	99,1	98,9	99,0	98,9	98,9	101,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,2	99,4	99,3	99,3	99,2	99,3	101,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,3	100,4	100,3	100,3	100,3	100,4	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,3	100,0	99,9	99,8	99,7	99,7	99,8
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	101,1	99,6	100,2	100,6	101,1	99,9	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,6	101,5	100,1	99,1	101,7	98,0	101,8

^a średnie ruchome 6-miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Światowe zbiory zbóż (bez ryżu) w 2018 r. są szacowane na 2,063 mld t¹, tj. o 1,5% mniej od zbiorów z 2017 r., co w połączeniu z mniejszymi niż rok wcześniej zapasami początkowymi, spowodowało zmniejszenie zasobów całkowitych o 1,7% (o 45 mln t) do 2,667 mld t. Zużycie w sezonie 2018/19 może wzrosnąć o 1,0% do 2,129 mld t, a zapasy końcowe po raz drugi z rzędu zmniejszą (spadek o 10,9% do 538 mln t). U głównych eksporterów zapasy będą mniejsze aż o 23,0% i wyniosą 134 mln t.

W sierpniu 2018 r. na światowych rynkach obserwowano zmienne tendencje cen zbóż. W pierwszej dekadzie na większości rynków obserwowano wzrost cen. Jedynie ceny kukurydzy w USA i Argentynie pozostawały bez większych zmian. Następnie do końca miesiąca, pomimo drobnych wahań, ceny zbóż na światowych rynkach zmalały do poziomu z końca poprzedniego miesiąca. Wzrost cen odzwierciedlał obawy o wielkość zbiorów w Europie, Kanadzie i Australii oraz niepokoje związane z nałożeniem maksymalnego pułapu eksportu zbóż z Ukrainy. Z kolei spadkowe tendencje wynikały z rewizji w górę prognoz zbiorów zbóż.

Indeks cen GOI², w sierpniu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, minimalnie się zmniejszył (o 0,1 pkt. proc.). Spadek wartości indeksu kukurydzy (o 0,5 pkt. proc.) oraz soi (o 2,7 pkt. proc.) zaważył na wartości ogólnej tego wskaźnika. Indeks cen pszenicy i jęczmienia wzrósł odpowiednio o 2,7 i 7,4 pkt. proc. W porównaniu z sierpniem 2017 r., indeks cen zbóż był większy o 5,0 pkt. proc., w tym pszenicy o 16,4 pkt. proc., a kukurydzy o 10,4 pkt. proc.

W 2018 r., wg wstępnych szacunków GUS, zbiory zbóż w Polsce wyniosły 24,0 mln t, tj. o 3,8 mln t (o 14%) mniej niż w 2017 r. Spadek zbiorów był spowodowany utrzymującym się na przeważającym obszarze kraju, niedoborem opadów.

W lipcu 2018 r., w stosunku do poprzedniego miesiąca, na krajowym rynku podrożały żyto i jęczmień (odpowiednio o 3,4 i 4,4%), a pszenica i kukurydza nieznacznie zdrożały (odpowiednio o 1,0 i 1,3%). Na targowiskach wzrosły ceny wszystkich zbóż (od 1,0 do 9,3%).

W sezonie 2017/18 (lipiec-czerwiec) wg danych meldunkowych GUS do skupu trafiło 8,8 mln t zbóż podstawowych, tj. o 8,4% więcej niż w poprzednim sezonie. Skupiono 6,5 mln t pszenicy (6,1 mln t w poprzednim sezonie), 2,01 mln t kukurydzy (2,04 mln t), 657 tys. t żyta (556 tys. t), 747 tys. t jęczmienia (717 tys. t), 756 tys. t pszenżyta (644 tys. t) oraz mniejsze ilości pozostałych zbóż. W lipcu 2018 r. odnotowano sezonowy wzrost skupu zbóż. Skup zbóż podstawowych wyniósł 1,1 mln t, wobec 427 tys. t w lipcu 2017 r. Większy wolumen dostaw wynika z wcześniejszego terminu zbiorów w bieżącym roku.

W czerwcu 2018 r. z Polski wyeksportowano 264 tys. t ziarna zbóż, wobec 363 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 136 tys. t pszenicy, 28 tys. t kukurydzy, 35 tys. t żyta i mniejsze ilości pozostałych zbóż. W całym sezonie 2017/18 z kraju wyeksportowano 3,9 mln t zbóż, wobec 6,3 mln t w sezonie 2016/17. Import ziarna w czerwcu 2018 r. wyniósł 97 tys. t, wobec 107 tys. t w poprzednim miesiącu. Zmalał przywóz wszystkich zbóż, w tym najbar-

ziej żyta i kukurydzy. W sezonie 2017/18 do kraju sprowadzono łącznie 1,5 mln t zbóż (1,7 mln ton w sezonie 2016/17).

W czerwcu 2018 r. znacznie zmniejszył się eksport kasz i grysików mąk żytnich oraz minimalnie ziaren obrobionych inaczej. Natomiast wyraźnie zmalął wywóz słodu i mąk pszennych. Zwiększył się import słodu oraz kasz i grysików, a pozostałych produktów zmalował. W sezonie 2017/18 zanotowano wyraźny wzrost obrotów, zarówno w eksporcie (z wyj. mąk pszennych), jak i w imporcie (z wyj. mąk żytnich i słodu) tych towarów.

W czerwcu 2018 r. wzrósł import ciast makaronowych, zmalował produktów powstałych przez spęczniania i prażenie ziaren (kod CN 1904), a pieczywa pozostał bez zmian. Po stronie importu nastąpił znaczny wzrost przywozu ciast makaronowych i produktów objętych kodem CN 1904.

Przemysłowe przemiaty zbóż w czerwcu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły o 9,0%. W ślad za tym zwiększyła się produkcja mąk. Zmalała produkcja pieczywa świeżego i pasz. Więcej wyprodukowano makaronów. W sezonie 2017/18 przemysłowe przemiaty zbóż wyniosły 2,3 mln t (2,1 mln t w sezonie 2016/17).

W czerwcu 2018 r. nie było większych zmian cen detalicznych oraz cen producenta. W porównaniu z czerwcem 2017 r. ceny producenta większości produktów były wyższe od 2 do 5%, a ceny detaliczne od 0,4 do ponad 5%. Jedynie kasza jęczmienna na poziomie producenta potaniała o 13,1%.

Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich, w lipcu 2018 r. w stosunku do poprzedniego miesiąca, nastąpił niewielki wzrost cen większości asortymentów (od 0,1 do 0,4%). W porównaniu z lipcem 2017 r. wszystkie pasze były droższe, w tym najbardziej mieszanki dla bydła dorosłego i loch (odpowiednio o 4,7 i 4,9%).

W sierpniu 2018 r. na europejskich rynkach dominowały zwykłe tendencje cen zbóż. Najbardziej podrożał jęczmień paszowy i kukurydzy we Francji i w Niemczech. W porównaniu z sierpniem 2017 r., zboża w Europie były znacznie droższe, w tym szczególnie jęczmień paszowy we Francji i Niemczech (wzrost odpowiednio o 57,2 i 42,0%). Najmniej w tym ujęciu podrożała kukurydza na Węgrzech i Słowacji (odpowiednio o 4,8 i 2,5%).

Wiesław
Łopaciuk

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 491, IGC, 23.08.2018 r.
2. Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i olejnych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegółowy na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				targowiska				
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	x
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	VI	708,9	609,2	692,4	662,3	813,0	648,0	752,0	668,6	426,3
	VII	692,3	605,6	686,2	578,7	832,8	660,9	756,3	676,0	429,1
	VIII	636,6	531,3	717,4	604,7	794,3	646,4	730,4	658,2	432,6
	IX	645,7	537,3	665,9	620,8	793,8	644,9	719,2	638,3	432,6
	X	648,8	550,4	481,7	635,7	788,9	643,9	723,0	641,6	433,6
	XI	657,6	557,1	492,3	661,5	795,9	642,4	740,4	649,4	428,4
	XII	673,1	568,4	545,9	668,6	806,6	651,6	747,1	696,2	429,4
2018	I	670,3	583,4	596,5	675,9	807,0	652,0	747,1	699,2	421,8
	II	662,1	574,2	604,4	673,3	807,9	655,3	748,1	656,7	422,2
	III	668,5	572,5	618,1	670,8	810,2	655,1	754,5	665,5	426,5
	IV	662,4	573,8	623,5	673,5	813,6	653,4	771,7	674,6	424,9
	V	672,3	579,2	647,8	661,9	811,1	652,1	756,5	664,6	433,8
	VI	686,0	580,5	670,9	654,7	801,5	636,7	750,2	649,9	436,1
	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
Zmiana w %										
	<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	1,0	-3,4	1,3	-4,4	1,0	1,9	1,0	9,3	0,6
	<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	0,1	-7,4	-0,9	8,1	-2,8	-1,8	0,2	5,1	2,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. t)

Okresy	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyżyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza	
										VII 2014-VI 2015
VII 2015-VI 2016	5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4	
VII 2016-VI 2017	6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5	
2017	VI	258,2	119,1	22,2	25,1	22,2	16,1	324,3	173,6	76,5
	VII	200,3	91,4	15,3	194,2	93,2	14,9	426,7	208,3	67,2
	VIII	1562,6	555,6	219,8	218,4	78,5	226,3	2258,6	949,4	42,7
	IX	853,4	271,4	100,1	58,5	24,6	104,6	1129,0	454,6	31,7
	X	678,3	210,5	60,3	46,1	26,1	60,3	853,6	333,1	429,0
	XI	618,6	202,7	44,1	36,8	17,6	47,2	752,6	294,3	690,3
	XII	395,6	160,0	28,8	24,8	13,9	53,3	506,4	245,9	193,8
2018	I	362,4	156,2	33,0	25,6	11,7	.	468,7	228,8	86,2
	II	346,1	156,7	32,2	28,9	16,5	45,9	456,5	235,2	69,3
	III	393,8	169,7	29,0	25,1	16,2	48,8	500,8	249,2	110,4
	IV	337,7	165,1	22,4	28,2	20,8	39,2	431,2	238,0	93,8
	V	441,0	197,0	38,3	30,3	22,5	56,7	571,8	301,2	107,7
	VI	320,3	145,7	34,2	29,8	20,2	58,5	448,8	243,9	92,3
	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	132,4	1137,1	569,5	70,6
Zmiana w %										
	<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	116,4	106,3	184,4	581,0	362,7	126,4	153,4	133,5	-23,6
	<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	246,0	228,9	537,9	4,5	0,2	788,1	166,5	173,4	4,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. t)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0	
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1	
2017 ^a	VI	170,3	134,5	13,5	84,3	13,6	816,4	
	VII	179,6	139,8	13,7	86,8	11,0	806,4	
	VIII	191,6	150,3	14,0	89,0	11,6	818,8	
	IX	190,9	156,2	14,2	86,7	14,8	788,6	
	X	207,9	163,7	13,7	90,8	13,4	820,3	
	XI	200,6	157,8	13,8	86,3	14,5	809,6	
	XII	194,2	153,2	14,4	87,2	11,6	773,5	
	2018	I	198,1	152,4	15,3	85,5	12,7	812,3
		II	186,2	146,3	13,7	76,8	14,2	760,8
		III	171,1	131,5	13,7	89,6	14,2	861,6
		IV	145,1	113,3	12,5	81,1	11,8	817,7
		V	175,5	133,3	13,8	85,4	12,4	854,0
VI		191,4	150,1	14,8	85,1	13,5	832,3	
Zmiana w %								
<u>VI 2018</u> V 2018		9,0	12,6	7,4	-0,4	8,9	-2,5	
<u>VI 2018</u> V 2017		12,4	11,6	9,9	1,0	-0,8	2,0	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import						
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b		
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3	
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7	
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7	
2017	VI	52,7	8,4	0,2	26,0	100,6	129,9	2,8	50,4	73,9	263,1	
	VII	11,9	12,5	31,5	32,2	104,0	97,4	1,9	21,3	47,7	171,8	
	VIII	89,4	57,9	10,7	6,3	273,9	73,8	1,5	13,3	29,4	121,3	
	IX	301,9	63,0	3,6	28,5	470,1	59,1	2,3	13,9	26,2	104,9	
	X	276,7	46,0	7,0	100,0	509,3	47,2	3,2	12,8	14,2	86,8	
	XI	256,4	56,7	3,6	219,4	582,2	51,7	1,0	14,2	17,3	91,9	
	XII	156,4	27,8	1,0	127,1	346,9	47,7	2,1	15,5	22,9	92,6	
	2018	I	87,8	24,3	1,8	29,6	244,9	49,4	2,1	25,7	15,7	110,2
		II	110,5	25,6	8,0	19,9	256,9	39,8	1,5	28,9	39,2	131,9
		III	102,5	28,0	8,9	24,5	266,7	48,4	2,3	33,3	17,9	121,7
		IV	100,3	27,2	1,5	21,0	228,8	44,8	4,3	23,7	14,7	107,9
		V	224,3	33,4	2,9	25,3	362,9	40,5	3,2	22,9	18,9	107,4
VI		136,0	34,8	4,1	27,7	264,4	40,9	1,5	19,8	14,0	96,8	
Zmiana w %												
<u>VI 2018</u> V 2018		-39,4	4,2	43,3	9,6	-27,1	1,1	-51,0	-13,5	-26,0	-9,9	
<u>VI 2018</u> V 2017		157,7	324,3	2247,4	6,5	156,9	-69,1	-45,2	-61,4	-82,2	-66,0	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2015 I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016 I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017 I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2017 VI	11,1	1,9	2,8	2,5	10,2	4,2	1,4	2,9	4,6	14,6
VII	9,9	1,9	3,5	2,9	7,4	5,2	1,3	2,9	3,9	13,7
VIII	10,9	1,8	3,0	3,2	8,2	5,7	1,5	3,2	2,5	10,9
IX	10,0	1,8	3,6	2,8	8,2	4,4	1,3	3,6	3,1	10,0
X	10,7	1,8	3,7	4,3	6,6	6,5	1,4	3,7	3,6	8,8
XI	9,4	1,5	3,5	2,9	8,2	5,0	1,6	3,4	4,5	8,8
XII	7,1	1,2	3,2	2,7	6,6	7,2	1,4	4,0	3,7	8,7
2018 I	8,4	2,0	8,5	2,8	7,9	5,1	1,3	3,7	3,0	9,9
II	7,8	2,0	6,6	2,6	12,5	4,5	1,8	3,2	3,9	10,4
III	9,5	2,4	8,2	2,7	9,9	7,5	1,3	3,2	4,3	11,6
IV	7,3	2,5	8,3	2,9	7,4	5,0	1,4	3,5	4,5	13,3
V	7,5	2,1	6,5	2,5	11,3	5,7	1,0	3,4	5,1	15,6
VI	7,7	2,0	9,3	2,6	7,7	5,7	1,5	3,2	4,5	17,6
Zmiana w %										
<u>VI 2018</u> V 2018	3,3	-6,8	42,9	0,6	-32,0	-0,7	49,4	-4,2	-11,8	12,8
<u>VI 2018</u> V 2017	-31,4	1,6	169,2	3,1	-24,5	24,4	6,9	10,5	-5,5	20,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2015 I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016 I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017 I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2017 VI	3,7	12,6	47,2	.	.	5,0	2,3	13,3	.	.
VII	3,4	9,8	46,3	.	.	7,5	1,9	13,4	.	.
VIII	3,5	11,6	51,0	.	.	5,4	3,0	13,9	.	.
IX	3,7	11,4	51,7	.	.	7,6	2,4	16,1	.	.
X	4,1	11,7	55,4	.	.	8,4	2,5	16,2	.	.
XI	3,5	12,1	54,3	.	.	7,2	2,8	14,5	.	.
XII	3,3	8,5	42,6	.	.	6,8	2,2	12,6	.	.
2018 I	3,4	11,9	46,1	.	.	7,1	2,2	13,3	.	.
II	3,6	11,6	44,7	.	.	7,4	2,3	12,9	.	.
III	3,8	13,4	49,1	.	.	6,9	2,9	15,4	.	.
VI	3,2	12,4	46,4	.	.	5,6	2,6	13,5	.	.
V	3,0	9,5	44,7	.	.	5,2	2,5	13,0	.	.
VI	3,1	9,1	44,7	.	.	6,2	3,1	12,6	.	.
Zmiana w %										
<u>VI 2018</u> V 2018	4,5	-4,4	0,0	x	x	19,3	26,4	-3,0	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	-14,7	-28,1	-6,5	x	x	1,0	23,9	-16,7	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2017	VI	1,08	2,50	2,05	4,46	4,00	4,50	5,12	6,10
	VII	1,08	2,50	2,03	4,46	4,01	4,50	5,11	6,10
	VIII	1,07	2,51	2,04	4,48	4,02	4,56	5,12	6,14
	IX	1,06	2,52	2,06	4,48	4,02	4,56	5,13	6,15
	X	1,05	2,46	2,06	4,54	4,02	4,58	5,15	6,17
	XI	1,05	2,49	2,10	4,58	4,02	4,60	5,14	6,18
	XII	1,06	2,43	2,10	4,56	4,03	4,62	5,17	6,20
2018	I	1,06	2,53	1,84	4,54	4,05	4,66	5,17	6,17
	II	1,06	2,49	1,79	4,56	4,07	4,68	5,16	6,20
	III	1,05	2,44	1,79	4,60	4,08	4,70	5,19	6,21
	IV	1,05	2,46	1,80	4,60	4,07	4,70	5,18	6,25
	V	1,05	2,47	1,79	4,62	4,08	4,68	5,20	6,25
	VI	1,05	2,47	1,79	4,60	4,08	4,70	5,20	6,27
Zmiana w %									
	<u>VI 2018</u> V 2018	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0	0,4	0,0	0,3
	<u>VI 2018</u> VI 2017	5,0	0,4	-13,1	3,1	2,3	5,4	2,2	3,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2017	VI	1628,2	1714,9	2329,2	1374,3	1815,6	1612,8	2522,3
	VII	1645,8	1723,7	2325,0	1377,8	1812,3	1613,5	2523,7
	VIII	1655,9	1726,4	2329,9	1379,4	1810,2	1615,4	2524,8
	IX	1641,9	1739,3	2327,2	1391,4	1812,9	1610,0	2514,5
	X	1620,5	1695,0	2298,0	1370,2	1798,7	1608,5	2510,4
	XI	1613,2	1696,3	2315,3	1383,7	1787,6	1607,2	2508,0
	XII	1624,9	1722,4	2321,4	1388,0	1786,7	1606,6	2502,4
2018	I	1641,1	1730,1	2321,9	1390,2	1788,8	1607,1	2515,3
	II	1655,4	1783,7	2333,9	1394,7	1792,6	1612,4	2514,8
	III	1698,5	1778,1	2337,8	1396,3	1799,5	1618,6	2524,7
	IV	1703,5	1776,9	2334,2	1391,0	1801,6	1620,2	2529,8
	V	1719,4	1785,1	2337,0	1394,1	1804,9	1622,3	2539,3
	VI	1728,4	1801,8	2339,8	1416,4	1811,3	1626,2	2547,0
	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
Zmiana w %								
	<u>VII 2018</u> VI 2018	-0,3	0,4	0,2	0,1	0,5	0,4	0,3
	<u>VII 2018</u> VII 2017	4,7	4,9	0,8	2,9	0,5	1,2	1,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2017	III	2,296	2,342	4,182	0,813	1,974	3,569	2,038
	IV	2,241	2,324	4,109	0,809	2,133	3,910	1,975
	V	2,158	2,272	3,980	0,811	2,192	4,035	1,981
	VI	2,121	2,233	3,903	0,817	2,224	4,082	2,060
	VII	2,085	2,176	3,819	0,820	2,092	3,832	2,130
	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138
	IX	2,158	2,284	3,899	0,883	2,100	3,795	2,129
	X	2,128	2,280	3,899	0,913	1,928	3,532	2,129
	XI	2,154	2,246	3,904	0,936	1,854	3,361	2,047
	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	I	2,132	2,217	3,858	0,866	1,694	3,064	1,990
	II	2,128	2,219	3,838	0,817	1,762	3,176	2,019
	III	2,131	2,221	3,854	0,790	1,834	3,316	2,006
	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

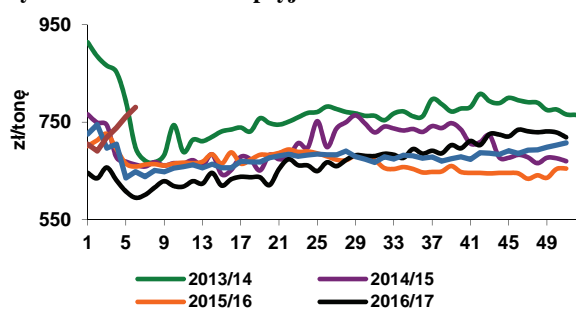
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2017	V	174	145	.	149	151	132	137	142	169
	VI	175	149	.	146	149	136	140	143	165
	VII	176	155	.	.	153	.	136	144	.
	VIII	163	159	.	139	150	122	147	147	.
	IX	164	163	.	146	155	127	.	146	149
	X	165	164	.	154	156	134	134	146	147
	XI	163	152	.	154	157	136	142	147	150
	XII	163	152	.	154	157	.	142	147	150
2018	I	162	162	.	154	156	.	150	153	150
	II	166	165	.	161	163	.	148	152	153
	III	168	162	.	168	169	.	148	154	156
	IV	170	169	.	172	173	.	145	154	163
	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	217	172	.	219	212	148	151	154	194
Zmiana w %										
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	9,0	10,1	x	23,9	13,5	9,1	6,6	0,8	16,2	
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	33,3	13,6	x	57,2	42,0	21,6	2,5	4,8	x	

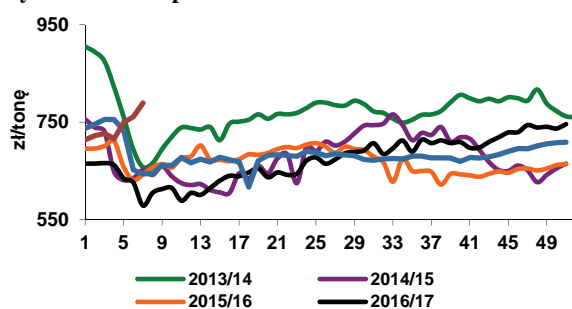
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

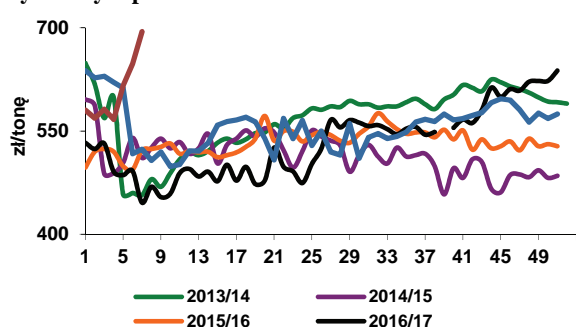
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

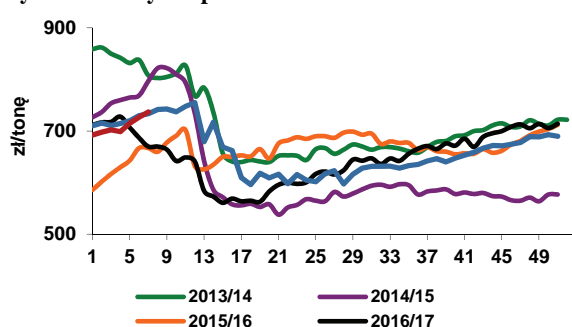
Rys. 2. Pszenica paszowa

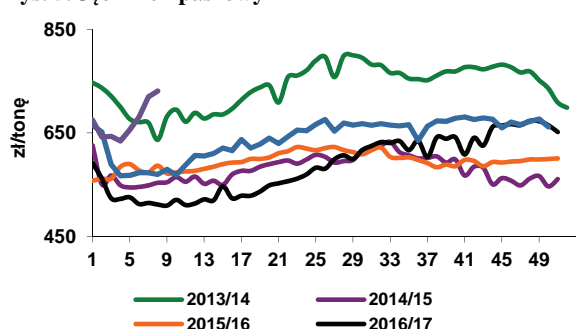
Rys. 3. Żyto paszowe

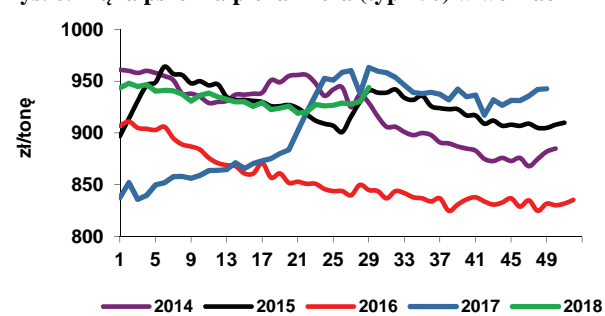
Rys. 4. Kukurydza paszowa

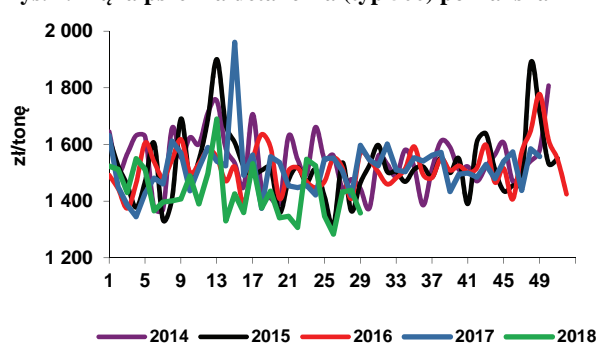
Rys. 5. Jęczmień paszowy

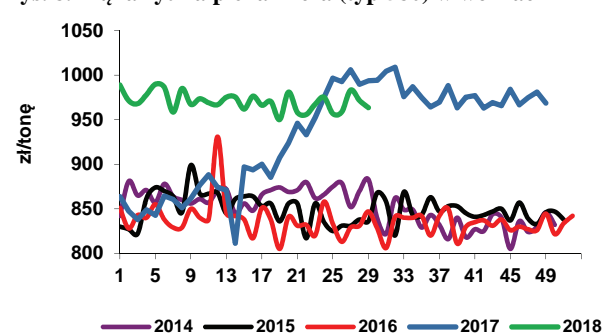
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W trzeciej dekadzie sierpnia rozpoczęła się kampania cukrownicza 2018/2019, a zdecydowała o tym duża powierzchnia uprawy buraków cukrowych (ok. 235 tys. ha). Plony buraków cukrowych są zróżnicowane regionalnie w związku z niekorzystnymi warunkami pogodowymi (susza) w niektórych regionach plantacyjnych. Przewiduje się, że średni plon wyniesie ok. 630 dt/ha, a technologiczny plon cukru 9,5-10,0 ton/ha. Jeżeli w okresie kampanii nie wystąpią trudności ze zbiorem i przerobem surowca, to produkcja cukru wyniesie 2,1-2,3 mln t. Produkcja będzie większa od zapotrzebowania na rynku wewnętrznym (1,72 mln) i konieczny będzie duży eksport.

Ceny cukru na krajowym rynku są na bardzo niskim poziomie, a decydują o tym niskie ceny cukru białego na świecie oraz przewidywana duża podaż z kampanii 2018/2019. W lipcu 2018 r. średnia cena zbytu cukru w workach spada o 0,6% do 1,64 zł/kg w porównaniu z czerwcem oraz była o 33,3% niższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego wzrosły w porównaniu z czerwcem br. o 8,0% do 1,48 zł/kg i były aż o 36,5% niższe niż przed rokiem. Ceny cukru workowanego są wyższe od cen cukru konfekcjonowanego, gdyż przemysł spożywczy zgłasza większy popyt niż gospodarstwa domowe. Niskie ceny negatywnie wpływają na sytuację finansową przemysłu cukrowniczego, który w pierwszym kwartale br. osiągnął zysk netto 49,6 mln zł, wobec 276,2 mln zł w analogicznym okresie 2017 r. W lipcu średnia cena detaliczna wyniosła 1,97 zł/kg i była o 3,0% niższa niż przed miesiącem oraz o 37,0% niższa niż w lipcu

2017 r. Niskie ceny są korzystne dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż umożliwiają redukcję kosztów.

W I półroczu 2018 r. wyeksportowano z Polski 420,0 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampanii 2017/2018 i przewidywaną dużą produkcję w kampanii 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 143,7 tys. t po średniej cenie 406 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (53 tys. t) i Niemcy (46 tys. t). Duża podaż cukru w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości eksportowali do krajów trzecich: Sri Lanka (56 tys. t), Izrael (39 tys. t) oraz Egipt (37 tys. t) i Gruzja (30 tys. t). Duża podaż i niskie ceny są barierą dla importu, który wyniósł 75,4 tys. t, w tym 70,4 tys. t z UE. Największe ilości importowano w marcu br. (21 tys. t). Średnia cena importowa wyniosła 433 EUR/t, w tym z UE 411 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (29 tys. t), Rumunii (13 tys. t) i Francji (8 tys. t).

Światowe ceny cukru utrzymują się na niskim poziomie, ale w czerwcu odnotowano niewielki ich wzrost. Według danych ERS USDA w lipcu 2018 r. średnia cena cukru białego wyniosła 320 USD/t, a cukru surowego 250 USD/t. Według danych International Sugar Organisation w sierpniu br. ceny nadal utrzymywały się na niskim poziomie: cukier biały 315 USD/t, a cukier surowy 245 USD/t. Głównym powodem niskich cen na międzynarodowych giełdach jest duża podaż oraz duże zapasy u głównych producentów.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/t)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2016	VII	477,95	525,53	421,91	492,16	469,23	671,32
	VIII	466,96	511,46	434,42	411,61	520,90	388,35
	IX	478,47	537,78	418,40	623,78	623,28	624,91
	X	528,36	556,28	425,05	599,95	586,00	697,56
	XI	526,47	557,85	464,07	513,44	497,36	831,74
	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
2017	I	531,35	543,03	494,62	569,51	561,97	591,05
	II	533,65	538,79	518,88	571,84	567,02	590,80
	III	500,87	507,86	466,04	568,10	545,87	850,20
	IV	473,47	489,43	445,79	548,87	524,68	675,36
	V	490,04	524,07	453,23	539,45	646,83	584,49
	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
2018	I	371,14	415,23	339,70	467,11	436,35	777,96
	II	363,86	415,32	334,37	432,49	417,12	672,54
	III	348,81	402,40	325,86	397,68	381,95	889,24
	IV	339,34	390,87	318,86	460,52	432,16	896,90
	V	335,85	409,74	299,69	469,78	439,94	762,24
	VI	337,66	396,62	305,06	419,87	399,87	912,66

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

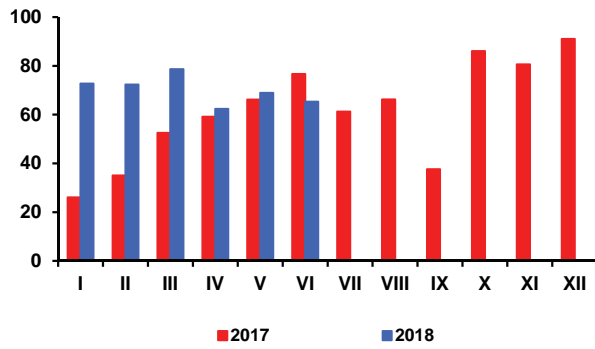
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2016	VII	2,33	2,50	1,74	2,80
	VIII	2,40	2,88	1,74	2,97
	IX	2,42	2,86	1,73	3,12
	X	2,54	2,71	1,75	3,17
	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97

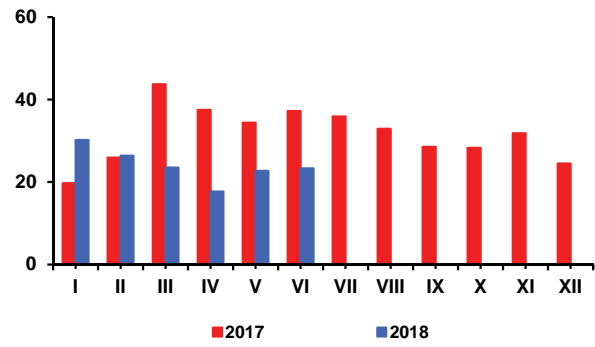
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

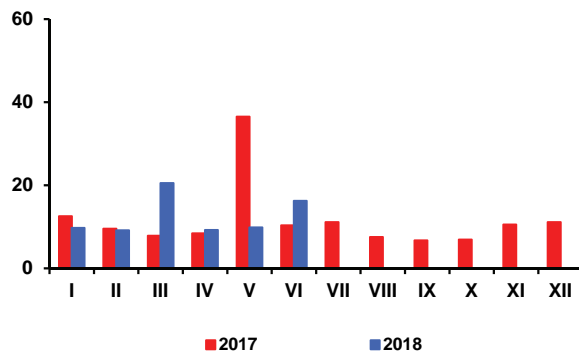
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. t)

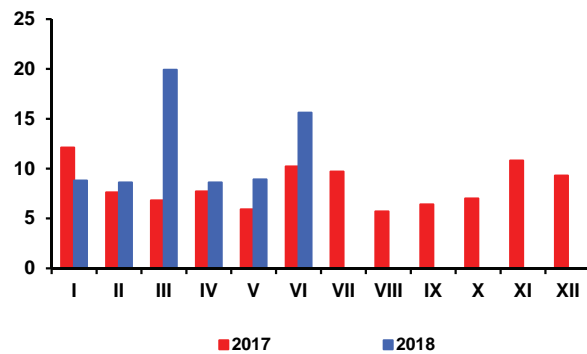
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. t)

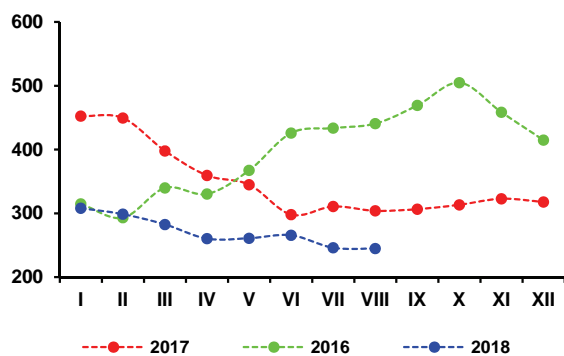
Rys. 3. Import ogółem (tys. t)

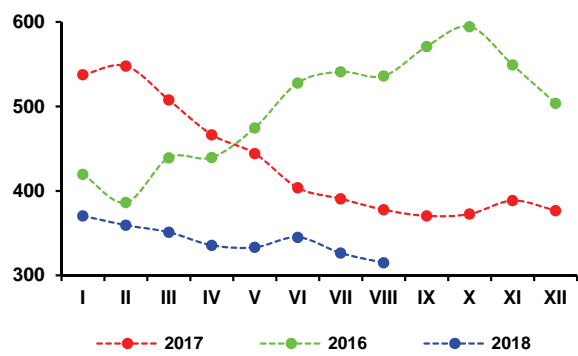
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. t)

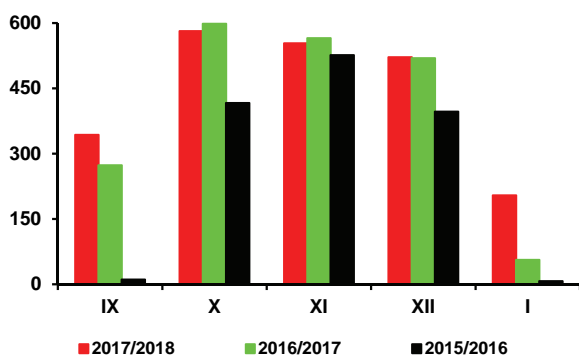
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/t)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/t)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. t)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według raportu Oil World opublikowanego 24 sierpnia br., światowe zbiory rzepaku w sezonie 2018/19 wyniosą 65,3 mln t i będą o 1,2 mln t mniejsze niż w sezonie poprzednim. Spadek zbiorów przewidywany jest w UE-28 (o 10,6% do 19,5 mln t) i Australii (o 15,1% do 3,1 mln t), przy stabilizacji w Indiach (6,5 mln t) i wzroście w Kanadzie (o 1,8% do 21,7 mln t), Rosji i Ukrainie (łącznie o 17,9% do 4,6 mln t) oraz USA (o 16,8% do 1,5 mln t). Przy wysokich zapasach na początku sezonu (8,3 mln t), światowe zasoby rzepaku zwiększą się o 1,0% do 73,6 mln t. Wzrost globalnych zasobów będzie mniejszy niż wzrost zużycia (o 2,4% do 66,1 mln t). W tej sytuacji zapasy rzepaku na koniec sezonu zmaleją (o 9,6% do 7,5 mln t). Mimo spadku będą relatywnie wysokie (11,3% rocznego zużycia, wobec 12,9% przed rokiem i 10,0% przed dwoma laty).

Niemieccy analitycy oceniają, że w grupie czterech największych europejskich producentów najbardziej zmniejszyły się zbiory rzepaku w Polsce (o 19,2% do 2,14 mln t), następnie we Francji (o 11,3% do 4,61 mln t), Niemczech (o 11,0% do 4,47 mln t) i Wielkiej Brytanii (o 3,3% do 2,03 mln t). W sezonie 2018/19, przy spadku zbiorów, UE zwiększy import rzepaku (o 6,4% do 4,5 mln t), a jego eksport pozostanie marginalny (0,1 mln t). Przerób rzepaku będzie niewiele mniejszy niż w sezonie poprzednim (spadek o 0,2% do 24,1 mln t). Zapasy rzepaku na koniec sezonu znacząco się obniżą (spadek o 46,7% do 1,2 mln t).

GUS we wstępnym szacunku opublikowanym w końcu lipca br. ocenił, iż tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce wyniosły 2,2 mln t i były o ok. 16% niższe niż przed rokiem.

W wyniku spadku zbiorów rzepaku w Europie i na świecie w lipcu jego ceny w portach europejskich były wyższe niż przed rokiem. W lipcu za rzepak płacono średnio 436 USD/t (cif Hamburg), tj. o 1,2% więcej niż w lipcu poprzedniego roku. Olej rzepakowy kosztował 836 USD/t (fob ex-mill Holandia) i był o 1,2% tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowej wyniosła 268 USD/t (fob ex-mill Hamburg) i była o 21,3% wyższa niż przed rokiem. W sierpniu kontynuowany był wzrost cen rzepaku i produktów jego przerobu. Za rzepak płacono 436 USD/t (o 2,1% więcej niż w sierpniu poprzedniego roku), za olej rzepakowy 853 USD/t (o 2,5% mniej), a za śrutę rzepakową 281 USD/t (o 29,5% więcej).

Wyższe też były ceny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów na rynku krajowym, ale podobnie jak na rynku europejskim skala wzrostu cen była niewielka. W lipcu, w którym wg notowań GUS skupiono 672,5 tys. t rzepaku (o 65,1% więcej niż przed rokiem), przeciętna cena skupu wyniosła 1538 zł/t i była o 1,2% wyższa niż w lipcu 2017 r. W sierpniu, wg notowań MRiRW wyniosła 1597 zł/t i była o 1,6% wyższa niż przed rokiem. Wyższe też były ceny zbytu śrutu rzepakowej, ale niższe ceny zbytu oleju rzepakowego. W sierpniu zakłady tłuszczowe sprzedawały olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 3267 zł/t, tj. o 5,9% taniej, a śrutę rzepakową po 906 zł/t, tj. 17,1% drożej niż w sierpniu poprzedniego roku.

W I półroczu br. krajowy przerób rzepaku był większy niż w I półroczu 2017 r. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 521,9 tys. t surowego oleju rzepakowego (o 6,0% więcej niż w I półroczu 2017 r.), z tego rafinowały 356,5 tys. t (o 9% mniej). Produkcja margaryn wyniosła 149,5 tys. t i była o 2,1% mniejsza niż przed rokiem.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

Eksport nasion oleistych i olejów roślinnych w I półroczu br. był mniejszy, a śrut oleistych i margaryn większy niż w I półroczu 2017 r. W imporcie obniżył się tylko przywóz śrut oleistych, a pozostałych produktów oleistych wzrósł. Od stycznia do czerwca br. wywieziono: 111,2 tys. t nasion oleistych, w tym 46,5 tys. t rzepaku (o 51,3% mniej niż w I półroczu poprzedniego roku), 56,1 tys. t olejów roślinnych, w tym 34,1 tys. t oleju rzepakowego (o 51,6% mniej), 324,3 tys. t śrut oleistych, w tym 301,0 tys. t śrutu rzepakowej (o 7,3% więcej) i 67,1 tys. t margaryn (o 16,1% więcej). Przywieziono: 1487,6 tys. t śrut oleistych (o 0,9% mniej niż w I półroczu poprzedniego roku), 367,8 tys. t olejów roślinnych (o 1,7% więcej), 530,8 tys. t nasion oleistych (o 29,3% więcej), w tym 320,3 tys. t rzepaku (o 39,1% więcej) oraz 49,5 tys. t margaryn (o 3,1% więcej). Wpływ z eksportu produktów oleistych wyniosły 259,4 mln t i były o 10,0% niższe niż w I półroczu 2017 r., a wydatki na import prawie się nie zmieniły, zwiększyły się ze 1116,9 do 1117,5 mln EUR. Deficyt handlowy pogłębił się o 3,6% do 858,1 mln EUR.

W pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny detaliczne olejów roślinnych, margaryn i „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (śtoniny, smalcu) podlegały wahaniom. Ceny masła w I kwartale br. malały, a od kwietnia systematycznie rosły. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w okresie siedmiu miesięcy br. był o 1,5% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Wzrost cen tłuszczów roślinnych był mniejszy niż cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (3,4%), w tym znacznie mniejszy niż cen tłuszczów zwierzęcych, który w relacji rok do roku wyniósł średnio 21,3%. Margaryny podrożały średnio o 2,1% w relacji rok do roku, oleje roślinne o 0,6%, a oliwa z oliwek o 4,6%, przy wzroście cen masła o 22,7%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 4,5%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,72	15,6	66,7
VI	65 127	67 763	18 957	113 934	2,96	29,1	57,2
VII	75 364	62 082	18 257	119 189	3,09	24,2	63,2
VIII	114 262	61 847	18 365	157 744	4,09	16,1	72,4
IX	105 523	62 772	9 886	158 409	4,11	9,4	66,6
X	111 378	71 278	14 558	168 098	4,36	13,1	66,3
XI	95 273	67 008	19 717	142 564	3,70	20,7	66,8
XII	101 060	65 214	9 252	157 023	4,08	9,2	64,4
2018 I	89 974	63 555	7 835	145 694	3,78	8,7	61,8
II	89 268	55 894	8 412	136 751	3,55	9,4	65,3
III	87 752	65 551	8 827	144 476	3,75	10,1	60,7
IV	88 719	60 532	8 356	140 895	3,66	9,4	63,0
V	86 462	59 953	10 905	135 510	3,52	12,6	63,8
VI	79 679	62 289	11 769	130 199	3,38	14,8	61,2
Zmiany w %							
<u>VI 2018</u> V 2018	-7,8	3,9	7,9	-3,9	-4,0	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	22,3	-8,1	-37,9	14,3	14,2	x	x
<u>VI 2018</u> XII 2017	-21,2	-4,5	27,2	-17,1	-17,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,41	12,3	98,1
VI	65 127	17 484	15 258	67 353	1,75	23,4	96,7
VII	75 364	16 010	15 519	75 855	1,97	20,6	99,4
VIII	114 262	13 163	15 314	112 112	2,91	13,4	101,9
IX	105 523	14 104	7 385	112 243	2,91	7,0	94,0
X	111 378	10 895	10 768	111 504	2,89	9,7	99,9
XI	95 273	10 575	15 466	90 382	2,35	16,2	105,4
XII	101 060	10 864	6 096	105 827	2,75	6,0	95,5
2018 I	89 974	10 842	5 379	95 437	2,48	6,0	94,3
II	89 268	10 723	4 891	95 101	2,47	5,5	93,9
III	87 752	12 289	4 912	95 129	2,47	5,6	92,2
IV	88 719	14 412	5 144	97 987	2,54	5,8	90,5
V	86 462	12 984	5 896	93 550	2,43	6,8	92,4
VI	79 679	17 310	7 836	89 153	2,31	9,8	89,4
Zmiany w %							
<u>VI 2018</u> V 2018	-7,8	33,3	32,9	-4,7	-4,9	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	22,3	-1,0	-48,6	32,4	32,0	x	x
<u>VI 2018</u> XII 2017	-21,2	59,3	28,5	-15,8	-16,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2017 I-XII	1 652 999	2 921 930	675 154	3 899 774	40,8	42,4
2017 VI	97 691	251 428	33 997	315 121	34,8	31,0
VII	113 046	187 697	33 514	267 228	29,6	42,3
VIII	171 393	279 570	65 723	385 240	38,3	44,5
IX	158 285	229 715	55 021	332 979	34,8	47,5
X	167 067	133 735	79 878	220 924	47,8	75,6
XI	142 910	342 242	58 310	426 841	40,8	33,5
XII	151 590	248 467	67 832	332 225	44,7	45,6
2018 I	134 961	116 400	59 643	191 718	44,2	70,4
II	133 902	263 726	66 665	330 963	49,8	40,5
III	131 628	346 393	55 394	422 627	42,1	31,1
IV	133 079	211 724	47 820	296 983	35,9	44,8
V	129 693	252 020	50 511	331 202	38,9	39,2
VI	119 519	297 290	44 287	372 522	37,1	32,1
Zmiany w %						
<u>VI 2018</u> V 2018	-7,8	18,0	-12,3	12,5	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	22,3	18,2	30,3	18,2	x	x
<u>VI 2018</u> XII 2017	-21,2	19,6	-34,7	12,1	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2017 I-XII	1 652 999	35 778	605 312	1 083 465	36,6	152,6
2017 VI	97 691	396	29 014	69 072	29,7	141,4
VII	113 046	287	28 427	84 907	25,1	133,1
VIII	171 393	2 284	59 582	114 095	34,8	150,2
IX	158 285	3 811	47 102	114 994	29,8	137,6
X	167 067	3 636	76 703	94 000	45,9	177,7
XI	142 910	1 837	53 933	90 813	37,7	157,4
XII	151 590	1 386	58 906	94 070	38,9	161,1
2018 I	134 961	2 213	54 921	82 254	40,7	164,1
II	133 902	1 459	62 116	73 245	46,4	182,8
III	131 628	2 133	51 022	82 739	38,8	159,1
IV	133 079	1 436	44 674	89 841	33,6	148,1
V	129 693	1 691	47 003	84 381	36,2	153,7
VI	119 519	1 154	41 288	79 385	34,5	150,6
Zmiany w %						
<u>VI 2018</u> V 2018	-7,8	-31,7	-12,2	-5,9	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	22,3	191,7	42,3	14,9	x	x
<u>VI 2018</u> XII 2017	-21,2	-16,7	-29,9	-15,6	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,95	38,6	109,5
2017 VI	24 435	8 627	8 938	24 124	0,63	36,6	101,3
VII	23 331	7 085	8 653	21 763	0,56	37,1	107,2
VIII	30 828	8 498	11 515	27 811	0,72	37,4	110,8
IX	33 375	8 337	11 713	29 999	0,78	35,1	111,3
X	34 746	10 324	15 476	29 594	0,77	44,5	117,4
XI	36 842	10 818	14 229	33 430	0,87	38,6	110,2
XII	25 625	7 423	10 059	22 989	0,60	39,3	111,5
2018 I	23 076	9 029	11 100	21 005	0,55	48,1	109,9
II	25 648	7 936	11 285	22 299	0,58	44,0	115,0
III	28 455	9 558	12 996	25 017	0,65	45,7	113,7
IV	24 645	7 390	10 796	21 239	0,55	43,8	116,0
V	22 192	8 154	10 974	19 371	0,50	49,5	114,6
VI	25 477	7 409	9 979	22 907	0,59	39,2	111,2
Zmiany w %							
<u>VI 2018</u> V 2018	14,8	-9,1	-9,1	18,3	18,0	x	x
<u>VI 2018</u> VI 2017	4,3	-14,1	11,6	-5,0	-6,3	x	x
<u>VI 2018</u> XII 2017	-0,6	-0,2	-0,8	-0,4	-1,7	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu^a (zł/tonę)

Okres	Rzepak przemysłowy	Pszenica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2016 I-XII	1616	620	2,61
2017 I-XII	1576	664	2,37
2017 VII	1519	692	2,19
VIII	1545	637	2,43
IX	1543	646	2,39
X	1567	649	2,42
XI	1609	658	2,45
XII	1631	673	2,42
2018 I	1577	670	2,35
II	1554	662	2,35
III	1550	669	2,32
IV	1487	662	2,24
V	1503	672	2,24
VI	1520	686	2,22
VII	1538	693	2,22
Zmiany w %			
<u>VII 2018</u> VI 2018	1,2	1,0	x
<u>VII 2018</u> VII 2017	1,2	0,1	x
<u>VII 2018</u> XII 2017	-5,7	3,0	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX, X i XI dane GUS, pozostałe miesiące – dane MRiRW

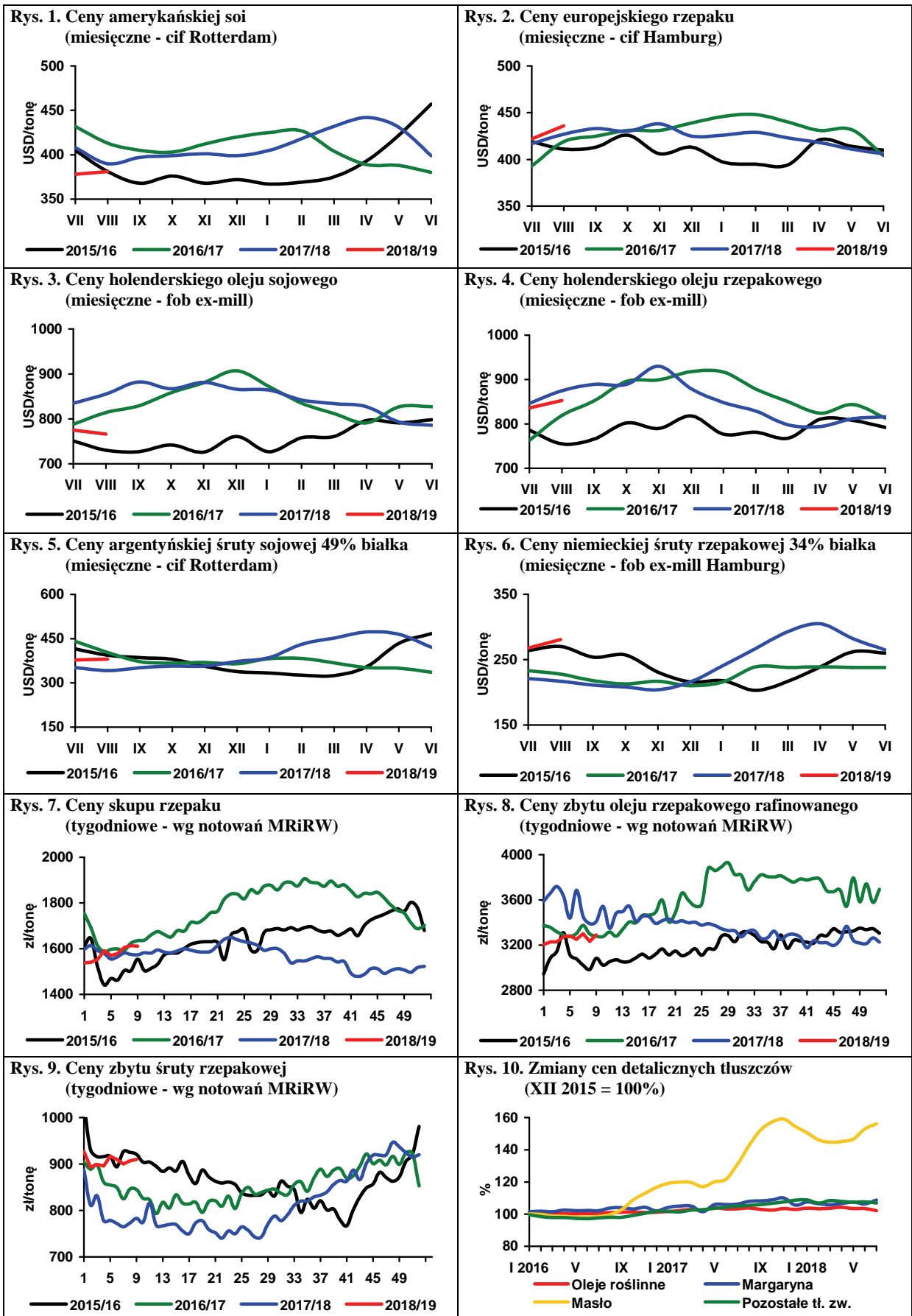
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	9,85	20,65	6,88
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	9,75	20,65	6,60
2017 VII	4,90	6,68	23,64	6,01	6,09	9,60	28,90	6,68
VIII	4,92	6,71	25,89	6,08	6,16	9,75	31,85	6,68
IX	5,00	6,87	27,60	6,15	6,07	9,73	34,00	6,68
X	4,73	6,92	27,23	6,21	6,10	9,75	35,40	6,76
XI	4,62	6,86	25,87	6,23	6,14	9,85	35,00	6,80
XII	4,65	6,76	24,52	6,23	6,03	9,75	33,75	7,00
2018 I	4,56	6,81	21,32	6,18	6,06	9,50	31,75	7,04
II	4,51	6,82	20,98	6,12	6,06	9,28	29,75	6,80
III	4,60	6,93	22,00	6,08	6,10	9,33	29,55	6,96
IV	4,61	6,99	22,39	6,04	6,13	9,43	29,55	6,92
V	4,52	6,98	24,11	6,05	6,1	9,55	29,95	6,88
VI	4,51	6,96	25,70	6,08	6,11	9,38	32,35	6,88
VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
Zmiany w %								
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	-0,7	0,3	0,3	-0,7	-1,1	2,9	2,6	-0,6
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	-8,6	4,5	9,1	0,5	-0,8	0,5	14,9	2,4
<u>VII 2018</u> <u>XII 2017</u>	-3,7	3,3	5,1	-3,0	0,2	-1,0	-1,6	-2,3

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według doniesień NEPG (Organizacja Producentów Ziemniaków Północno-Zachodniej Europy, zrzeszająca producentów ziemniaków jadalnych z Niemiec, Francji, Belgii, Holandii i Wielkiej Brytanii) areał uprawy ziemniaków (bez skrobiowych) w północno-zachodniej Europie w 2018 r. nieznacznie wzrósł (o 0,4%) w relacji do roku poprzedniego i wynosi 586 tys. ha, a w odniesieniu do średniej pięcioletniej jest większy o 6,7%. Agencja progностyczna Komisji Europejskiej MARS w swoim raporcie z końca sierpnia¹ przewiduje spadek średnich plonów ziemniaków w UE-28 o prawie 12% w stosunku do 2017 r., w tym we Francji o 8 %, w Belgii i Holandii o 12%, a w Niemczech aż o 25%. Według MARS plony ziemniaków w Polsce mogą obniżyć się o 9,5% do 22,9 t/ha. Z powodu spadku areału uprawy i niższych plonów, tegoroczne zbiory ziemniaków w Polsce będą prawdopodobnie o 10-15% mniejsze niż w 2017 r. W konsekwencji, zarówno w Polsce, jak i na rynkach innych krajów UE, będą niedobory ziemniaków, co wpłynie na znaczący wzrost ich cen.

Ceny rynkowe ziemniaków w krajach Europy Zachodniej są bardzo wysokie i praktycznie na każdym rynku przekraczają 200 EUR/t, a bulw do przetwórstwa osiągają 250 EUR/t. Producenci frytek i chipsów są zdesperowani, by zabezpieczyć wystarczającą ilość ziemniaków do przetwórstwa na sezon 2018/19, w sytuacji systematycznie rosnącego popytu na przetworzone ziemniaczane, zwłaszcza na rynkach krajów trzecich. Notowania cen ziemniaków w kontraktach terminowych na kwiecień 2019 r. już od kilku tygodni oscylują ok. 300 EUR/t, a na przełomie sierpnia i września osiągnęły 313 EUR/t. Notowania cen ziemniaków z dostawą na kwiecień 2020 r. nieznacznie przekraczają 160 EUR/t. Nieodłącznym czynnikiem powodującym utrzymanie obecnych bardzo wysokich cen, a nawet dalszy ich wzrost, są wyniki próbne pokazujące słabe zbiory, mniejszy procent bulw o średnicy powyżej 50 mm (istotnych z punktu widzenia przetwórstwa) i znaczny udział bulw z wtórnym wzrostem. Udział bulw wybrakowanych odmiany Bintje w Belgii szacuje się w bieżącym sezonie na ok. 23%. Prawdopodobną konsekwencją obecnej sytuacji będzie podniesienie w umowach kontraktacyjnych cen za dostawy ziemniaków z upraw przyszłego roku.

Pierwsze notowania cen ziemniaków do przetwórstwa na poziomie 250-300 EUR/t, średnio ok. 275 EUR/t, na przełomie sierpnia i września są dla rynku belgijskiego absolutnym rekordem. Dotyczy to zarówno odmiany Bintje, jak i Fontane. Przetwórcy płacą premię za odmianę Fontane z powodu jej wszechstronności i możliwości wykorzystania do produkcji frytek cieszących się popytem eksportowym, ale nabywcy kupią także Bintje z powodu niedoboru wszystkich rodzajów ziemniaków.

Również w Holandii próbne wykopki pokazują, że zbiory są słabe na nienawadnianych plantacjach, z mniejszą niż zwykle ilością bulw powyżej 50 mm i z problemami wtórnego wzrostu. Na rynku holenderskim ostatni tydzień sierpnia przyniósł nieznaczny spadek ceny ziemniaków

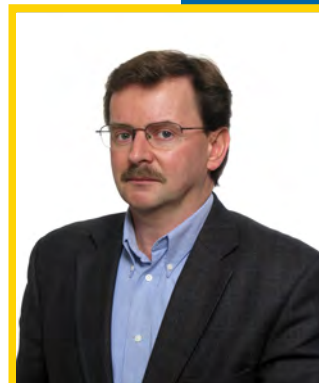
z przeznaczeniem na frytki do 250-280 EUR/t. Ceny wysokiej jakości bulw do produkcji frytek na rynki krajów trzecich utrzymują się na poziomie 300-310 EUR/t.

Według specjalistów AML (niemiecka agencja zajmująca się rynkiem rolnym) zmiana pogody w ostatnim miesiącu tylko w niewielkim stopniu poprawiła sytuację na plantacjach ziemniaków, gdyż deszcz nadszedł za późno. Ochłodzenie z opadami deszczu pozwoliły na dalszą akumulację plonu, ale na plantacjach bez irygacji zbiory są słabe a bulwy niewielkie, co jest dużym zmartwieniem plantatorów ziemniaków związanych kontraktami oraz przetwórców. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na rynku niemieckim oscylują w przedziale 250-260 EUR/t i przetwórcy zabiegają o dostawy w tej cenie, chcąc mieć pewność, że rolnicy nie sprzedadzą towaru innym odbiorcom. Ceny ziemniaków jadalnych (do bezpośredniej konsumpcji w ostatnim okresie nieznacznie się obniżyły (do ok. 220 EUR/t), ale jest oczekiwanie na rynku, że w dalszych miesiącach, gdy zbiory będą bardziej zaawansowane, sezonowy spadek cen będzie mniejszy niż w latach poprzednich lub też może w ogóle nie mieć miejsca.

Wykopki ziemniaków z głównego zbioru w Polsce już trwają, ale wciąż na rynku mamy do czynienia z niewielką podażą. Ziemniaków jest znacznie mniej niż w zeszłym roku i do tego bulwy są mniejsze (skutki niekorzystnych warunków pogodowych w czasie wegetacji). Ceny ziemniaków jadalnych w polskim dużym hurcie utrzymują relatywnie wysoki poziom. Obecnie w dużym hurcie za ziemniaki pakowane w worki po 15 kg płaci się najczęściej 0,47-0,80 zł/kg. Nie jest to najwyższy poziom notowany na przełomie sierpnia i września na przestrzeni dziesięciu minionych lat, gdyż drożej było w 2013 i w 2010 r. Sytuacja cenowa jest bardzo podobna do okresu letniego sprzed trzech lat. Wtedy zbiory ziemniaków w Polsce spadły do bardzo niskiego poziomu 6,3 mln t. Przyczyną, podobnie jak w roku bieżącym, były niekorzystne warunki pogodowe, w szczególności susza w czerwcu i części lipca, a potem upały w lipcu i sierpniu.

Na rynkach hurtowych, w zależności od lokalizacji, ceny ziemniaków w ostatnim tygodniu sierpnia były w przedziale 0,53-1,30 zł/kg, a średni ich poziom oscylował ok. 0,81 zł/kg, wobec 0,53 zł/kg w analogicznym okresie ubiegłego roku. Krajowe ziemniaki w Broniszach oferowano w cenie 0,60-1,30 zł/kg, w Poznaniu 0,67-0,93 zł/kg, w Lublinie 0,80-1,00 zł/kg, w Rzeszowie 0,60-0,80 zł/kg i najtaniej w Łodzi 0,53-0,87 zł/kg.

1. <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc-mars-bulletin-vol26-no08.pdf>, dostęp 30.08.2018 r.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
I	64 000	62 500	63 700	75 700	184	221	1 230	2 630
II	59 400	69 800	60 600	59 300	182	274	185	101
III	75 600	69 500	76 600	69 300	270	248	267	110
IV	74 800	71 800	62 100	69 000	257	143	198	136
V	62 600	45 500	28 000	52 400	160	168	117	127
VI	58 300	58 800	54 100	52 600	187	233	154	127
VII	54 900	48 700	44 000	50 500	100	52	182	
VIII	86 100	138 800	130 100		2 673	10 030	13 946	
IX	289 000	349 800	332 800		36 562	48 727	48 502	
X	328 100	356 000	350 700		52 406	55 531	52 185	
XI	238 400	321 200	326 600		38 997	51 152	50 369	
XII	83 800	178 900	185 200		3 636	23 291	26 495	
RAZEM	1 475 000	1 771 300	1 714 500	428 800	135 614	190 070	193 830	3 231

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze	
2014	I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015	I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016	I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017	I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2017	I	221	1	2 954	14 363	1 615	7 143	661	12 856	2 818	2 078
	II	228	67	2 810	13 330	2 428	6 340	889	13 865	3 371	1 802
	III	556	1 024	3 456	13 018	3 083	5 756	1 075	16 706	3 984	1 949
	IV	814	677	4 204	9 934	2 249	5 262	846	14 129	4 019	1 704
	V	341	297	4 278	11 130	2 333	6 535	1 009	18 136	4 782	2 020
	VI	359	21	1 518	8 098	2 995	4 314	945	18 795	5 019	1 792
	VII	61	-	1 284	7 104	3 054	4 676	1 199	18 726	4 684	1 162
	VIII	50	2	514	7 319	3 814	5 951	1 254	19 633	5 229	944
	IX	62	220	1 500	11 881	3 345	7 432	1 254	15 004	4 583	1 109
	X	127	-	1 907	15 960	3 708	8 004	1 280	14 535	5 445	1 448
	XI	37	624	2 344	14 744	3 040	7 623	903	14 438	5 107	1 205
	XII	30	247	1 847	13 130	5 781	5 422	898	14 755	2 885	1 095
2018	I	226	681	1 166	12 801	3 741	7 788	1 030	15 447	4 690	1 205
	II	240	466	1 645	11 353	3 529	5 652	1 092	13 831	5 086	829
	III	306	460	3 806	10 015	3 731	5 773	1 102	14 434	3 964	977
	IV	210	844	2 739	8 918	3 408	6 255	1 013	15 082	3 368	841
	V	243	152	2 791	8 303	4 137	5 952	786	17 450	3 821	1004
	VI	124	1 156	534	9 200	2 879	6 092	968	19 973	3 766	1061

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2017 I	125	742	5 041	1 277	12 137	15 097	7 234	7 023	467	1 981
II	658	391	3 026	1 148	13 583	14 811	6 806	6 240	368	1 019
III	3 739	3 960	3 106	1 178	12 798	19 164	8 818	7 824	710	1 838
IV	6 321	7 348	6 459	1 078	11 092	17 473	6 481	9 122	1 301	1 241
V	21 178	1 252	12 284	1 125	10 989	18 803	7 481	10 125	1 309	1 961
VI	6 206	41	7 561	1 431	11 802	18 604	7 714	7 767	1 409	2 013
VII	332	0	5 392	1 639	11 947	18 500	7 242	6 061	1 246	2 304
VIII	11	0	682	1 597	12 364	17 482	7 198	9 501	1 070	1 980
IX	19	0	1 590	1 473	10 876	16 083	7 067	9 585	1 383	1 849
X	69	0	2 082	1 307	11 822	14 630	7 914	5 023	1 506	2 106
XI	45	346	6 589	951	11 487	14 124	7 044	6 039	1 616	1 906
XII	77	733	4 156	1 106	9 389	12 833	6 721	6 703	1 686	295
2018 I	266	549	8 119	1 517	9 578	13 369	7 900	7 274	1 941	1 596
II	702	664	4 066	1 427	9 525	14 468	7 562	7 432	1 630	1 778
III	2 416	2 622	11 078	1 573	8 834	14 757	8 333	8 086	1 483	1 607
IV	8 191	11 916	13 879	1 330	6 293	12 840	6 995	8 220	1 698	345
V	17 454	2 070	19 606	1 087	11 084	13 481	7 672	8 701	1 151	226
VI	1 782	0,0	9 261	1 475	9 311	17 214	7 536	11 589	1 667	110

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2017	2018	2018	2018	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	57,6	64,1	56,1	54,9	95,3	97,9
	targowiskowa	95,6	85,1	85,0	100,4	105,0	118,1
	detaliczna (zł/kg)	1,37	1,36	1,72	1,44	105,1	83,7
	importowa	90,6	130,2	85,4	.	81,9	65,6
	eksportowa	106,8	91,4	196,3	.	137,0	214,8
Relacje cen	skup / targowisko	0,60	0,75	0,66	0,55	90,8	82,9
	targowisko / detal	0,70	0,63	0,49	0,70	99,9	141,1
	skup / detal	0,42	0,47	0,33	0,38	90,7	116,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,63	2,62	2,57	2,57	97,7	100,0
	detaliczna (zł/kg)	5,02	1,99	4,96	4,96	98,8	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,34	8,50	8,44	8,40	100,7	99,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	34,80	34,80	34,80	100,6	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,02	10,38	10,44	10,50	104,8	100,6

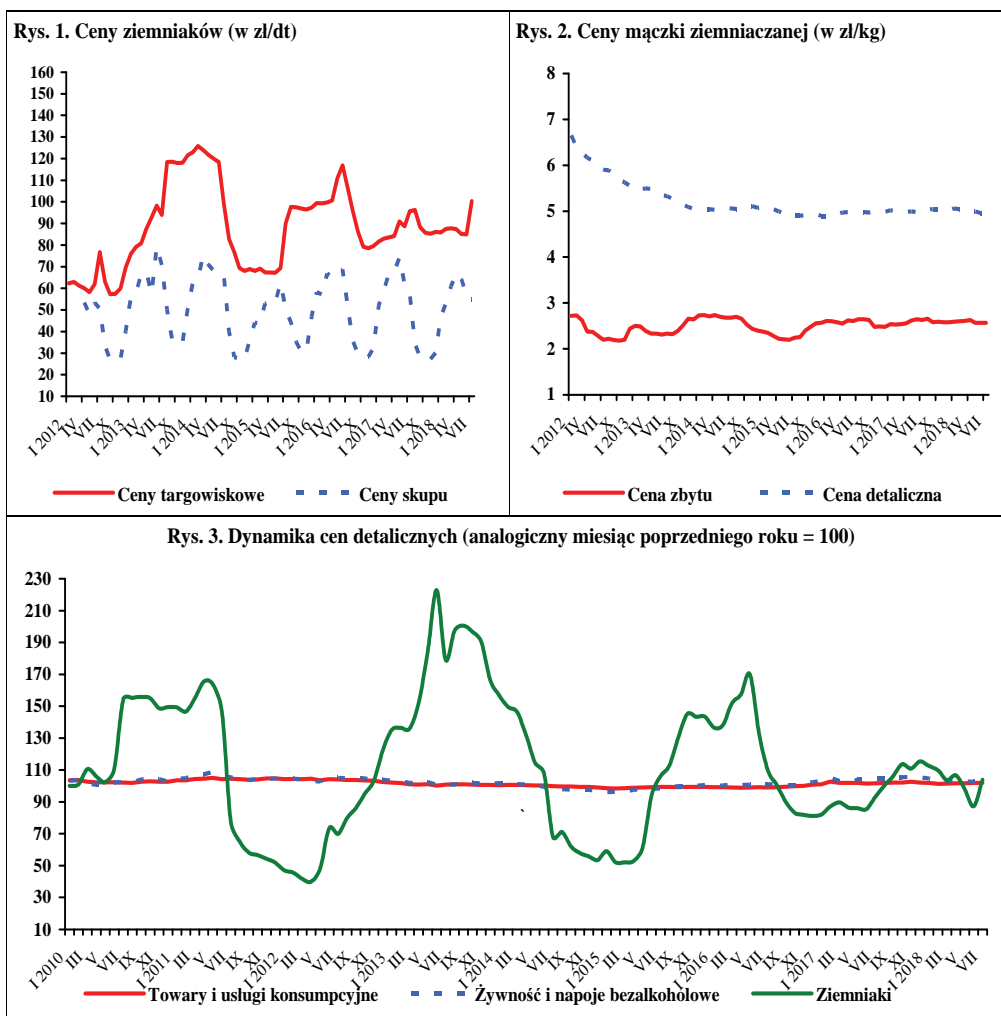
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2017	2018		wsk. zmian cen		
		lipiec	maj	czerwiec	lipiec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	136,0	97,3	98,9	113,3	83,3	114,6
2	Kujawsko-pomorskie	100,6	87,1	79,5	80,0	79,5	100,6
3	Lubelskie	77,7	71,6	75,2	104,2	134,2	138,6
4	Lubuskie	120,0	102,8	104,2	137,5	114,6	131,9
5	Łódzkie	55,6	77,1	85,4	107,6	193,6	125,9
6	Małopolskie	87,2	78,4	71,8	75,3	86,3	104,9
7	Mazowieckie	85,5	77,5	75,4	102,3	119,6	135,7
8	Opolskie	129,8	103,2	98,1	90,0	69,3	91,7
9	Podkarpackie	91,7	89,2	89,5	109,7	119,7	122,5
10	Podlaskie	70,0	81,9	75,8	61,3	87,5	80,8
11	Pomorskie	110,0	95,1	100,7	116,4	105,8	115,6
12	Śląskie	112,2	87,2	82,3	105,0	93,6	127,6
13	Świętokrzyskie	63,6	64,8	71,0	81,6	128,2	114,9
14	Warmińsko-mazurskie	100,7	101,5	83,9	131,7	130,8	156,9
15	Wielkopolskie	100,2	90,5	98,9	102,0	101,8	103,2
16	Zachodniopomorskie	110,8	108,7	116,3	111,1	100,3	95,6
maksimum		136,0	408,7	116,3	137,5	X	
minimum		55,6	64,8	71,0	61,3	X	
różnica w %		144,8	67,6	63,8	124,5	X	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W sierpniu br., w porównaniu z lipcem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 33%), ogórków do kwaszenia (o 7%) cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 3%) oraz pieczarek i ogórków do konserwowania (po 1%). Obniżyły się ceny skupu marchwi (o 43%), pomidorów szklarniowych (o 26%), pietruszki (o 20%), buraków ćwikłowych (o 18%) i cebuli na targowiskach (o 5%). W porównaniu z lipcem br. w zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu fasoli szparagowej (o 1%) a wzrosły ceny skupu ogórków do konserwowania (o 8%) oraz brokułów różyczkowanych (o 1%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny cebuli (o 55%) i ogórków krótkich (o 3%). Obniżyły się ceny skupu kapusty białej (o 40%), kapusty pekińskiej i pomidorów spod osłon (po 34%), papryki czerwonej (o 25%) i marchwi (o 16%). W porównaniu z lipcem br. w handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 38%) i ogórków gruntowych (o 1%). Obniżyły się ceny pomidorów gruntowych (o 42%), pomidorów spod osłon (o 28%), kapusty białej (o 18%), kalafiorów gruntowych (o 10%) i cebuli (o 4%).

W sierpniu 2018 r., w porównaniu z sierpniem 2017 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu pietruszki (o 114%), marchwi (o 74%), ogórków do kwaszenia (o 63%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 51%), ogórków do konserwowania (o 49%), kalafiorów gruntowych (o 39%), kapusty białej (o 34%) i cebuli na targowiskach (o 19%). Obniżyły się ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 13%), buraków ćwikłowych (o 8%) i pieczarek (o 2%). W zakładach przetwórczych w sierpniu br., w porównaniu z analogicznym okresem ub.r., wzrosły ceny ogórków do konserwowania (o 93%), cebuli obieranej (o 79%), i brokułów różyczkowanych (o 8%), fasoli szparagowej (o 3%), a obniżyły się pomidorów do tłoczenia (o 8%) i kalafiorów różyczkowanych (o 5%).

W lipcu br., w porównaniu z czerwcem br., wzrosły ceny detaliczne cebuli (o 18%), selerów (12%) i porów (o 7%). Obniżyły się ceny papryki (o 30%), kalafiorów (o 12%), marchwi i pomidorów (po 9%) i buraków ćwikłowych (o 5%). W relacji do cen detalicznych z lipca ub.r. wzrosły ceny kapusty białej (o 60%), marchwi (o 53%), cebuli (o 13%), pomidorów (o 3%) i ogórków gruntowych (o 2%), a obniżyły się ceny papryki (o 13%), buraków ćwikłowych (o 10%) oraz kalafiorów i selerów (po 3%).

W czerwcu br., w porównaniu z czerwcem ub.r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja warzyw mrożonych i soku pomidorowego (po 24%), a wzrosła produkcja konserw warzywnych (o 32%). Produkcja marnat była na tym samym poziomie co w roku ubiegłym.

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

Eksport warzyw świeżych w czerwcu 2018 r. wyniósł 39,6 tys. t, a jego wartość 24,7 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2017 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 12%, a jego wartość zmniejszyła się o 5%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się obniżenie sprzedaży kapusty (o 65%), marchwi (o 62%) i cebuli (o 11%). W tym samym czasie wyeksportowano 53,8 tys. t przetworów warzywnych o wartości 43,9 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2017 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 1%, a jego wartość wzrosła o 6%. Obniżył się wolumen eksportu suszy (o 30%) oraz konserw i mrożonek (po 2%).

W czerwcu 2018 r. zaimportowano 36,2 tys. t warzyw świeżych tj. o 23% mniej niż w czerwcu ub.r. Wartość ich importu wyniosła 31,7 mln EUR, tj. o 23% mniej niż w czerwcu ub.r. Spadek wolumenu importu spowodowana była zmniejszeniem przywozu ogórków (o 52%), czosnku (o 47%), cebuli (o 26%), pomidorów (o 23%), papryki i marchwi (po 17%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 21,7 tys. t (ten sam poziom co w czerwcu ub.r.), a jego wartość 22,0 mln EUR (tj. o 49% mniej niż w czerwcu ub.r.). Wzrósł wolumen importu mrożonek (o 32%) marynat (o 10%) i konserw warzywnych (o 4%) w tym kukurydzy konserwowej (o 36%), a obniżył się import suszy (o 38%) i koncentratu pomidorowego (o 5%).

W czerwcu 2018 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 14,9 mln EUR wobec dodatniego (9,1 mln EUR) w czerwcu 2017 r. W okresie pierwszego półrocza br. saldo handlu warzywami i ich przetworami było ujemne i wyniosło 164,5 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem ub.r. deficyt w handlu zagranicznym zwiększył się o 18,1 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2017 VIII	0,81	1,92	1,45 ^c	0,76	0,79	1,44	0,87	3,52	2,01	1,49	5,10
IX	0,68	1,78	0,42	0,67	0,64	-	1,52	2,44	2,79	2,13	5,08
X	0,62	1,63	0,34	0,66	0,58	-	-	2,03	3,80	2,58	5,02
XI	0,68	1,61	0,38	0,65	0,61	-	-	2,02	3,92	1,87	4,88
XII	0,67	1,66	0,36	0,64	0,59	-	-	1,99	4,98	-	5,03
2017 I-XII	0,67	1,60	0,48	0,68	0,65	1,74	1,19	2,23	3,87	2,06	5,05
2018 I	0,68	1,61	0,30	0,72	0,65	-	-	2,16	-	-	5,08
II	0,66	1,61	0,31	0,77	0,67	-	-	2,37	-	-	4,93
III	0,68	1,61	0,32	0,98	0,71	-	-	3,29	-	-	4,73
IV	0,71	1,62	0,31	1,37	0,78	-	-	4,92	6,72	-	4,85
V	0,83	1,65	0,54	2,07	0,91	-	-	5,95	4,01	-	4,81
VI	1,04	2,03	1,11	2,65	1,18	-	-	6,68	2,56	-	4,89
VII	1,18	2,41	1,46 ^c	2,30	0,89	2,13	1,33	9,43	2,36	1,93	4,94
VIII	1,22	2,28	1,94 ^c	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	103	95	133	57	82	101	107	80	74	107	101
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	151	119	134	174	92	149	163	214	87	139	98

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2017 VIII	0,68	-	-	-	-	0,77	1,84	1,26	1,83	0,56	0,38
IX	0,67	0,20	0,26	0,25	-	0,78	1,82	1,25	-	0,59	0,40
X	0,63	0,20	0,25	0,25	-	-	1,68	1,22	-	0,61	-
XI	0,75	0,25	0,25	0,25	-	-	2,34	1,46	-	-	-
XII	0,79	0,29	0,25	0,27	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,68	0,25	0,26	0,26	1,20	0,77	1,89	1,32	1,84	0,59	0,39
2018 I	0,89	0,34	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
II	0,93	0,35	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
III	0,95	0,37	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,90	0,39	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
V	0,85	0,30	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,82	-	-	-	1,12	-	1,99	1,60	2,00	-	-
VII	-	-	-	-	1,10	0,80	1,97	-	2,25	-	-
VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	x	x	x	x	x	99	101	x	108	x	x
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	179	x	x	x	-	103	108	95	193	107	92

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemiaki
2017 VII	2,22	1,28	2,20	0,91	-	5,40	0,63	-	-	0,54	-	-	-
VIII	2,25	1,10	1,88	1,01	0,60	3,84	0,80	-	-	0,55	-	-	-
IX	2,66	1,05	1,06	0,55	0,60	2,93	-	-	1,20	0,53	1,00	-	-
X	3,47	-	1,04	0,38	0,60	3,16	0,50	1,20	1,12	0,52	1,00	0,40	-
XI	3,85	-	0,97	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
XII	-	-	0,96	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
2017 I-XII	2,78	1,14	1,43	0,54	0,76	4,13	0,56	1,12	1,13	0,49	1,70	0,41	0,41
2018 I	-	-	0,99	0,34	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
II	-	-	1,01	0,33	0,60	-	0,55	1,30	1,10	0,52	-	0,46	0,40
III	-	-	1,03	0,30	0,60	-	0,59	-	1,15	0,54	-	0,50	0,40
IV	4,83	-	1,18	0,31	0,60	-	1,20	-	1,29	0,57	-	0,63	0,40
V	3,49	-	1,85	0,32	0,57	-	1,35	-	1,33	0,56	-	0,65	-
VI	2,00	1,25	1,89	1,00	0,53	-	1,65	-	1,33	0,57	-	0,71	-
VII	1,88	1,23	2,53	1,17	-	4,00	1,55	-	-	0,53	-	-	-
VIII	1,25	1,27	1,68	0,70	-	3,00	1,30	-	1,35	0,82	-	0,68	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	66	103	66	60	x	75	84	x	x	155	x	x	x
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	56	115	89	69	x	78	163	x	x	149	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2017 V	3 039	31 046	20 424	2 332
VI	3 935	46 371	22 294	2 085
VII	2 967	69 836	21 576	8 650
VIII	3 664	79 445	21 562	12 031
IX	3 839	86 322	44 975	5 753
X	3 287	90 834	33 505	4 354
XI	3 232	71 042	32 336	3 605
XII	3 224	58 565	25 940	2 883
2017 I-XII	42 024	704 765	307 923	51 925
2018 I	2 495	46 480	25 279	2 584
II	3 733	45 005	21 157	2 657
III	4 308	42 923	24 432	2 111
IV	3 384	33 247	22 134	2 604
V	3 646	33 416	22 837	1 756
VI	2 973	35 129	29 462	2 080
Wskaźnik zmian w %				
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	76	76	132	100

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018						VI 2018 VI 2017 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI				
Warzywa ogółem	39980	44803	45107	54383	48475	42133	29181	27425	491610	30761	34162	41906	25699	36313	39595	88			
Cebula	14505	9854	7648	7471	9117	9108	10389	9539	132593	12391	16147	16860	11127	12936	8758	89			
Kapusta	2610	4901	1510	2065	3109	4445	3443	3368	52053	3166	3416	4890	3156	2842	1711	35			
Marchew	3352	2554	1493	1319	1761	1881	2711	2823	33050	3333	1870	2420	1330	1459	975	38			
Ogórki	802	2302	2993	4128	1484	590	375	779	15556	501	444	761	585	1304	2622	114			
Pomidory	10615	13578	16498	18907	12904	10656	2702	424	92278	828	694	775	1420	9408	13379	99			
Kalafiorzy	408	3385	5323	5052	3412	2824	1849	234	24281	418	386	414	372	276	4181	124			
Przetwory ogółem	54990	54291	51737	54581	60423	66703	66564	53921	712445	64212	63418	66604	5201	53841	53821	99			
Susze	2719	2562	2606	2645	2978	3176	3449	2676	36093	2540	2062	2451	1793	1991	1787	70			
Marynaty	4141	3536	3488	3828	4879	5650	5346	4591	51629	3864	3630	5175	4213	3994	3781	107			
Konserwy	5699	4521	4217	4673	5719	5967	5618	5239	63532	5491	5302	6830	5168	4408	4440	98			
<i>-kapusta kwasz.</i>	1888	565	547	501	632	788	1091	1138	12491	1116	768	1151	812	756	762	135			
Mrożonki	33065	34165	32037	34718	38834	43563	43966	33352	454435	44271	42738	43016	39663	33722	33500	98			
Pieczarki i ich przetwory	26518	24399	23721	21824	24772	25996	29228	27875	316271	27467	27389	30542	27628	27375	24406	100			
Warzywa ogółem	23756	26088	27904	31183	30426	24674	13977	14341	259109	13612	14273	17255	13028	23639	24692	95			
Cebula	4282	3466	2980	2848	3253	3528	4030	4688	45767	4633	5902	5456	3786	4912	3733	108			
Kapusta	980	1405	552	554	702	934	695	683	12565	658	723	911	692	1170	695	49			
Marchew	757	648	433	389	427	430	694	797	8165	916	542	845	585	771	540	83			
Ogórki	709	1570	1773	2277	949	635	434	1000	12567	637	721	948	723	1389	1741	111			
Pomidory	8604	9576	11661	11166	10878	10160	2519	458	70970	527	510	674	1451	7602	8555	89			
Kalafiorzy	267	2035	3444	2863	2442	1946	1188	277	15781	320	265	330	286	233	2667	131			
Przetwory ogółem	39363	41261	39510	42389	44976	49161	48407	41789	521200	48040	49163	53127	46116	45259	43924	106			
Susze	4900	4603	4874	5266	5139	5140	6050	4440	64129	5734	4884	5564	4303	4710	4521	98			
Marynaty	3550	3142	3061	3342	4494	5444	5048	4334	46550	3836	3604	4978	3839	3674	3468	110			
Konserwy	4830	4904	5096	4944	6195	6651	6044	5580	65136	5877	6509	7195	5790	5082	4963	101			
<i>-kapusta kwasz.</i>	647	395	373	378	473	581	844	868	7159	731	562	788	529	508	551	140			
Mrożonki	16832	19382	17520	20169	20950	23702	23291	19422	240140	24718	24129	25267	23119	20846	19513	101			
Pieczarki i ich przetwory	37988	35045	34254	32084	35888	36508	40983	39037	450234	38999	38121	42920	39242	40238	34624	99			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017											2018						VI 2018 VI 2017 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Warzywa ogółem	62410	46804	28087	15 456	14163	25008	44218	57604	556854	70757	66251	83204	80919	54146	36172	77		
Cebula	6687	9654	6494	1 272	4352	2798	974	2982	50761	2880	2446	4485	3216	5033	7190	74		
Kapusta	4761	149	48	8	9	29	57	16	14261	146	493	1472	8517	1875	228	152		
Marchew	6947	9951	3383	239	137	204	709	1415	37207	1966	4977	6427	7335	7656	8248	83		
Ogórki	1988	1309	2390	1 996	1889	4304	8586	9128	58866	10731	7198	7693	4650	1161	622	48		
Pomidory	12895	10185	6804	5 587	2826	5313	10298	18881	144689	24174	19818	23286	17085	14012	7864	77		
Papryka	7971	5974	4449	2 282	446	2101	6336	6516	62125	7411	6704	9836	10094	7608	4982	83		
Czosnek	1253	1183	1007	1 040	920	424	600	514	9983	365	697	1053	1928	566	626	53		
Przetwory ogółem	24945	21609	20670	22 541	21650	24306	22749	21938	276471	22954	27211	25738	25841	25365	21710	100		
Mrożonki	3811	3278	3341	4 632	4017	4383	4433	3646	50742	4897	4810	4495	6190	4075	4326	132		
Susze	2337	1749	1335	1 326	1271	1413	1480	1320	20148	1292	1242	1143	1360	1217	1085	62		
Marynaty	1620	1401	1341	1 329	1532	1859	1750	1751	18385	1756	1678	2096	1939	1904	1541	110		
Konserwy	4142	3586	3296	4 064	3555	4898	5013	4146	46600	3079	5015	5504	4009	4078	3739	104		
- <i>kukurydza</i> <i>konserw.</i>	1054	917	887	1 234	1624	2274	1953	1394	16364	772	1928	1633	955	1038	1249	136		
Koncentrat pomid.	8119	6423	6940	6 730	6362	6529	5381	6639	82809	7219	9534	7165	7001	9171	6131	95		
Warzywa ogółem	56738	35308	23304	15 883	11970	26753	47927	68053	599250	81943	70514	89791	78028	57654	31736	77		
Cebula	1296	1632	1170	359	710	825	503	623	11782	677	862	1778	1063	1085	1265	90		
Kapusta	1767	35	13	6	5	7	10	13	6152	65	205	629	3717	770	67	78		
Marchew	1792	2407	985	216	227	259	416	605	11268	788	1627	2647	3128	4226	4254	193		
Ogórki	1257	711	1225	1 051	973	3033	7538	9735	59521	111714	9526	8567	4423	1271	515	177		
Pomidory	16032	9655	6542	5 557	3635	8025	13973	26642	195549	32965	24677	32104	24274	18843	7592	73		
Papryka	12511	9830	7010	3 556	517	2613	7412	9363	101544	11383	10183	14329	12441	12702	9118	79		
Czosnek	2170	1718	1443	1 349	1385	709	1130	609	16824	660	1241	1496	1922	827	884	93		
Przetwory ogółem	25498	23001	21228	21 993	21170	22956	22658	20601	276644	21532	26058	26051	25131	26099	22023	51		
Mrożonki	2814	2513	2711	3 042	3011	3142	3304	2722	38438	3509	3574	3578	4473	3274	3230	96		
Susze	4615	4132	3316	3 256	3007	3336	3478	2425	46617	3020	3466	3233	3456	3162	2495	129		
Marynaty	2013	1737	1790	1 573	1767	1754	1864	1900	20920	1913	1876	2324	2092	2322	2121	60		
Konserwy	5530	4985	4382	4 866	4449	5979	6020	5192	58538	3978	6223	7464	5429	5188	5207	122		
- <i>kukurydza</i> <i>konserw.</i>	1174	982	915	1 244	1588	2157	1981	1319	16166	832	1979	1674	1001	952	1242	104		
Koncentrat pomid.	6318	5089	5212	5 460	4920	4777	3925	4759	63810	5455	7020	4995	4994	6490	4465	127		

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2017 IV	0,25	0,25	0,24	1,24	1,11	1,04	1,44	0,80	0,34	0,42
V	0,30	0,38	0,23	0,88	0,81	0,65	1,43	0,78	0,34	0,40
VI	0,35	0,29	0,25	0,68	0,71	0,60	1,44	0,81	0,70	0,47
VII	0,39	0,37	0,29	0,59	0,71	0,65	1,44	0,78	0,68	0,47
VIII	0,38	0,27	0,29	0,55	0,59	0,57	1,47	0,80	0,75	0,51
IX	0,36	0,23	0,24	0,64	0,84	0,72	1,45	0,81	0,75	0,49
X	0,39	0,21	0,23	1,08	0,95	0,69	1,40	0,86	0,74	0,47
XI	0,39	0,20	0,26	1,16	0,93	0,64	1,40	0,81	0,77	0,48
XII	0,49	0,20	0,28	1,28	1,08	1,18	1,40	0,85	0,76	0,47
2017 I-XII	0,36	0,25	0,25	1,09	0,86	0,73	1,43	0,81	0,65	0,45
2018 I	0,37	0,21	0,27	1,27	0,64	0,76	1,42	0,90	0,65	0,51
II	0,37	0,21	0,29	1,63	0,73	0,69	1,39	0,87	0,73	0,53
III	0,32	0,19	0,35	1,25	0,87	0,80	1,41	0,83	0,68	0,56
IV	0,34	0,22	0,44	1,24	1,02	0,77	1,42	0,81	0,65	0,55
V	0,38	0,41	0,53	1,07	0,81	0,84	1,47	0,85	0,67	0,57
VI	0,43	0,41	0,55	0,66	0,64	0,64	1,42	0,85	0,72	0,52
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2018</u> V 2018	112	99	105	62	79	76	97	100	108	93
<u>VI 2018</u> VI 2017	121	142	218	97	91	106	99	105	103	113

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2017 II	0,83	0,52	0,88	0,78	-	-	-	-	-
III	0,71	0,49	0,86	0,76	-	-	-	-	-
IV	0,71	0,51	0,86	0,75	-	-	4,56	9,13	-
V	0,83	0,94	0,93	0,85	-	-	4,35	4,14	-
VI	0,91	1,18	1,00	1,13	3,14	-	2,73	3,07	2,93
VII	1,23	1,05	1,12	1,14	2,14	-	2,14	2,78	3,00
VIII	1,24	0,89	0,92	0,93	1,96	1,39	1,60	1,69	2,46
IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06
X	0,94	0,54	0,86	0,85	-	1,92	4,60	3,46	2,97
XI	0,97	0,49	0,87	0,87	-	-	7,25	4,72	2,86
XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88
2018 I	0,90	0,45	1,09	0,94	-	-	-	-	-
II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
Wskaźnik zmian w %									
<u>VIII 2018</u> VII 2018	96	82	100	100	101	58	138	72	90
<u>VIII 2018</u> VIII 2017	104	115	226	119	130	101	190	115	121

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Ketchup	Sok pomidorowy ^a
2017 VI	3,44	9,40	3,32	3,18	3,42	4,76	1,93
VII	3,43	9,13	3,18	3,15	3,31	4,71	1,93
VIII	3,40	9,10	3,21	3,18	3,30	4,69	1,86
IX	3,43	9,24	3,35	3,30	3,31	4,76	1,86
X	3,39	9,05	3,21	3,09	3,37	4,94	1,81
XI	3,36	9,08	3,07	3,04	3,38	4,92	1,81
XII	3,39	9,03	3,06	3,12	3,37	4,89	1,91
2017 I-XII	3,41	9,27	3,25	3,16	3,40	4,78	1,91
2018 I	3,40	9,07	3,05	3,17	3,40	4,92	2,11
II	3,29	9,09	3,11	3,18	3,56	5,02	2,11
III	3,32	9,23	3,10	3,19	3,61	5,04	2,08
IV	3,32	9,26	3,11	3,20	3,64	5,07	2,05
V	3,37	9,15	3,07	3,09	3,55	5,05	2,03
VI	3,39	9,18	3,00	3,05	3,57	5,08	2,08
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2018</u> <u>VI 2017</u>	101	100	98	99	101	101	102
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	99	98	90	96	104	107	108

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2017 III	1,82	1,25	1,69	1,67	3,74	7,65	14,01	8,84	-	6,38	7,61
IV	1,80	1,22	1,65	1,66	3,81	6,61	12,90	10,11	6,99	6,30	7,65
V	1,82	1,48	1,75	1,74	4,40	6,63	12,26	7,07	7,03	7,17	7,57
VI	2,08	1,72	2,07	2,20	4,83	6,73	10,71	4,78	4,96	4,30	7,61
VII	2,62	2,23	2,40	2,62	5,33	6,55	11,41	4,24	3,73	4,24	7,58
VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
IX	2,11	1,66	1,99	1,87	4,35	6,15	5,71	4,09	3,84	3,92	7,56
X	1,99	1,53	1,94	1,77	4,11	5,67	6,41	5,65	-	4,36	7,54
XI	2,04	1,43	1,96	1,79	4,05	5,55	7,92	6,40	-	4,22	7,61
XII	2,01	1,47	1,94	1,75	4,00	5,51	9,01	8,14	-	5,80	7,75
2017 I-XII	2,02	1,53	1,90	1,87	4,25	6,49	10,21	6,86	4,94	5,47	7,62
2018 I	2,02	1,42	2,07	1,78	3,98	5,97	10,26	9,05	-	6,71	7,75
II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	118	x	91	95	112	107	70	91	84	88	100
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	113	160	153	90	97	116	87	103	102	97	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

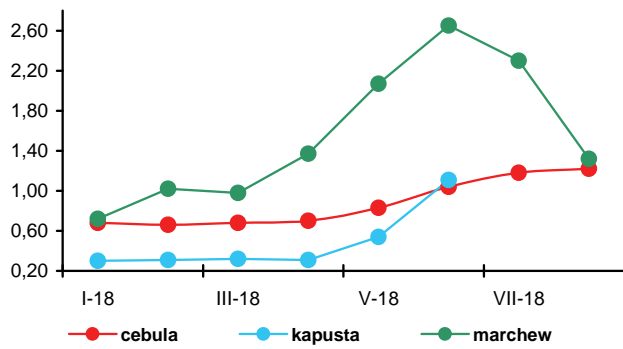
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2017 III	6,06	15,30	8,38	9,60	8,52	10,65	3,70	6,33	8,89	4,04
IV	5,88	15,35	8,26	9,62	8,44	10,60	3,70	6,10	8,63	4,04
V	6,07	15,40	8,42	9,64	8,52	10,50	3,72	6,25	8,89	4,08
VI	6,09	15,50	8,42	9,64	8,50	10,55	3,73	6,23	8,86	4,08
VII	6,18	15,60	8,46	9,64	8,50	10,60	3,75	6,28	8,91	4,07
VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
IX	6,13	15,45	8,44	9,76	8,58	10,60	3,67	6,25	8,89	3,93
X	6,19	15,50	8,42	9,68	8,60	10,60	3,72	6,23	8,91	4,00
XI	6,21	15,45	8,46	9,68	8,66	10,98	3,67	6,25	8,80	3,96
XII	6,13	15,25	8,54	9,80	8,62	10,60	3,67	6,13	8,46	4,06
2017 I-XII	6,09	15,40	8,41	9,68	8,53	10,63	3,71	6,25	8,83	4,01
2018 I	6,29	15,45	8,52	9,90	8,78	10,60	3,73	6,30	8,71	4,05
II	6,19	15,50	8,56	9,82	8,78	10,70	3,73	6,30	8,69	4,12
III	6,24	15,35	8,44	9,88	8,78	10,70	3,74	6,23	8,63	4,03
IV	6,31	15,30	8,62	9,88	8,76	10,65	3,72	6,28	8,69	4,01
V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	102	101	101	99	100	100	99	101	100	100
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	102	100	102	102	104	100	99	102	97	97

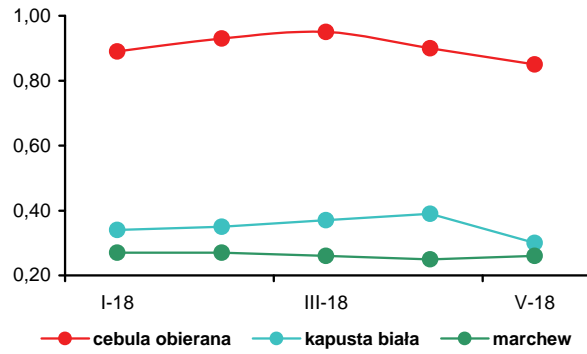
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

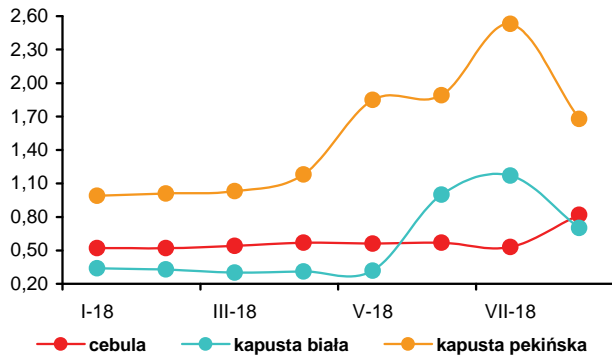
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

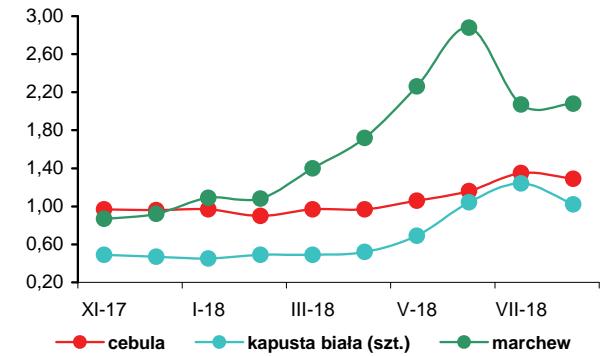
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

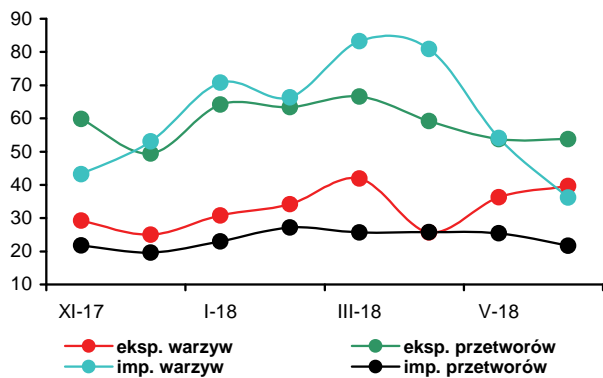
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

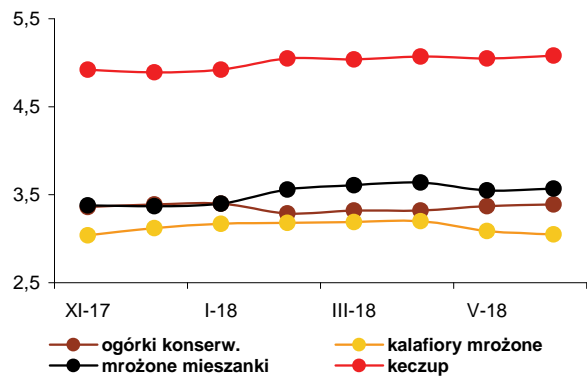
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

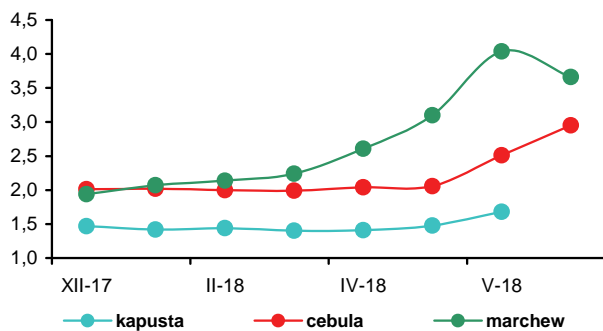
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. t)

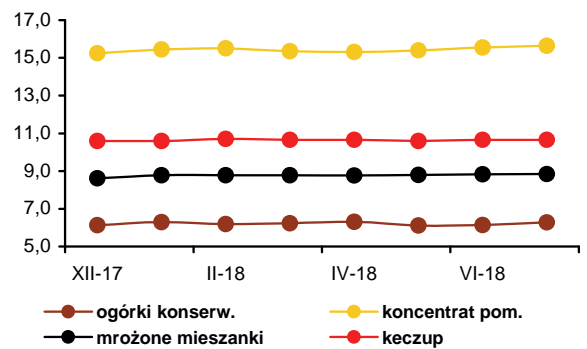
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Średnie ceny oferowane za jabłka w sierpniu 2018 r., w porównaniu z sierpniem 2017 r., na rynkach hurtowych były niższe o 22%, w spółdzielniach ogrodniczych o 45%, a w firmach eksportujących o 51%. Spadek cen jest wynikiem dużej podaży jabłek letnich, których zbiory zaczęły się wyjątkowo wcześniej (na początku lipca). GUS (wg informacji z dnia 30 lipca 2018 r.) szacuje, że produkcja owoców w Polsce, w 2018 r., może wynieść 4,8 mln t (o 50% więcej niż w 2017 r.), w tym jabłek

3,7 mln t. WAPA¹ prognozuje, że zbiory jabłek w naszym kraju osiągną poziom ok. 4,5 mln t. Tak wysokie zbiory i trudności ze zwiększeniem eksportu jabłek przyczynią się do spadku cen tych owoców na wszystkich poziomach rynku.

Ceny wiśni na rynkach hurtowych w sierpniu br., w relacji do sierpnia 2017 r., obniżyły się o 70%, śliwek o 64%, gruszek o 44%, a truskawek o 23%. W hurcie potaniały też pomarańcze (o 15%) i mandarynki (o 2%). Wzrosły natomiast, w wyniku niższej podaży, ceny importowanych bananów (o 9%), winogron (o 27%) oraz cytryn w większości pochodzących z Argentyny (o 33%). Zakłady przetwórcze, z powodu rosnącej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaćły 0,22 zł/kg (mniej o 71% niż w sierpniu poprzedniego roku). Taniej skupowano też wiśnie do mrożenia (o 81%), wiśnie do tłoczenia (o 79%), śliwki do mrożenia (o 72%), maliny do mrożenia (o 48%) oraz aronię (o 31%). W sierpniu 2018 r., w porównaniu z lipcem br., przeciętne ceny jabłek oferowane na rynkach hurtowych zmniejszyły się o 34%, przez spółdzielnie ogrodnicze o 40%, a przez firmy eksportujące o 49%. W zakładach przetwórczych cena skupu jabłek do tłoczenia wzrosła o 16%, a malin o 14%. Potaniały natomiast, w wyniku rosnącej podaży, wiśnie do tłoczenia o 25%, a także wiśnie do mrożenia o 13%. W hurcie tańsze były śliwki (o 48%), gruszki (o 30%), winogrona (o 17%), truskawki (o 15%), wiśnie (o 9%) i banany (o 3%). Nie zmieniła się cena pomarańcz. Podrożały mandarynki (o 3%), cytryny (o 11%) oraz dwukrotnie czereśnie.

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w lipcu 2018 r., w relacji do lipca 2017 r., spadły średnio o 3,8%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,2%. Najbardziej potaniały owoce pestkowe (o 14,0%), owoce jagodowe (o 11,6%), banany (9,8%) oraz owoce cytrusowe (5,5%). Podrożały natomiast jabłka (o 15,5%), a ponadto owoce suszone i orzechy (o 1,9%). Przetwory owocowe potaniały o 1,7%, a owoce mrożone podrożały o 4,5%.

W średnich i dużych firmach produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w czerwcu 2018 r., w relacji do czerwca 2017 r., była o 2% mniejsza. Spadła produkcja pozostałych soków warzywnych i owocowo-warzywnych (o 15%), a zwiększyła się produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych oraz soków wytwarzanych z jabłek (o 18%).

Produkcja mrozonek była większa o 10%, a nie zmieniła się produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych. Mniejsza była produkcja soków zagęszczonych (o 63%), a także produkcja dżemów (o 9%). W czerwcu 2018 r. w relacji do maja br. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się o 1% do 56,7 tys. t. Spadła produkcja soków wytwarzanych z jabłek (o 8%), wzrosła produkcja soków pitnych wyciskanych z owoców cytrusowych (o 5%), a nie zmieniła się produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 6%, dżemów o 13%, a owoców mrożonych czterokrotnie. Mniejsza była natomiast produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 11%). W I połowie br. produkcja soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do I połowy 2017 r. o 1% do 331,0 tys. t. Zmniejszyła się produkcja soków tłoczonych z jabłek (o 14%), pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 8%), a zwiększyła się produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 40%). Wyższa była produkcja dżemów (o 24%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych była mniejsza o 2%, owoców mrożonych o 4%, a soków zagęszczonych o 35%.

Średnie ceny zbytu soków pomarańczowych w lipcu 2018 r., wobec lipca 2017 r., w wyniku spadku cen importowych surowca, zmniejszyły się o 9%, a soków jabłkowych zwiększyły się o 9%. Ceny dżemów produkowanych z czarnych porzeczek i z truskawek były większe odpowiednio o 5 i 6%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w czerwcu 2018 r. wobec czerwca 2017 r. był mniejszy o 31%, a przetworów owocowych o 9%. Eksport owoców świeżych obniżył się z powodu mniejszej sprzedaży większości owoców, głównie jabłek (o 42%), a w przypadku przetworów, ograniczenia wywozu mrozonek (o 10%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 40%). Wartość eksportu owoców świeżych, w wyniku wzrostu cen, obniżyła się jedynie o 19% (do 44,5 mln EUR), natomiast wyższe ceny mrozonek, a także zagęszczonych soków zahamowały spadek wartości eksportu przetworów owocowych, która ostatecznie zwiększyła się o 11% (do 117,0 mln EUR). Import owoców świeżych był niższy o 15% i wyniósł 123,5 tys. t, przy mniejszych zakupach głównie owoców cytrusowych (o 20%). Przywóz przetworów zwiększył się o 12% (do 36,2 tys. t), w wyniku wzrostu importu soków zagęszczonych (o 15%). W czerwcu 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 9,3 mln EUR, wobec ujemnego 28,6 mln EUR w czerwcu poprzedniego roku. W I półroczu 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 175,1 mln EUR, wobec ujemnego 112,4 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zwiększyła się o 2% i wyniosła 929,1 mln EUR, a importu wzrosła o 8% do 1 104,2 mln EUR.

1. The World Apple and Pear Association

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2017 VI	1,91	4,50	5,87	-	-	-	-
VII	1,79	3,83	7,79	5,36	4,54	5,00	-
VIII	1,98	-	10,00	-	3,08	3,68	3,85
IX	1,88	2,99	12,00	-	3,08	3,21	3,42
X	1,74	2,86	12,00	-	-	-	4,14
XI	1,74	2,91	-	-	-	-	-
XII	1,70	2,85	-	-	-	-	-
2017 I-XII	1,54	3,39	9,61	5,36	3,57	3,45	3,80
2018 I	1,73	3,15	-	-	-	-	-
II	1,84	3,18	-	-	-	-	-
III	1,92	3,29	-	-	-	-	-
IV	2,13	3,33	-	-	-	-	-
V	2,20	3,32	6,00	-	-	-	-
VI	2,06	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	60	65	x	x	x	x	x
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	55	x	70	x	93	39	21

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2017 VI	0,47	5,09	3,67	2,90	1,00	4,10	-	-	-	-
VII	0,48	5,71	3,80	4,08	1,00	4,32	-	5,06	2,20	-
VIII	0,76	-	-	-	-	4,47	0,72	6,13	2,50	2,50
IX	0,79	-	-	-	-	4,70	0,75	-	-	2,30
X	0,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,58	5,40	3,74	3,49	1,00	4,40	0,74	5,60	2,35	2,40
2018 I	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	116	x	x	x	x	114	x	87	75	x
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	29	x	x	x	x	52	69	19	21	28

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2017 VI ^a	1,64	2,00	1,86	1,66	1,64	1,71	1,76	-	-	5,04	-	-
VII ^a	1,46	2,00	1,89	1,45	1,45	1,59	1,59	-	-	5,25	-	-
VIII	1,50	-	-	1,61	-	1,51	-	-	-	-	-	4,00
IX	1,70	1,89	1,90	-	1,60	1,65	1,73	2,70	-	-	-	3,38
X	1,61	1,79	1,90	1,59	1,58	1,59	1,59	2,70	2,70	-	-	3,00
XI	1,55	1,76	1,90	1,42	1,47	1,50	1,51	2,68	2,70	-	-	-
XII	1,53	1,77	1,90	1,37	1,45	1,48	1,48	2,60	-	-	-	-
2017 I-XII	1,39	1,73	1,69	1,30	1,31	1,37	1,38	2,58	2,53	5,15	x	3,46
2018 I	1,57	1,83	1,86	1,37	1,62	1,64	1,67	2,60	-	-	-	-
II	1,69	2,07	1,97	1,63	1,75	1,79	1,87	-	-	-	-	-
III ^a	1,79	2,07	1,98	1,70	1,80	1,82	1,96	-	-	-	-	-
IV ^a	1,95	2,07	2,06	1,86	1,93	1,96	2,01	-	-	-	-	-
V ^a	1,91	2,15	2,12	1,67	1,89	1,92	2,05	-	-	5,00	-	-
VI ^a	1,83	2,24	2,14	1,44	1,83	1,87	2,04	-	-	5,67	4,00	-
VII	1,46	-	2,25	1,43	-	1,66	-	-	-	7,50	4,75	1,20
VIII	0,74	0,95	-	1,00	-	-	-	1,72	-	7,38	-	0,77
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	51	x	x	70	x	x	x	x	x	98	x	64
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	49	x	x	62	x	x	x	x	x	x	x	19

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2017 V	15 563	10 992	29 480	5 136	13 001	3 942	4 700
VI	11 209	11 614	35 032	5 676	78 184	4 611	4 428
VII	10 464	9 952	39 193	4 405	81 818	3 464	3 916
VIII	16 515	12 382	33 981	9 686	31 869	3 781	4 121
IX	25 342	9 967	37 271	23 166	26 105	4 282	4 303
X	26 806	12 254	33 747	52 726	15 714	4 882	4 319
XI	34 790	12 836	32 428	12 822	15 305	5 383	4 520
XII	27 518	16 439	29 661	3 446	11 106	3 855	3 692
2017 I-XII	236 835	143 810	385 499	133 445	342 034	53 054	51 893
2018 I	9 436	13 001	24 579	3 034	12 940	5 041	4 583
II	12 671	9 983	25 026	3 906	11 910	4 739	3 634
III	18 976	18 639	30 853	3 083	12 059	5 079	4 243
IV	13 815	14 463	25 534	3 689	11 409	5 016	4 490
V	14 308	13 073	29 908	1 984	19 951	3 738	4 989
VI	13 225	13 669	29 855	2 103	85 983	4 209	4 418
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2018</u> <u>V 2018</u>	92	105	100	106	431	113	89
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	118	118	85	37	110	91	100

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018 ^a						VI 2018	VI 2017
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	(%)			
Owoce świeże	151 137	137 383	113 601	58 894	43 422	37 732	72 305	89 200	91 956	1 291 403	93 283	89 660	111 477	82 196	84 541	75 079	66			
Jabłka	136 635	124 538	91 710	34 463	18 414	19 999	56 125	65 644	60 656	1 037 455	71 185	73 131	93 692	68 456	70 225	53 409	58			
Gruszki	3 359	1 681	1 048	96	634	1 314	3 644	4 465	6 451	41 979	6 322	4 819	5 057	2 485	1 609	960	92			
Truskawki	759	270	4 648	684	808	173	109	73	74	9 086	48	47	104	90	1 039	3 320	71			
Sliwki	23	13	62	277	1 271	1 171	303	23	44	3 304	4	9	7	13	7	20	31			
Maliny	221	289	292	2 469	2 918	2 317	1 096	239	303	10 808	299	300	238	383	668	1 155	395			
Wiśnie	53	149	231	662	279	110	192	20	27	1 854	46	65	25	61	38	498	215			
Przetwory owocowe	76 358	88 007	83 765	87 221	88 470	78 382	81 703	85 144	69 185	981 289	73 407	68 678	73 548	74 597	74 037	76 224	91			
Zagęszczony sok jabłkowy	19 107	22 843	19 983	17 246	19 644	15 983	17 878	15 970	15 317	223 929	12 677	12 356	13 400	16 234	14 470	12 089	60			
Truskawki w puszkach	1 007	822	903	1 135	1 170	933	856	929	638	10 621	627	652	804	707	801	808	89			
Wiśnie w puszkach	550	592	455	466	468	421	467	344	188	5 306	207	285	361	350	313	343	75			
Dżemy	2 840	3 203	3 663	3 514	3 791	2 853	3 252	4 058	3 069	39 037	3 589	3 802	4 955	3 846	3 849	3 110	85			
Mrożonki	28 182	32 818	31 842	34 769	33 279	29 961	27 196	26 022	21 036	360 577	25 314	23 704	24 128	24 880	22 573	28 511	90			
Owoce świeże	53 827	57 584	54 912	47 776	56 919	43 757	38 808	46 121	49 098	624 479	47 612	47 556	59 010	46 822	49 734	44 502	81			
Jabłka	41 502	44 518	33 862	14 009	7 633	8 697	21 900	27 576	26 341	351 557	32 387	34 400	43 816	34 762	35 561	25 608	76			
Gruszki	1 243	717	305	92	542	743	1 851	1 920	2 098	18 598	2 064	1 569	1 420	806	794	583	191			
Truskawki	254	278	6 608	1 278	1 433	546	392	190	156	11 839	120	38	104	162	1 949	3 642	55			
Sliwki	41	33	55	229	1 131	1 114	383	38	66	3 224	6	15	9	21	10	21	38			
Maliny	612	675	809	3 253	3 971	4 108	2 339	574	444	18 437	610	612	617	736	987	1 263	156			
Wiśnie	63	126	203	949	474	190	335	16	34	2 509	84	138	55	130	45	160	79			
Przetwory owocowe	86 141	99 243	105 114	120 363	124 194	107 598	113 864	111 756	95 833	1 241 427	103 158	93 826	106 378	106 575	106 892	117 025	111			
Zagęszczony sok jabłkowy	17 774	21 737	19 428	17 310	20 800	18 442	22 745	22 665	24 203	241 744	21 777	21 170	24 440	25 948	26 075	19 994	103			
Truskawki w puszkach	1 580	1 222	1 341	2 468	1 937	1 378	1 476	1 605	979	17 278	1 042	1 061	1 542	1 350	1 401	1 305	97			
Wiśnie w puszkach	677	686	607	585	637	627	635	545	350	6 991	413	506	671	593	600	587	97			
Dżemy	4 004	4 467	5 464	4 949	5 590	4 491	5 565	5 799	4 286	57 407	4 978	5 595	6 369	5 572	5 288	5 409	99			
Mrożonki	34 478	38 692	39 234	46 312	49 489	42 602	40 549	40 870	31 914	477 769	40 088	35 472	36 504	38 265	35 232	40 315	103			

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018 ^a						VI 2018	VI 2017
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	(%)			
Owoce świeże	105 579	136 490	144 700	184 129	190 319	150 186	143 188	148 420	165 066	1 760 453	133 255	107 266	138 959	111 339	132 447	123 522	85			
Banany	41 879	46 836	34 578	35 251	33 585	45 410	43 921	40 020	34 120	481 842	36 988	30 238	49 288	40 484	48 617	41 668	121			
Owoce cytrusowe	31 289	26 969	18 378	16 135	16 214	19 005	33 578	61 486	98 292	502 217	65 389	50 241	58 533	34 522	24 316	14 730	80			
Brzoskwinie i nekt.	180	7 976	26 489	43 256	43 855	22 590	2 783	44	255	147 880	154	93	249	214	3 783	14 684	55			
Winogrona	6 928	5 857	2 781	9 488	20 205	19 338	16 810	10 865	4 512	108 771	3 530	4 270	5 025	4 864	6 165	2 993	108			
Arbuzy	2 087	15 805	33 848	44 896	42 861	5 684	1 380	913	516	150 665	581	571	902	3 701	18 481	26 489	78			
Jabłka	690	1 452	915	1 333	1 180	4 889	10 439	3 136	799	26 897	1 939	1 342	749	693	687	575	63			
Przetwory razem	30 977	31 464	32 185	34 379	38 430	44 733	48 588	51 278	40 794	451 480	41 995	31 729	38 497	34 278	34 779	36 189	112			
Soki zagęszczone	10 948	12 919	12 474	11 503	13 516	17 151	22 148	25 048	20 508	185 809	22 278	10 202	12 674	13 575	13 883	14 370	115			
-sok pomarańczowy	2 002	2 840	2 522	1 678	2 627	2 198	1 970	3 144	2 892	28 214	2 363	2 408	3 232	2 326	3 153	3 065	122			
Mrożonki	6 422	6 618	7 853	10 333	11 621	13 132	9 151	7 543	5 760	95 992	5 874	7 420	7 951	7 643	8 276	9 698	123			
Susze	1 071	817	880	1 349	1 443	1 568	2 545	2 601	2 244	18 629	1 797	1 682	1 436	799	737	975	111			
Dżemy	1 022	1 199	1 462	1 121	901	1 311	1 405	1 061	1 197	14 578	833	996	1 362	1 428	1 311	1 521	104			
Przetwory puszkow.	11 399	9 828	9 347	9 932	10 854	11 399	13 054	14 791	10 844	134 253	10 952	11 275	14 971	10 744	10 476	9 462	101			
-ananasy	3 206	1 577	1 588	1 474	1 772	1 321	1 375	1 699	1 827	21 284	1 507	1 097	2 278	1 462	1 020	878	55			
-brzoskwinie	1 822	2 010	1 493	1 242	1 330	2 114	2 356	4 302	2 925	25 688	1 787	1 819	3 730	1 572	1 530	1 425	95			
Owoce świeże	105 273	144 295	137 775	142 719	145 231	127 799	129 661	139 937	147 994	1 567 357	126 635	112 239	146 620	115 886	148 424	114 386	83			
Banany	28 909	33 821	22 640	18 950	16 950	20 910	22 459	21 825	21 379	280 994	24 476	21 634	35 315	24 811	26 125	19 580	86			
Owoce cytrusowe	24 383	26 621	22 695	19 736	17 408	18 121	29 022	45 532	67 729	396 337	48 974	38 656	46 844	27 833	25 475	16 739	74			
Brzoskwinie i nekt.	201	8 128	23 186	30 306	31 760	14 918	1 967	72	384	111 807	334	251	600	441	6 457	15 248	66			
Winogrona	8 665	8 406	4 685	11 686	19 944	19 117	20 066	15 990	8 871	139 220	7 985	8 804	9 635	9 099	11 783	5 158	110			
Arbuzy	1 821	7 161	12 503	10 423	10 826	1 330	618	727	402	48 229	408	632	1 002	3 427	12 662	9 573	77			
Jabłka	631	1 278	881	1 129	966	1 762	3 053	1 594	820	14 064	896	851	689	736	1 006	803	91			
Przetwory razem	44 707	48 401	50 822	56 717	61 078	63 233	74 488	82 779	66 012	692 494	62 785	50 787	60 758	52 046	57 228	56 427	111			
Soki zagęszczone	13 879	16 631	16 031	18 063	18 307	19 032	29 345	37 338	28 773	243 175	28 967	14 278	19 064	17 700	20 561	20 642	129			
-sok pomarańczowy	4 155	5 541	4 561	3 077	4 653	3 992	3 606	5 962	5 556	52 929	4 442	4 318	6 024	4 061	5 960	5 921	130			
Mrożonki	10 071	10 003	11 151	16 403	20 018	18 697	14 783	12 662	9 069	149 812	9 724	12 144	12 647	11 936	12 712	14 082	126			
Susze	3 310	3 138	3 163	3 964	3 704	4 318	6 449	7 573	6 300	55 049	5 235	5 235	4 876	2 897	3 315	3 136	99			
Dżemy	1 677	2 402	3 125	2 404	1 856	2 616	2 879	2 119	2 631	28 251	1 703	2 078	2 513	2 628	2 448	2 943	94			
Przetwory puszkow	15 499	16 014	16 982	15 649	16 882	18 220	20 485	22 651	18 820	211 628	16 666	16 772	21 400	16 657	17 936	15 286	90			
-ananasy	3 837	1 836	1 833	1 671	2 009	1 593	1 447	1 915	1 835	24 649	1 414	1 133	2 256	1 333	847	840	46			
-brzoskwinie	1 374	1 612	1 242	969	1 092	1 650	1 857	3 448	2 263	20 388	1 379	1 453	3 079	1 346	1 259	1 095	88			

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2017 V	0,36	0,43	1,03	0,39	2,33	0,85	1,38	0,69	0,95	1,49	1,16
VI	0,37	0,29	1,42	0,47	2,77	0,88	1,31	0,85	0,97	1,49	1,33
VII	0,41	0,95	1,87	0,37	1,32	1,43	1,66	0,89	1,00	2,18	1,26
VIII	0,41	0,85	1,77	0,50	1,36	1,70	1,77	1,37	1,06	1,66	1,36
IX	0,43	0,57	3,16	0,46	1,77	1,72	1,79	1,39	1,15	1,48	1,49
X	0,39	0,51	3,60	0,44	2,13	1,74	1,76	1,54	1,27	1,72	1,36
XI	0,42	0,43	2,61	0,48	2,40	0,79	1,82	1,81	1,42	1,73	1,58
XII	0,43	0,33	2,10	0,39	1,46	1,30	1,83	1,64	1,58	1,54	1,87
2017 I-XII	0,34	0,44	1,30	0,43	1,71	1,35	1,54	0,95	1,08	1,63	1,32
2018 I	0,45	0,33	2,50	0,79	2,04	1,82	1,85	1,72	1,72	1,66	2,00
II	0,47	0,33	0,80	0,47	2,04	2,11	1,86	1,37	1,71	1,63	1,77
III	0,47	0,28	1,00	0,43	2,59	2,23	1,84	1,37	1,82	1,92	1,86
IV	0,51	0,32	1,80	0,55	1,92	2,12	1,83	1,60	1,60	1,91	1,69
V	0,51	0,49	1,88	0,61	1,48	1,18	1,84	1,50	1,80	1,75	1,92
VI	0,48	0,61	1,10	0,44	1,09	0,32	1,56	1,18	1,65	1,62	1,71
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2018</u> <u>V 2018</u>	94	124	59	72	74	27	85	79	92	93	89
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	130	210	77	94	39	36	119	139	170	109	129

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2017 VI	2,07	-	2,05	2,09	2,08	4,49	6,38	-	9,40	-	4,77	7,51	6,16	4,83	11,06
VII	2,18	-	-	2,18	-	4,67	8,92	7,05	14,14	5,17	3,78	7,10	7,12	5,06	8,66
VIII	2,15	-	-	-	-	4,93	10,94	9,77	-	4,34	3,14	6,56	6,99	5,19	6,18
IX	2,32	-	2,35	2,35	2,32	4,27	9,90	-	-	4,39	3,23	6,23	6,95	5,05	5,78
X	2,32	-	2,36	2,35	2,33	3,87	15,17	-	-	6,37	3,67	5,81	6,15	5,23	6,62
XI	2,33	-	2,36	2,36	2,32	4,00	13,63	-	-	6,50	3,86	5,90	4,97	4,92	9,80
XII	2,27	-	2,29	2,28	2,27	3,67	-	-	-	-	4,19	5,76	4,60	4,44	11,74
2017 I-XII	1,95	1,46	1,92	1,95	1,91	3,94	11,68	8,41	11,77	5,35	4,14	6,01	5,84	4,83	10,20
2018 I	2,60	-	2,60	2,63	2,60	3,98	-	-	-	-	4,48	5,43	5,34	4,32	14,66
II	2,75	-	2,77	2,78	2,75	3,78	-	-	-	-	5,42	5,43	5,67	4,09	13,88
III	2,97	-	2,98	2,99	2,97	4,08	-	-	-	-	5,66	5,68	6,34	4,35	13,40
IV	3,10	-	3,10	3,12	3,10	4,22	-	-	-	-	5,08	5,41	6,43	4,54	11,85
V	2,92	-	2,95	2,90	2,90	4,23	12,56	-	-	-	3,91	8,53	6,55	4,35	11,47
VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VIII 2018</u> <u>VII 2018</u>	66	x	x	x	x	70	85	91	211	52	97	111	103	100	83
<u>VIII 2018</u> <u>VIII 2017</u>	78	x	x	x	x	56	77	30	x	36	109	133	98	85	127

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2017 V	7,20	7,67	2,25	2,85
VI	7,23	7,60	2,23	2,86
VII	7,27	7,83	2,23	2,92
VIII	7,43	7,93	2,23	2,89
IX	7,73	8,17	2,21	2,82
X	7,60	8,10	2,31	2,87
XI	7,63	8,30	2,48	2,82
XII	7,67	8,33	2,59	2,79
2017 I-XII	7,41	7,91	2,29	2,81
2018 I	7,97	8,40	2,42	2,71
II	7,73	8,56	2,43	2,69
III	7,93	8,53	2,42	2,63
IV	7,93	8,50	2,40	2,66
V	7,63	8,43	2,43	2,64
VI	7,80	8,43	2,43	2,64
VII	7,63	8,27	2,43	2,66
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	98	98	100	101
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	105	106	109	91

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2017 V	2,78	6,33			16,89	-	12,15	5,51	5,49	8,12	8,03
VI	3,23	6,74	-	18,82	8,77	47,20	12,75	5,40	5,70	8,95	8,56
VII	3,47	6,98	7,87	16,58	11,65	25,80	11,71	4,86	6,27	9,07	9,04
VIII	3,55	6,56	6,43	-	15,13	23,98	8,15	4,32	6,69	8,77	8,53
IX	3,56	6,06	6,30	-	-	24,04	7,30	4,25	6,69	8,33	8,48
X	3,53	5,92	7,55	-	-	-	8,26	4,41	6,67	7,70	7,93
XI	3,58	5,92	-	-	-	-	10,43	4,59	6,14	7,71	6,25
XII	3,59	5,91					12,80	4,69	5,39	7,52	5,26
2017 I-XII	3,08	6,07	7,04	17,70	13,11	30,26	11,94	4,81	5,80	7,68	7,21
2018 I	3,61	6,00	-	-	-	-	16,56	4,93	5,43	7,33	5,70
II	3,71	6,00	-	-	-	-	16,21	5,64	5,41	7,32	6,25
III	3,81	6,05	-	-	-	-	14,89	5,80	5,47	7,21	6,54
IV	3,91	6,17	-	-	-	-	13,88	5,72	5,30	7,35	6,77
V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	99	79	x	107	166	68	83	94	104	97	110
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	115	95	70	70	117	89	99	90	92	112	87

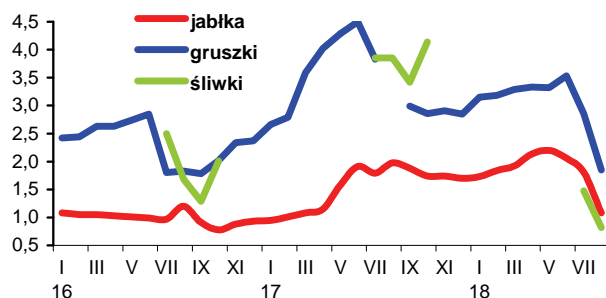
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

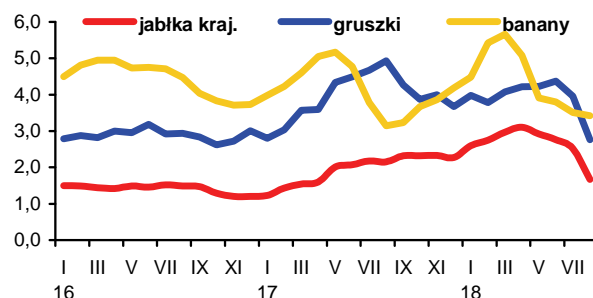
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2017 V	13,53	3,61	4,21	15,28	9,12	6,49
VI	13,47	3,64	4,30	15,40	9,12	6,51
VII	13,67	3,65	4,27	15,62	9,18	6,54
VIII	13,78	3,60	4,28	15,64	9,16	6,56
IX	13,64	3,58	4,26	15,64	9,22	6,58
X	13,81	3,62	4,26	16,22	9,12	6,56
XI	13,61	3,62	4,24	16,22	9,06	6,48
XII	13,64	3,60	4,15	16,46	8,88	6,25
2017 I-XII	13,52	3,60	4,25	15,64	9,07	6,48
2018 I	13,61	3,67	4,25	16,80	8,96	6,36
II	13,78	3,73	4,36	16,58	9,02	6,35
III	13,75	3,73	4,32	16,70	8,92	6,36
IV	13,81	3,75	4,30	16,86	8,96	6,42
V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	100	100	100	100	100	101
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	102	105	104	107	96	99

Źródło: Dane GUS.

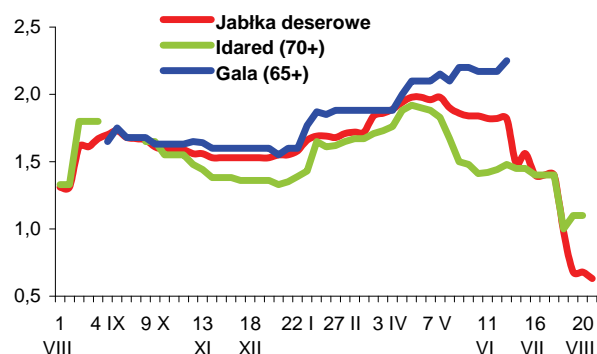
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2016-2018 (zł/kg)

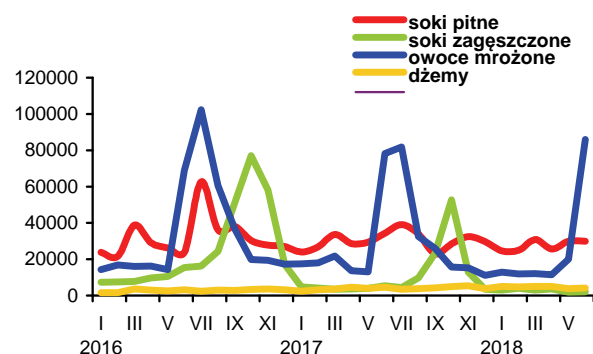
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

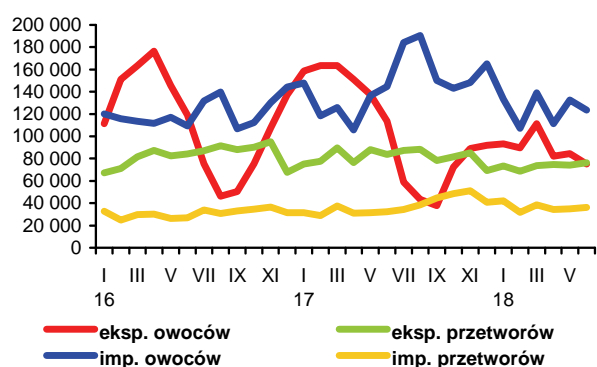
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od VIII 2017 r. do VIII 2018 r. (zł/kg)

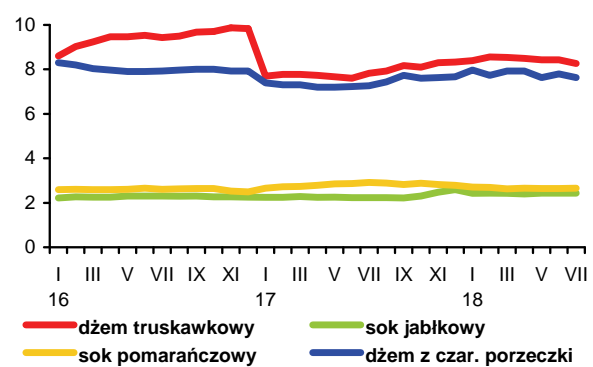
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (tony)

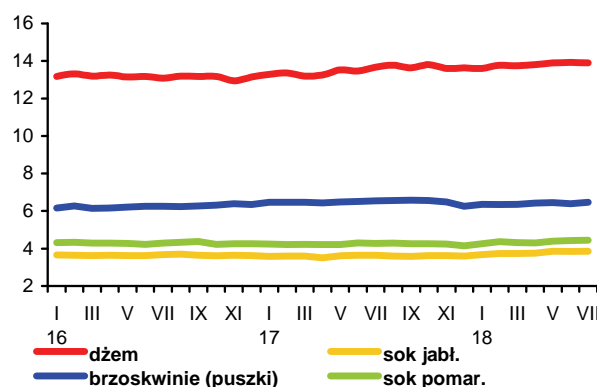
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2016-2018 (tony)

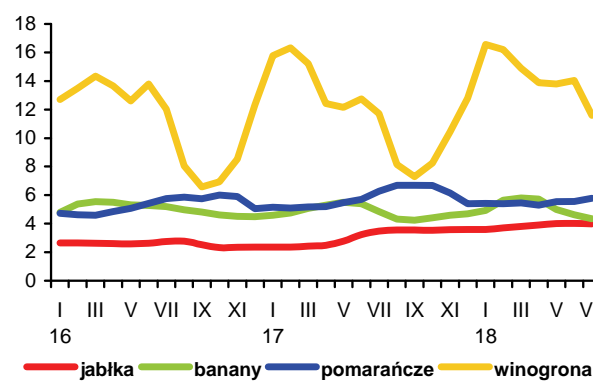
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

W okresie styczeń-sierpień 2018 r. ceny podstawowych artykułów mleczarskich na światowych giełdach wykazywały różnokierunkowe zmiany. Największą zmiennością charakteryzowały się ceny masła, które w styczniu spadły o 7,8%, w okresie luty-czerwiec rosły o 3-16% miesięcznie, a w lipcu i sierpniu ponownie się obniżały. W sierpniu ceny masła na giełdach Europy Zachodniej spadły o 1,6% w porównaniu z lipcem, do 5635 EUR/t. Natomiast nieznacznie podrożało mleko w proszku (chude do 1571 EUR/t, a pełne do 2862 EUR/t). Minimalnie wzrosły również ceny zbytu sera Cheddar w krajach UE-28 (średnio do 3351 EUR/t). W sierpniu br. ceny wszystkich trwałych produktów mlecznych w Europie Zachodniej były niższe niż przed rokiem (masło o 12,2%, mleko w proszku o 10-13%, a ser Cheddar o 4,8%)¹, prawdopodobnie w związku ze wzrostem globalnej produkcji mleka i produktów mlecznych w 2018 r. (wg szacunków FAO o 2,1% w porównaniu z 2017 r., do 828,5 mln t w ekwiwalencie mleka surowego²) i dużymi zapasami chudego mleka w proszku w krajach UE.

Na rynku krajowym w I półroczu br. notowano systematyczny spadek cen skupu mleka, przy różnokierunkowych zmianach cen sprzedaży przetworów mlecznych i masła. W lipcu średnia cena skupu mleka wzrosła o 0,7% w porównaniu z miesiącem poprzednim (do 129,38 zł/hl), ale była o 4,1% niższa niż w lipcu 2017 r. W okresie siedmiu miesięcy br. przeciętny poziom cen skupu wyniósł 132,8 zł/hl i był o 0,3% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem, na czym zaważył wzrost cen w I kwartale (o 3,9%), pod wpływem bardzo dobrej koniunktury w II półroczu 2017 r. W okresie kwiecień-lipiec ceny były średnio o 2,1% niższe niż w takim samym okresie ub.r., o czym zadecydowało pogorszenie koniunktury na światowych rynkach oraz utrzymujące się duże zapasy interwencyjne mleka w proszku u krajowych producentów (wg GUS o ok. 40% wyższe niż przed rokiem). Na spadek cen wpłynęły także duże dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego, które w okresie maj-lipiec przekraczały 1 mld l miesięcznie. W okresie styczeń-lipiec br. mleczarnie zakupiły łącznie ok. 6,94 mld l mleka, tj. o 3,6% więcej niż w takim samym okresie 2017 r.

W lipcu ceny zbytu większości przetworów mlecznych były wyższe niż w czerwcu. Przede wszystkim podrożały przetwory trwałe, w tym zwłaszcza sery dojrzewające (o 1,5-3,2%). Chude i pełne mleko w proszku podrożało odpowiednio o 2,0 i 0,9%. Natomiast zahamowany został wzrost cen masła w blokach, które w dużej części jest eksportowane, o czym zadecydował znaczący spadek światowych cen tego tłuszczu po pięciu miesiącach wzrostów. Ceny masła konfekcjonowanego wzrosły o 0,3%, a masła z dodatkiem oleju o 3,0%. Poza tym podrożało mleko UHT (o 1,5-2,3%), mleko skondensowane (o 2,1%), śmietana (0,5-1,9%) oraz jogurty i serek homogenizowany zwykły (o 1,0-1,5%). Zmiany cen pozostałych przetworów wynosiły od -0,6% do +0,5%. W okresie styczeń-lipiec br. przeciętny poziom cen większości przetworów mlecznych był wyższy niż w takim samym okresie ub.r. Wyższe były głównie ceny śmietany (o 12-14%), masła (o 9-13%) oraz jogurtów (o 3-8%), przy wyraźnie niższych cenach chudego mleka w proszku (o ok. 25%) i serów dojrzewających (o 8-10%).

W handlu detalicznym średni poziom cen przetworów mlecznych (bez masła) w lipcu był o 0,2% wyższy niż w czerwcu. Wynikało to ze wzrostu cen śmietany (o 0,5%), serów dojrzewających i topionych (o 0,4%), twarogów (o 0,3%) oraz mleka płynnego (o 0,2%), przy spadku cen pozostałych przetworów po 0,1%. Ceny masła wzrosły o 2,1%. W okresie siedmiu miesięcy br. przeciętny poziom cen przetworów mlecznych i masła był odpowiednio o 4,2 i 22,8% wyższy niż w takim samym okresie 2017 r.

W I półroczu br., w porównaniu z I półroczem 2017 r., w efekcie wzrostu dostaw surowca mlecznego o ok. 3%, zakłady przemysłu mleczarskiego zwiększyły produkcję większości przetworów. Pod wpływem poprawy opłacalności eksportu najbardziej wzrosła produkcja masła i tłuszczów mlecznych (o 10,5%), co skutkowało zwiększeniem produkcji chudego mleka w proszku (o 12,4%). Wzrosła również produkcja napojów mlecznych innych niż jogurty (o 7,4%), mleka zagęszczonego (o 6,4%), serów dojrzewających (o 6,0%), serów topionych (o 4,4%), śmietany (o 3,9%) oraz twarogów (o 2,2%). W wyniku większej produkcji serów i twarogów uzyskano o 20,4% więcej suszonej serwatki. Natomiast wytworzono mniej serów pleśniowych, tartych i proszkowanych (o 3,1%), jogurtów (o 2,0%) oraz mleka płynnego i pełnego mleka w proszku (po ok. 1%). Na spadek produkcji jogurtów wpłynął znaczny w ostatnich latach wzrost importu, przy stabilnym eksporcie, a także małe zmiany krajowego popytu.

Wzrost produkcji w I półroczu 2018 r. przełożył się na zwiększenie eksportu przetworów mlecznych (o 4,4% do ok. 2,26 mld l w przeliczeniu na mleko surowe). Zwiększył się także import (o 5,2% do ok. 940 mln l). Nadwyżka eksportu nad importem wyniosła ok. 1,32 mld l i była o 3,8% większa niż w I półroczu 2017 r.

Wpływy z eksportu wzrosły w mniejszym stopniu, bo o 1,1% do ok. 1,13 mld EUR, co wynikało ze spadku cen transakcyjnych mleka w proszku (o 29,1%) i suszonej serwatki (o 24,0%). Wzrosły natomiast ceny eksportowe masła (o 11,5%), co przy zwiększeniu wolumenu wywozu o 26,0% sprawiło, że wartość eksportu tego tłuszczu była o 40,5% wyższa niż przed rokiem. Ceny uzyskane w eksporcie mleka płynnego i śmietany były prawie takie same, a pozostałych przetworów o 1-5% wyższe niż w I półroczu 2017 r. Wydatki na import zwiększyły się w tym okresie o 3,0% do 487,9 mln EUR. W rezultacie wartość dodatniego salda wymiany handlowej z zagranicą nieznacznie spadła (o 0,3% do 637,5 mln EUR).

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 04.08.2018).

2. Food Outlook, Biannual Report On Global Food Markets, FAO, July 2018.

Teresa Zdziarska

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2016 I-XII	10 809,6	110,76	.
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2017 V	1012,8	131,62	130,10
VI	982,9	133,01	131,53
VII	998,8	134,96	133,83
VIII	972,1	139,70	138,97
IX	915,9	144,95	143,80
X	913,6	148,42	146,97
XI	872,0	151,24	151,40
XII	931,5	152,49	151,58
2018 I	960,1	142,12	141,67
II	883,0	135,24	137,26
III	984,0	134,20	136,38
IV	981,2	132,17	134,00
V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 075,8	129,38	131,53
Wskaźnik zmian w %			
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	107,3	100,7	100,6
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	107,7	95,9	98,3

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich^a (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2016 I-XII	3 143,2	153,9	35,3	378,2	343,8	202,5	441,0	321,2
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2017 V	288,6	13,8	3,7	34,7	33,9	18,4	39,5	29,6
VI	263,5	14,7	3,2	33,8	33,1	16,6	35,9	26,7
VII	271,2	13,0	2,3	30,2	32,3	18,5	35,9	27,7
VIII	273,3	10,7	2,6	32,0	31,6	17,3	37,9	30,0
IX	266,5	10,2	2,4	27,4	29,8	16,4	36,2	27,6
X	268,7	8,1	2,2	29,4	30,6	17,6	38,4	27,5
XI	250,8	8,9	1,9	27,5	27,6	17,3	39,1	27,9
XII	282,2	13,9	2,6	23,0	28,6	18,8	35,7	28,3
2018 I	273,9	14,1	3,1	29,9	30,6	21,1	38,3	28,0
II	248,7	12,9	3,3	27,5	28,6	19,5	37,6	27,0
III	273,8	14,3	3,2	31,8	33,3	19,4	44,2	29,0
IV	272,1	14,9	3,9	29,7	30,9	18,5	36,0	29,2
V	281,8	17,3	4,5	34,5	34,9	18,7	40,4	30,6
VI	255,4	16,8	2,3	33,1	35,6	17,8	36,3	27,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VI 2018</u> <u>V 2018</u>	90,6	97,5	50,5	96,0	102,2	95,2	89,8	90,6
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	96,9	114,6	70,6	97,9	107,8	107,5	101,2	103,8

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2017 V	1,86	2,00	8,21	13,11	19,55	20,01	0,99	5,80	10,12	14,34
VI	1,87	2,03	8,33	13,37	21,31	21,37	1,00	5,92	10,13	15,09
VII	1,88	2,05	8,20	13,71	23,23	23,64	1,01	5,97	10,15	15,20
VIII	1,93	2,06	8,12	13,97	25,03	25,89	1,01	6,16	10,19	15,36
IX	1,94	2,09	8,02	14,19	26,80	27,60	1,01	6,43	10,20	15,47
X	1,96	2,11	7,69	14,27	25,55	27,23	1,03	6,60	10,31	15,36
XI	1,96	2,11	7,47	13,84	23,88	25,87	1,05	6,59	10,31	14,96
XII	1,95	2,10	7,05	13,26	22,11	24,52	1,03	6,56	10,23	14,41
2018 I	1,94	2,09	6,58	12,99	18,73	21,32	1,04	6,52	10,22	13,48
II	1,94	2,07	6,45	12,56	19,09	20,98	1,02	6,45	10,27	13,55
III	1,94	2,05	6,22	12,58	19,89	22,00	1,03	6,45	10,26	13,37
IV	1,94	2,02	6,17	12,52	20,81	22,39	1,00	6,46	10,32	12,89
V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII ^a	1,88	1,88	6,20	11,92	22,50	24,48	.	6,10	9,14	12,94
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	100,5	102,0	102,0	100,9	100,0	100,3	101,0	100,5	99,4	102,8
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	103,2	100,0	80,0	93,1	105,6	109,1	99,0	111,6	101,5	90,7

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR MRiRW notowane 26 VIII 2018 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2017 V	2,54	2,77	16,51	3,49	5,03	2,00	1,26	1,67	13,98	20,51
VI	2,54	2,75	16,54	3,48	5,12	2,00	1,26	1,68	14,06	20,62
VII	2,55	2,76	16,46	3,49	5,78	2,00	1,27	1,68	13,90	20,93
VIII	2,57	2,76	16,21	3,50	6,37	2,03	1,28	1,71	14,07	21,32
IX	2,59	2,80	16,30	3,51	6,80	2,03	1,29	1,77	14,09	21,36
X	2,60	2,80	16,36	3,45	7,08	2,05	1,28	1,81	14,04	21,38
XI	2,63	2,77	16,14	3,52	7,00	2,08	1,31	1,83	14,17	21,49
XII	2,64	2,78	16,22	3,52	6,75	2,08	1,33	1,83	14,08	21,52
2018 I	2,65	2,78	16,22	3,52	6,35	1,98	1,33	1,82	14,20	21,21
II	2,62	2,77	16,31	3,54	5,95	1,97	1,35	1,81	14,01	20,75
III	2,61	2,76	16,43	3,53	5,91	1,99	1,35	1,82	14,06	20,69
IV	2,63	2,75	16,33	3,49	5,91	1,99	1,35	1,81	14,10	20,65
V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2018</u> <u>VI 2018</u>	100,8	100,0	99,8	100,6	102,6	100,0	101,5	100,5	99,8	99,9
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	103,9	99,3	101,0	101,7	114,9	98,5	107,1	108,9	101,0	97,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. t)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	107,9	234,8	45,2	607,1	92,6	222,3	116,6	88,4	16,7	254,0	63,3	61,1
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2017 V	13,3	21,2	5,5	62,2	9,7	19,4	8,2	8,2	1,7	19,6	6,9	12,0
VI	13,1	20,7	5,8	61,1	8,7	18,7	6,7	7,8	1,9	19,6	5,7	14,8
VII	11,9	22,5	5,8	60,2	8,5	17,7	6,0	8,1	1,3	18,8	5,6	9,5
VIII	6,9	22,4	6,4	56,6	8,5	16,9	8,1	6,8	1,9	18,6	6,4	9,5
IX	7,5	21,0	4,8	54,6	8,2	16,7	6,0	7,5	2,0	17,8	6,5	5,5
X	8,3	20,0	5,0	54,7	8,0	18,0	6,1	8,9	1,8	15,1	6,2	4,5
XI	9,4	20,2	4,6	52,4	7,8	18,0	8,5	9,2	2,1	19,5	6,8	3,7
XII	7,4	18,2	3,8	52,8	6,4	15,9	12,1	8,1	1,8	13,7	4,9	4,4
2018 I	11,2	21,7	7,4	56,5	8,3	20,9	8,4	8,2	1,4	14,1	6,3	8,0
II	9,2	20,0	7,3	48,9	7,9	18,0	9,0	6,0	1,4	21,0	5,8	6,0
III	12,9	23,5	6,8	55,8	8,5	16,7	10,1	8,2	2,3	18,8	6,8	9,3
IV	15,4	21,6	6,4	57,2	8,2	18,7	9,9	7,0	2,0	18,6	6,1	8,1
V	11,8	23,5	6,0	52,0	9,3	20,2	10,4	7,2	1,8	20,4	7,1	9,7
VI	16,0	20,7	4,9	54,6	9,4	19,6	7,6	7,1	1,6	20,7	6,1	7,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VI 2018</u> <u>V 2018</u>	136,0	88,2	81,3	105,1	101,4	97,2	73,1	99,4	92,6	101,5	85,1	77,0
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	122,1	99,8	85,1	89,5	107,5	105,0	113,5	91,0	87,4	105,6	106,2	50,5

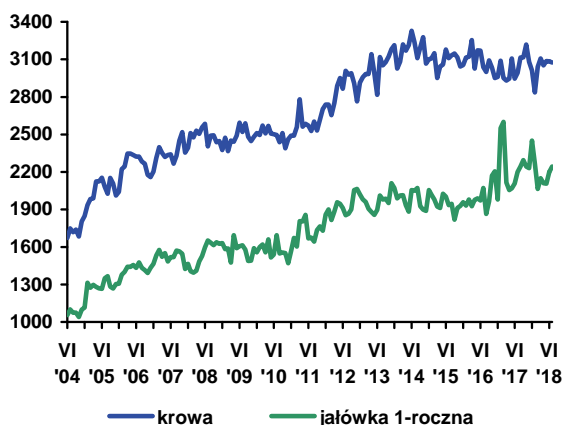
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/t)

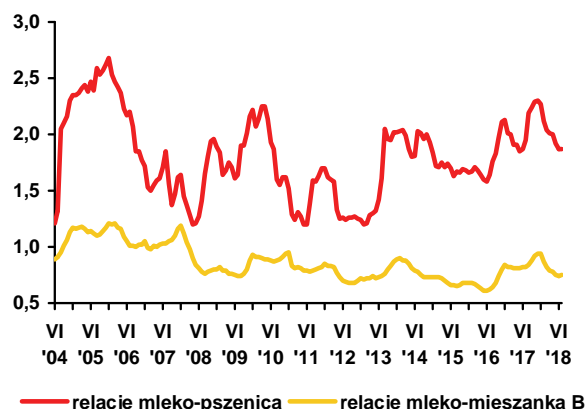
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	1 755	2 663	2 901	461	1 110	675	1 992	3 252	3 698	504	1 148	491
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2017 V	2 256	2 937	4 219	550	1 218	1 182	1 414	3 509	4 870	718	1 147	465
VI	1 824	3 002	4 621	648	1 194	1 132	1 600	3 791	5 091	766	1 154	332
VII	1 834	3 106	5 185	625	1 190	1 083	2 000	3 549	5 641	910	1 282	532
VIII	1 915	3 204	5 346	658	1 201	1 095	1 852	3 845	6 288	927	1 122	496
IX	1 826	3 188	5 723	708	1 221	1 006	1 886	3 735	6 221	906	1 109	623
X	1 908	3 162	5 561	664	1 224	910	2 013	3 471	8 890	936	1 167	759
XI	1 500	3 057	4 992	641	1 231	844	1 792	3 502	5 750	892	1 167	845
XII	1 739	2 990	4 671	590	1 224	722	1 275	3 305	5 701	798	1 173	691
2018 I	1 379	2 921	4 044	545	1 249	809	1 133	3 356	5 566	905	1 105	496
II	1 595	2 929	4 187	541	1 284	777	1 235	3 555	5 044	630	1 109	561
III	1 548	2 984	4 460	598	1 297	816	1 473	3 604	4 950	647	1 145	494
IV	1 519	2 912	4 553	571	1 226	757	1 196	3 734	5 134	636	1 102	569
V	1 620	3 023	5 129	633	1 221	807	1 298	3 728	5 234	687	1 165	432
VI	1 623	3 048	5 172	646	1 152	790	1 485	3 730	5 762	676	1 088	554
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VI 2018</u> <u>V 2018</u>	100,2	100,8	100,8	102,1	94,3	97,9	114,4	100,1	110,1	98,4	93,4	128,2
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	89,0	101,5	111,9	99,7	96,5	69,8	92,8	98,4	113,2	88,3	94,3	166,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

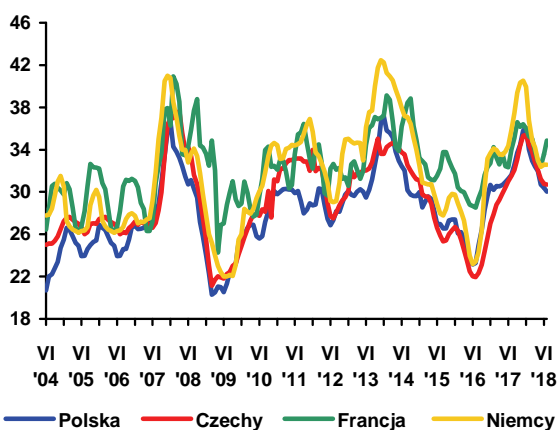
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

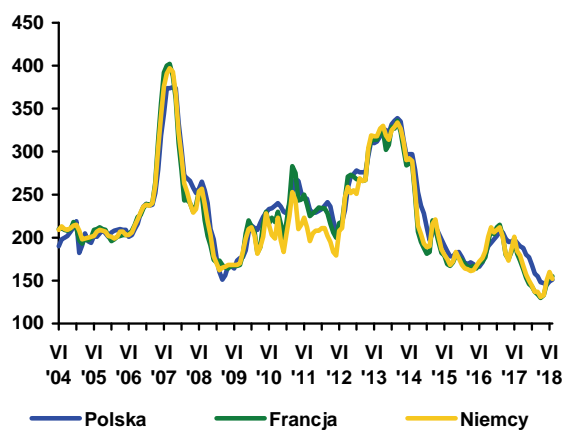
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

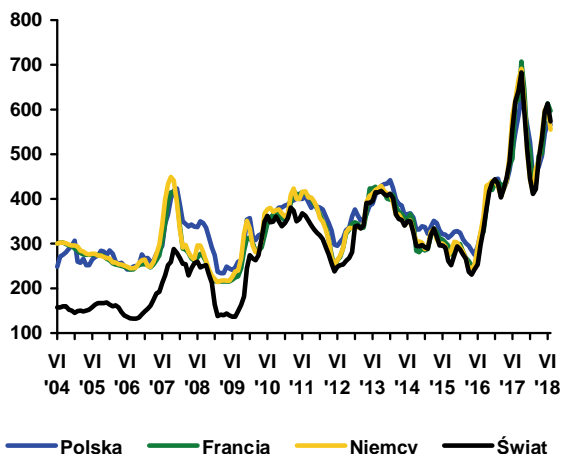
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

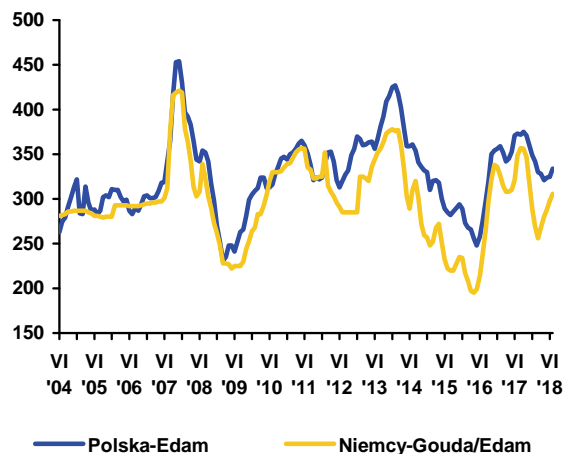
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W okresie styczeń-lipiec 2018 r. skupiono 252,6 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 2,9% więcej niż w roku poprzednim, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 114 tys. t wołowiny (spadek o 4,2%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,50 zł/kg i była o 4,3% wyższa niż przed rokiem, a w lipcu 2018 r. – 6,42 zł/kg (wzrost o 3,7% w porównaniu z lipcem 2017 r.). W lipcu 2018 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,62 zł/kg i była o 0,7% niższa niż przed miesiącem, a o 4,0% wyższa niż w lipcu 2017 r. Optycalność produkcji (mierzona relacją cen żywiec:mieszanka B2

dlą opasów) w pierwszych dwóch miesiącach 2018 r. była korzystniejsza niż w analogicznych okresach roku poprzedniego. W marcu br. była niższa niż przed rokiem, a w okresie kwiecień-maj 2018 r. była podobna do tej w analogicznych okresach roku poprzedniego. W czerwcu i lipcu br. ponownie pogorszyła się.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu sierpnia 2018 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,91 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,87 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie południowym (10 764 zł/t), a byków w regionie centralnym (13 537 zł/t), natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym (i wynosiły odpowiednio 14 105 zł/t i 11 784 zł/t).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 13.08-19.08.2018 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 10% niższa niż średnio w UE (369,75 EUR/dt) i wyniosła 334,57 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców tj. we Włoszech (o 13%), Niemczech (o 7%) i Hiszpanii (o 13%).

W okresie styczeń-lipiec 2018 r. mięso wołowe zdrożało w detalu średnio o 3,2%, a cielęce o 2,9% (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego). Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W lipcu 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder

(mięso wołowe z kością) z 19,49 do 19,76 zł/kg, rostbef i antrykot z 27,98 do 28,48 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,31 do 29,49 zł/kg, mięso cielęce bez kości z 48,29 do 49,34 zł/kg, a mięso wołowe bez kości z udźca staniąto z 33,63 do 33,53 zł/kg.

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w okresie I półrocza 2018 r. o 1,4% (do 931,1 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 2,4%, krów o 2,8% oraz spadek ubojów cieląt o 9,5% i jałówek o 2,0%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (51,0%), a następnie krowy (30,2%), choć udział tych ostatnich wzrósł o 0,4 pkt. proc. Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 0,5 pkt. proc.), a mniejszy cielęta (spadek o 0,4 pkt. proc. do 3,1%) i jałówki (o 0,5 pkt. proc. do 15,7%).

W I półroczu 2018 r. eksport produktów wołowych wyniósł 232,9 tys. t w wadze produktu i był 3,5% większy niż w I półroczu 2017 r. Wzrost wywozu był wynikiem wzrostu eksportu mięsa schłodzonego (o 6,2%), podrobów schłodzonych i mrożonych (1,3%), przetworów (8,6%), przy mniejszej niż przed rokiem sprzedaży bydła żywego (o 26,5%), mięsa mrożonego (o 0,9%) oraz mięsa i podrobów wędzonych (16,0%). Przy wzroście wolumenu, eksport w ujęciu wartościowym wzrósł o 17,1% do 843,1 mln EUR. Eksport z Polski nadal będzie utrzymywać się na relatywnie wysokim poziomie pod warunkiem, że nie wystąpią poważne zakłócenia na rynku (np. choroba guzowata skóry bydła, którą zanotowano np. w Rosji). Import w tym czasie zmalał do 34,2 tys. t (z 35,3 tys. t w I półroczu 2017 r.), głównie na skutek mniejszych zakupów mięsa wołowego schłodzonego. Dodatkowo saldo obrotów handlu zagranicznego produktami wołowymi wzrosło o 122,2 mln EUR do 755,9 mln EUR.

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. t)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. t			Import produktów wołowych w tys. t		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2017	IV	30,9	35,5	1,1	29,9	5,7	3,1	1,9
	V	35,7	40,1	1,1	34,7	5,5	2,9	1,9
	VI	37,2	40,9	1,5	35,1	4,4	2,4	1,5
	VII	38,2	43,1	1,0	37,7	5,7	3,8	1,3
	VIII	37,8	41,6	1,0	35,9	5,2	2,9	1,6
	IX	39,4	44,5	1,1	38,9	6,3	3,8	1,8
	X	38,1	43,1	1,0	37,6	6,6	3,9	2,1
	XI	36,6	38,9	1,1	33,4	7,5	4,0	2,7
	XII	31,8	37,2	1,1	31,7	6,6	3,7	2,3
2018	I	33,0	35,0	0,8	29,5	7,3	4,4	2,4
	II	35,8	35,3	0,8	30,3	5,8	3,4	1,5
	III	40,5	42,5	0,8	37,2	5,6	3,4	1,4
	IV	33,7	37,4	0,8	32,3	5,8	3,4	1,8
	V	35,7	41,2	1,0	35,2	5,2	3,2	1,2
	VI	37,9	41,6	1,1	35,7	4,5	2,5	1,2
		VII	36,0	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	94,2	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	95,0	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2017	V	6,28	9,13	25,19	27,05	4,01	4,31
	VI	6,23	9,21	25,18	27,12	4,04	4,35
	VII	6,19	9,23	25,34	27,16	4,09	4,39
	VIII	6,36	8,55	25,34	27,27	3,98	4,29
	IX	6,31	8,81	25,33	27,42	4,01	4,35
	X	6,44	6,74	25,55	27,59	3,97	4,28
	XI	6,52	9,66	25,59	27,71	3,92	4,25
		XII	6,68	10,60	25,70	27,98	3,85
2018	I	6,58	10,04	25,57	28,15	3,89	4,28
	II	6,47	9,60	25,59	28,21	3,96	4,36
	III	6,34	9,86	25,70	28,30	4,05	4,46
	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39
		VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02
w % ceny	sprzed roku	103,7	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	98,9	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

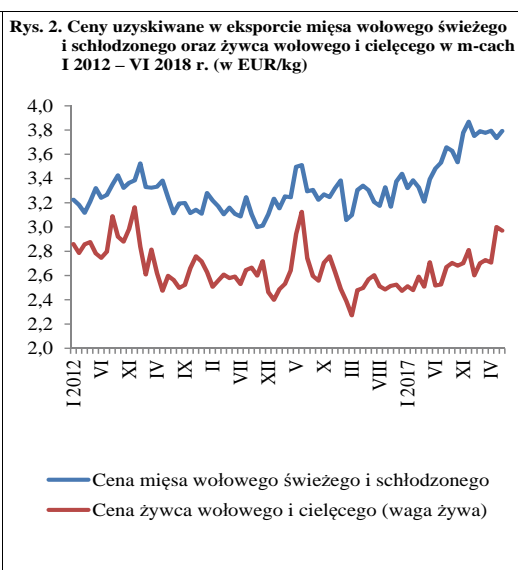
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2017	2017	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,71	6,72	6,69	6,88	6,86	6,86	6,85	6,89	6,70	6,76
Byki (12-24 miesiące)	7,67	7,61	7,54	7,56	7,50	7,50	7,38	7,42	7,33	7,47
Krowy	5,39	5,40	5,34	5,39	5,47	5,50	5,74	5,74	5,57	5,49
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	13,00	12,92	13,33	12,93	12,80	13,60	12,41	13,49	14,17	-
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13892	14022	13680	13722	13671	13710	13862	13768	13540	13755
ćwierci z krów rzeźnych	11215	11300	11230	11252	11556	11829	11526	11933	11203	11128
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	387,43	391,84	389,40	384,84	386,13	384,09	378,51	378,74	371,12	369,75
Polska	345,97	344,49	344,93	344,53	337,97	340,58	330,84	332,68	326,75	334,57

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2017	V	360,54	406,45	381,50	337,77	391,78	321,72	427,29	372,80
	VI	361,84	408,60	381,67	338,97	387,51	319,48	425,47	372,64
	VII	364,10	400,48	384,04	340,01	394,89	317,40	428,81	374,10
	VIII	379,90	385,05	385,26	345,24	403,70	326,37	423,02	377,40
	IX	384,79	374,49	390,74	348,24	411,50	330,31	429,18	381,40
	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,90	422,08	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	346,04	423,49	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,56	425,05	390,64
2018	I	403,41	395,01	397,39	352,52	426,89	347,11	420,12	389,26
	II	396,22	388,17	397,63	347,47	422,62	345,79	414,09	385,78
	III	398,55	392,64	395,43	347,80	417,26	338,53	416,05	386,07
	IV	391,42	398,35	394,28	342,79	403,32	338,87	427,07	383,45
	V	375,02	411,13	393,88	337,49	389,70	333,10	429,49	378,75
	VI	373,90	413,19	392,64	336,78	386,41	330,29	432,46	378,03
	VII	366,62	392,30	387,32	338,45	383,38	325,06	423,44	372,04

Źródło: Dane KE.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

W 2018 r., w większości krajów Unii Europejskiej, ma miejsce wzrost ubojów trzody. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w okresie od stycznia do maja uboje wyrażone w tonach były większe niż rok wcześniej o 5,1%, w tym w Danii o 15,1%, w Polsce o 9,9%, w Hiszpanii o 8,5%, w Wielkiej Brytanii o 5,6%, w Belgii o 4,2%, a we Francji o 2,8%. W rezultacie ceny trzody obniżają się. W I półroczu 2018 r. średnia cena trzody klasy E wyniosła w UE-28 142,42 EUR/100 kg i była o 12,9% niższa niż rok wcześniej. W Polsce, jej spadek był głębszy. W I półroczu cena trzody wyniosła 140,88 EUR i była o 13,4% niższa niż w I półroczu 2017 r. W lipcu i w sierpniu spadek cen trzody pogłębił się odpowiednio do 16,2% i 12,4% w UE-28 oraz do 17,5% i 12,1% w Polsce.

Wzrostowi cen nie sprzyja relatywnie mały wzrost eksportu z UE-28 do krajów trzecich. W I półroczu 2018 r. był on o 0,6% większy niż rok wcześniej, w tym mięsa o 2,7%. Co prawda, w niektórych krajach, był on większy od przeciętnego w UE-28, ale i tak ceny kształtują się w oparciu o cały rynek unijny. W Niemczech eksport produktów wieprzowych do krajów trzecich był o 6,2% większy niż przed rokiem, w Hiszpanii o 5,4%, a w Polsce o 3,4%. Eksport z Danii i Holandii pozostał na poziomie ubiegłorocznym, a z Francji obniżył się o 5,6%. Spadek francuskiego eksportu spowodował, że Polska stała się piątym, wśród krajów UE-28, eksporterem wieprzowiny do krajów trzecich.

W Polsce, w I półroczu 2018 r. przeciętna cena skupu żywca wieprzowego wyniosła 4,49 zł/kg i była o 14% niższa niż rok wcześniej. Drugie półrocze rozpoczęło się dalszym spadkiem cen, choć o nieco mniejszej skali niż w przypadku cen wyrażonych w euro. Wynikało to z deprecjacji złotego względem euro. W lipcu cena skupu trzody wyniosła 4,68 zł/kg, a w sierpniu 4,80 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku odpowiednio o 11% i 9%.

Spadek cen trzody spowodował zawężenie relacji wyrażających opłacalność chowu. W I półroczu 2018 r. relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta cen zawężała się z 1:8,5 do 1:6,9, a więc o 19%, a relacja cen trzoda:jęczmień z 1:7,2 do 1:5,9 (o 18%). Pogorszyły się także relacje cen trzody do cen pasz przemysłowych.

Relacja cen trzody do cen mieszanki dla tuczników (II faza tuczu) zawężała się 1:3,8 do 1:3,2 (o 16%), a relacja cen trzody do cen koncentratu dla tuczników z 1:2,1 do 1:1,8 (o 14%).

Po tegorocznych żniwach sytuacja ta prawdopodobnie pogorszy się ze względu na przewidywany wzrost cen zbóż i pasz. Skala wzrostu tych cen będzie kluczowym elementem dla dalszego rozwoju pogłowia trzody. Jeśli w końcu roku spadek cen trzody byłby nadal ok. 10%, a ceny targowiskowe zbóż wzrosłyby o ok. 10%, to relacje cen trzody do cen żyta wyniosła 1:5,7, a do cen jęczmienia 1:5,0. Tak wąskie relacje cen ostatnio miały miejsce na przełomie 2010 i 2011 r. Skutkowało to rocznym spadkiem pogłowia w marcu 2011 r. o 6,2%, w czerwcu o 9,1% i w grudniu o 11,6%.

W Polsce, obok spadku opłacalności chowu wyrażającego się relacjami cen trzody do cen pasz, mamy także do czynienia z niekorzystnymi relacjami cen prosiąt do cen żywca wieprzowego. Relacja cen prosiąt:żywiec wyniosła w I półroczu 2018 r. 1:41,5, wobec 1:34,3 rok wcześniej, a więc była szersza o 21%. Jest to skala wzrostu kosztów związanych z zakupem prosiąt. W lipcu 2018 r. relacja ta zawężała się do 1:39, choć i tak w porównaniu z ubiegłoroczną była o 5% szersza. W lipcu przeciętna cena 1 prosięcia wyniosła 182,90 zł/szt. i była o 5% niższa niż rok wcześniej. Spadek tych cen wyraża spadek zainteresowania chowem trzody i może być zwiastunem nadchodzącej spadkowej tendencji pogłowia.

Sytuację w chowie świń dodatkowo komplikuje rozwój choroby ASF. Pod koniec sierpnia 2018 r. stwierdzono dwieście dziewięć przypadków ASF u świń, w tym sto piaty w 2018 r. Rozszerzeniu uległy strefy zagrożenia, obszaru objętego ograniczeniami, a także obszaru ochronnego.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2017	I	122,9	97,1	63,2	107,3	54,4	103,0	8,8
	II	119,0	94,0	67,8	102,9	52,0	96,5	15,8
	III	137,8	104,7	78,1	123,6	65,3	96,8	12,2
	IV	120,8	100,6	64,2	95,8	55,8	99,3	8,4
	V	125,0	102,1	70,7	106,3	62,1	108,8	8,5
	VI	115,9	97,2	68,3	96,1	59,4	112,7	9,1
	VII	129,0	115,9	66,1	115,2	58,0	106,2	8,1
	VIII	139,4	111,5	71,5	108,8	62,9	102,1	9,5
	IX	133,1	107,8	74,0	105,1	43,3	74,7	10,8
	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	77,0	121,8	66,1	121,5	10,9
	II	123,7	104,0	69,8	102,9	64,0	123,1	5,8
	III	153,0	111,0	80,5	103,1	74,3	113,8	6,2
	IV	134,4	111,3	70,6	110,0	60,4	108,2	10,2
	V	135,3	108,2	71,0	100,4	60,3	97,1	10,7
	VI	132,6	114,4	68,3	100,0	63,7	107,2	4,6
	VII	132,2	102,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2017	I	4,91	8,3	7,1	138,85	3,5	251,64	2,0	167
	II	4,83	8,0	6,9	139,65	3,5	252,69	1,9	172
	III	4,99	8,2	6,9	139,83	3,6	252,84	2,0	175
	IV	5,39	8,8	7,5	137,85	3,9	252,69	2,1	182
	V	5,53	8,7	7,5	137,04	4,0	252,29	2,2	188
	VI	5,61	8,7	7,5	137,43	4,1	252,23	2,2	188
	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2017 I	6,43	13,13	20,32	12,62	x	25,01	x	x	123,0	x
II	6,33	12,99	20,34	12,67	x	25,16	x	x	123,7	x
III	6,40	13,05	20,39	12,72	x	24,97	x	x	122,5	x
IV	7,05	13,44	20,47	12,90	x	25,12	x	x	122,7	x
V	7,23	13,68	20,65	13,11	x	25,25	x	x	122,3	x
VI	7,33	13,74	20,79	13,29	x	25,41	x	x	122,2	x
VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018 I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
V	5,79				x	26,56	x	x		x

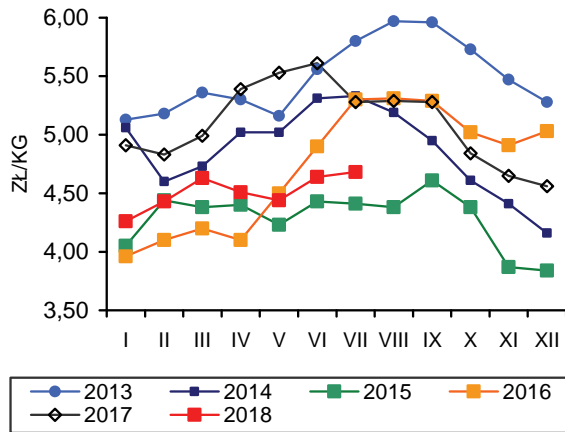
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

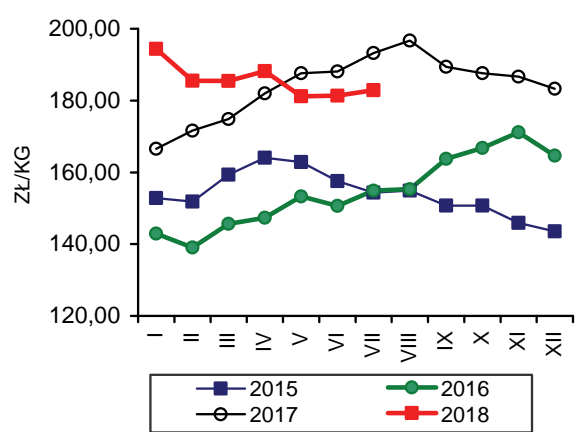
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2016 IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
VI	151,40	150,30	157,84	140,85	99,3	95,2	106,7
VII	161,54	161,22	168,60	149,63	99,8	95,6	107,7
VIII	163,46	163,28	169,78	147,14	99,9	96,2	111,0
IX	165,64	164,76	172,77	150,90	99,5	95,4	109,2
X	158,01	155,69	161,21	147,49	98,5	96,6	105,6
XI	151,55	149,12	157,48	142,51	98,4	94,7	104,6
XII	153,09	151,47	159,67	146,20	98,9	94,9	103,6
2017 I	151,69	149,99	157,40	141,79	98,9	95,3	105,8
II	152,31	148,98	156,61	141,49	97,8	95,1	105,3
III	156,53	153,49	161,92	143,98	98,1	94,8	106,6
IV	168,85	169,22	176,82	153,96	100,2	95,7	109,9
V	174,01	176,02	182,65	161,56	101,2	96,4	109,0
VI	176,72	178,89	185,64	163,49	101,2	96,4	109,4
VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018 I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
VII	144,78	142,17	147,13	127,13	98,2	96,6	111,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

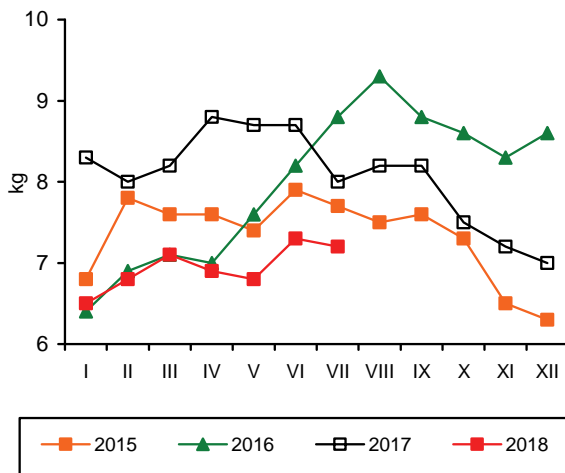
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

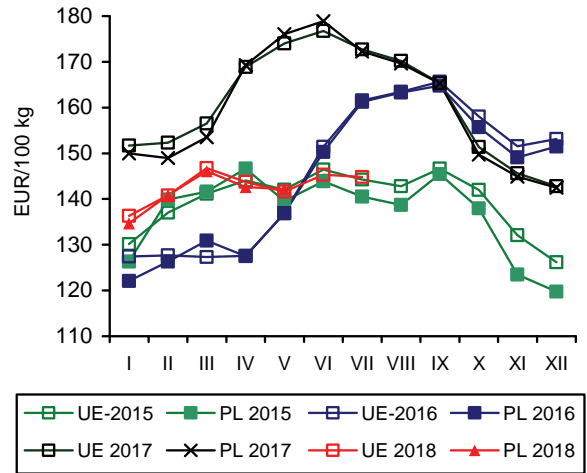
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

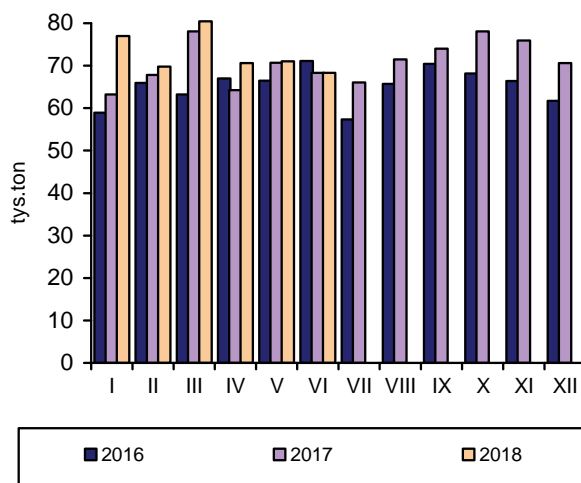
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

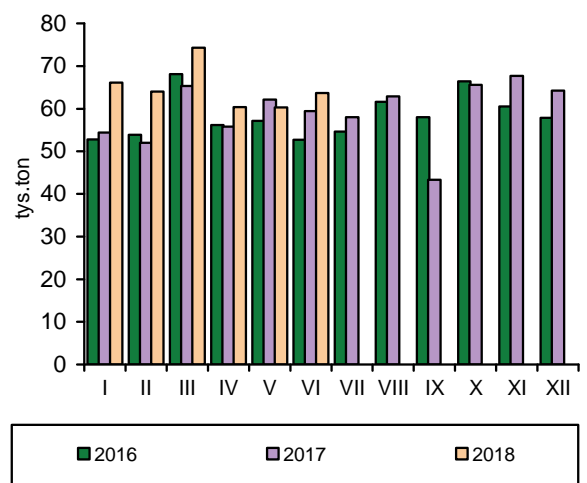
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w lipcu 2018 r. ok. 214 tys. t mięsa drobiowego, tj. o 2,7% mniej niż przed miesiącem i o 5,7% mniej niż przed rokiem. To już trzeci z kolei miesiąc spadku produkcji w tych zakładach. Łącznie w okresie siedmiu miesięcy br., przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła ok. 1511 tys. t i była o 23 tys. t, tj. o 1,5% mniejsza niż w analogicznym okresie 2017 r.

W czerwcu 2018 r., sprzedaż zagraniczna zmniejszyła się o 6% w relacji miesiąc do miesiąca, ale w relacji rok do roku była o 9,5% większa. W całym pierwszym półroczu br. eksport był o ok. 92 tys. t, tj. o 17,1% większy niż w analogicznym okresie 2017 r. Wykazywał więc relatywnie silną dynamikę wzrostową. Może to oznaczać, że wiele rynków zamkniętych w wyniku wykrycia w Polsce wirusa grypy ptaków w 2017 r. ponownie otworzyło się dla polskiego drobiu. W pierwszej połowie br., eksport stanowił ok. 42% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w dużych zakładach. Jest to proporcja taka sama jak w całym 2017 r. Import mięsa drobiowego zmniejszył się w czerwcu 2018 r. o 1% w relacji do maja, ale był aż o 53% większy niż w czerwcu 2017 r. Stanowiło to nadal niewielki odsetek krajowej konsumpcji.

W okresie siedmiu miesięcy 2018 r., nieznacznie tylko zmieniły się przeciętne miesięczne koszty paszowe w chowie kurcząt rzeźnych. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla brojlerów podrożały o 1,4% w relacji rok do roku. Pasje dla indyków były o 0,8% tańsze. Od czerwca br. ma miejsce wzrost cen skupu kurcząt rzeźnych. W sierpniu 2018 r. były one o 1,4% wyższe niż przed miesiącem i o 7,2% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu indyków rzeźnych były o 2,7% wyższe niż w lipcu, ale o 5% niższe niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna cena skupu kurcząt w okresie ośmiu miesięcy br. wzrosła o 4,5% w relacji do poziomu ubiegłorocznego, a indyków była o 7% niższa. Średnia relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt wyniosła 2,62 wobec 2,55 przed rokiem, a na rynku indyków 3,55 wobec 3,78. Przeciętna opłacalność produkcji kurcząt poprawiła się więc w tym okresie, a indyków uległa dalszemu pogorszeniu, zbliżając się już do progu rentowności chowu.

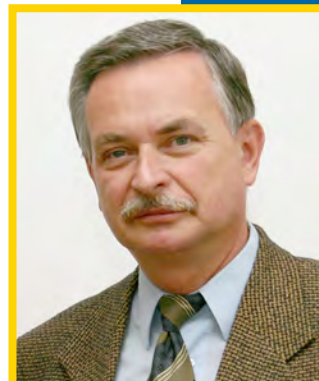
Geny zbytu kurcząt patroszonych uzyskiwane przez zakłady przemysłu drobiarskiego były w sierpniu 2018 r. o 4,2% niższe niż przed miesiącem. W porównaniu z sierpniem 2017 r. ich poziom nie zmienił się.

Średnia cena zbytu indyków była o 1,6% niższa w relacji miesiąc do miesiąca i o 2,5% niższa niż w sierpniu poprzedniego roku. Udział producenta kurcząt rzeźnych w cenie zbytu tuszki wynosił 56,7%, a producenta indyków rzeźnych 59,3%. W analogicznym okresie 2017 r. proporcje te wynosiły odpowiednio: 52,9 i 61,5%.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna kurczęcia patroszonego w okresie styczeń-lipiec 2018 r. wyniosła 7,29 zł/kg i była o 6% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Dynamika wzrostu cen detalicznych drobiu była więc relatywnie wysoka. W lipcu cena detaliczna tuszki kurczęcia wzrosła o 1,5% w relacji do czerwca i o 4,4% przewyższała poziom sprzed roku. Może to mieć wpływ na spowolnienie dynamiki krajowego spożycia drobiu w 2018 r.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim utrzymały się. W lipcu 2018 r., średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 35,1% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 35,5%. Jednak w maju br. aż o 45,4%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE podniosła się w tym czasie o 6,5%, a w Polsce o 6,8%. We wszystkich obserwowanych państwach członkowskich UE, z wyjątkiem Hiszpanii, ceny kurcząt patroszonych wzrosły. Warto jednak zauważyć, że cena polskich kurcząt zbliża się powoli do poziomu ceny kurcząt węgierskich. W lipcu 2017 r. stanowiła ok. 91% tej ceny, w lipcu br. już ok. 94%.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych w czwartym kwartale 2017 r. wyniosła średnio 1,57 kg/osobę, a wędlin drobiowych 0,19 kg/osobę. W całym 2017 r. bezpośrednie miesięczne spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwie domowym wyniosło ok. 1,56 kg/osobę, a wędlin 0,19 kg. W relacji do poprzedniego roku konsumpcja mięsa drobiowego zmniejszyła się o 0,6%, a wędlin drobiowych była o 5,6% większa.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
I	162,0	174,0	195,0	212,0	216,0
II	142,0	159,0	188,0	196,0	194,0
III	157,0	174,0	198,0	230,0	225,0
IV	169,0	171,0	218,0	209,0	219,0
V	163,0	182,0	196,0	232,0	223,0
VI	145,0	173,0	206,0	228,0	220,0
VII	169,0	174,0	201,0	227,0	214,0
VIII	154,0	165,0	206,0	228,0	
IX	171,0	172,0	211,0	225,0	
X	179,0	201,0	217,0	236,0	
XI	163,0	189,0	220,0	239,0	
XII	156,0	190,0	207,0	217,0	
RAZEM	1930,0	2124,0	2463,0	2679,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	2958	4265	5387	72222	86295	100681
II	2743	4710	4870	76211	83677	96488
III	2612	5212	5645	81296	90495	109799
IV	3143	3673	4088	86933	84695	103245
V	4120	4273	6184	85630	94870	112434
VI	2965	3998	6127	86315	96539	105692
VII	4402	3875		83359	90103	
VIII	4009	4156		81933	93086	
IX	4748	4534		90229	100657	
X	5014	7201		97592	106751	
XI	4614	5731		97405	105119	
XII	5222	4949		84670	89299	
RAZEM	46550	56577		1023795	1121586	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	1281	1286	3,12	3,28	6,76	6,35	6,60	7,12
II	1302	1300	3,28	3,36	6,26	6,62	6,66	7,16
III	1300	1300	3,41	3,43	6,17	6,41	6,94	7,32
IV	1304	1321	3,28	3,40	6,02	6,64	6,89	7,26
V	1315	1340	3,20	3,35	5,82	6,74	6,88	7,13
VI	1307	1349	3,35	3,53	6,10	6,25	6,94	7,46
VII	1320	1355	3,43	3,68	6,06	6,87	7,25	7,57
VIII	1303		3,48	3,73	6,58	6,58	7,26	
IX	1279		3,48		5,93		7,27	
X	1274		3,45		5,94		7,15	
XI	1254		3,41		5,98		7,20	
XII	1277		3,37		5,88		7,01	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1350	1343	1302	5,91	4,94	5,04	8,83	7,90	8,22
II	1331	1369	1374	5,73	5,05	4,90	8,73	8,20	7,86
III	1347	1351	1333	5,65	5,05	4,70	9,78	8,44	8,51
IV	1325	1358	1360	5,48	5,14	4,73	8,50	8,75	7,91
V	1328	1366	1373	5,38	5,21	4,70	8,85	8,71	7,90
VI	1332	1382	1368	5,36	5,47	4,72	8,67	8,52	8,14
VII	1355	1395	1374	5,17	5,31	4,78	8,10	8,46	8,22
VIII	1336	1384		5,09	5,17	4,91	8,19	8,30	8,09
IX	1317	1345		5,03	5,11		8,06	8,25	
X	1300	1380		4,97	5,17		7,91	9,02	
XI	1290	1316		5,01	5,11		8,68	8,64	
XII	1311	1302		5,00	5,03		9,01	9,72	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

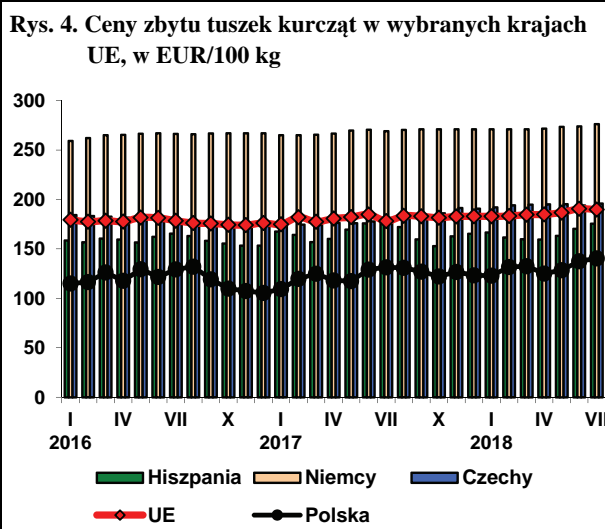
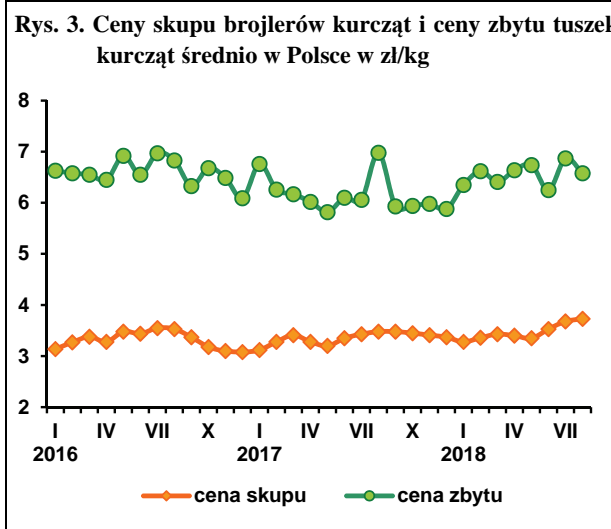
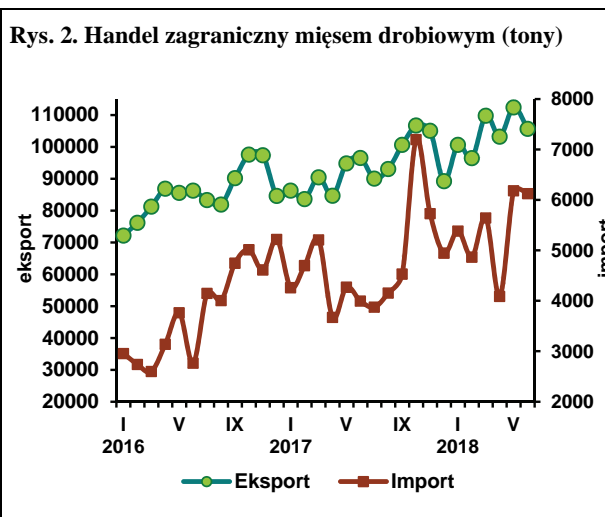
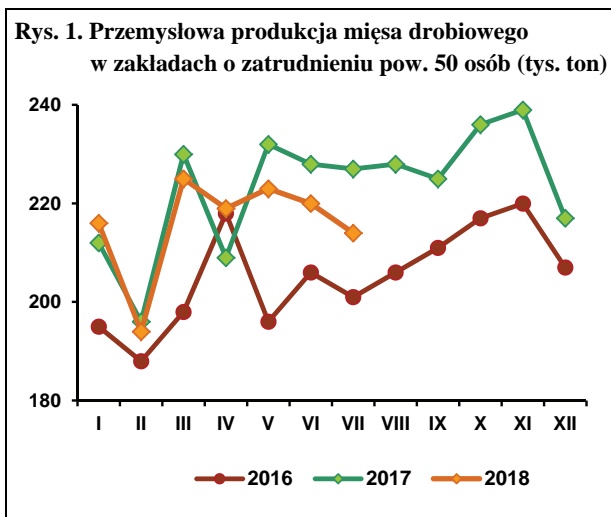
Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2016	I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	158,60	179,56
	II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	156,73	177,61
	III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	160,46	179,01
	IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	159,55	177,68
	V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	156,69	181,83
	VI	121,68	267,00	178,18	142,80	225,00	162,25	181,41
	VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	165,52	178,59
	VIII	132,09	266,00	176,03	141,14	225,00	163,04	176,24
	IX	119,34	266,87	175,33	139,76	225,00	158,18	175,79
	X	109,95	267,00	175,50	142,96	225,06	155,47	174,55
	XI	107,57	267,00	176,10	143,48	229,30	153,32	174,20
	XII	105,62	267,00	174,84	140,08	230,00	158,25	174,46
2017	I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	167,56	176,00
	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	178,47
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	177,62
	IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	160,21	180,74
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	178,04	178,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	172,09	183,48
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,70
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,63
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,83
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,05
2018	I	123,71	271,00	192,54	149,90	230,00	166,64	183,15
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,32
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,66
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	184,95
	V	128,54	273,56	195,37	152,24	230,00	163,22	186,86
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	190,64
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,51	189,87

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I	1,54	1,55	1,55	0,18	0,18	0,18
II	1,51	1,51	1,56	0,17	0,18	0,18
III	1,47	1,55	1,54	0,18	0,18	0,19
IV	1,61	1,67	1,57	0,17	0,19	0,19

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Po silnej wzrostowej tendencji cen na rynku jaj, jaka wystąpiła w drugiej połowie 2017 r., od początku br. ma miejsce ich spadek. Ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych przez zakłady pakujące stopniowo się obniżały. W styczniu średnia miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 42,90 zł/100 szt., tzn. była o 17,4% niższa niż w grudniu. Jednak nadal o 32,6% przewyższała poziom ze stycznia 2017 r. W kolejnych miesiącach miał miejsce dalszy spadek tych cen. W połowie roku przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 34,67 zł/100 szt. i była jeszcze o 13,4% wyższa niż przed rokiem, ale o 3,2% niższa niż w maju. W sierpniu, w relacji miesiąc do miesiąca, przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych obniżyła się o 4,8% i była o prawie 11% niższa niż przed rokiem. W porównaniu z lipcem, podrożały jaja duże, klasy L oraz średnie, klasy M, odpowiednio o 1,8 i 3,8%. Jaja bardzo duże, klasy XL były o 5,2% tańsze, a małe, klasy S aż o 23% tańsze. W relacji rok do roku potaniały jaja wszystkich klas wagowych - najmniej bo tylko o 3,4% jaja bardzo duże, klasy XL. Ceny jaj małych, klasy S obniżyły się o 21%, jaj dużych, klasy L o 8,2%, a średnich, klasy M o 16,1%. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych płacona przez zakłady pakujące w okresie styczeń-sierpień br., mimo że wykazywała spadkową tendencję od początku roku, była jeszcze o prawie 11% wyższa niż w analogicznym okresie 2017 r.

Przeciętne miesięczne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek były w okresie styczeń-lipiec 2018 r. o 7,8% wyższe od notowanych rok wcześniej, natomiast ceny płacone producentom jaj wzrosły w I półroczu br. o ok. 13%. Relacje cen pasz i jaj zapewniały nadal opłacalność produkcji jaj, jednak jej poziom obniżył się w porównaniu z pierwszymi miesiącami roku, a szczególnie z drugim półroczem 2017 r. Warto też zauważyć, że dynamika przeciętnych cen uzyskiwanych przez producentów jaj (+13%) była w 2018 r. znacząco niższa od tempa wzrostu cen jaj w handlu

detalicznym. Średnia miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń-lipiec 2018 r. wyniosła 0,69 zł za sztukę i była o ok. 33% wyższa niż w takim samym okresie przed rokiem, w lipcu jaja sprzedawano w detalu po cenach o 1,5% niższych niż w czerwcu, ale o 27,5% wyższych niż przed rokiem. Jaja pozostały więc relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego kształtowały się w lipcu br. na poziomie o ok. 12% niższym niż przed miesiącem i o 10,7% niższym niż przed rokiem. W okresie siedmiu miesięcy 2018 r. przeciętna miesięczna cena skupu jaj przerobowych była o 0,6% niższa niż w analogicznym okresie 2017 r.

W pierwszym półroczu 2018 r. sprzedano za granicę o 11,4% więcej jaj w skorupkach niż przed rokiem, natomiast eksport przetworów z jaj zmniejszył się o 8,6%. Import jaj w skorupkach był o 9,5% mniejszy, a przetworów z jaj o 21,8% większy w porównaniu z okresem sześciu miesięcy 2017 r. W kolejnych miesiącach br. handel zagraniczny jajami i ich przetworami powróci prawdopodobnie do normalnych proporcji wynikających z długookresowej tendencji rozwojowej. Oznaczałoby to dalszy powolny spadek cen na rynku krajowym. Jednak ich poziom będzie wyższy niż w 2017 r., szczególnie cen detalicznych.

W czwartym kwartale 2017 r. średnia miesięczna konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych wyniosła 11,6 szt./osobę i była o 4,1% mniejsza niż w analogicznym okresie 2016 r. W skali całego roku spożycie wyniosło 11,42 szt./osobę, tzn. było o 2,9% niższe niż w 2016 r. Jest to skutek silnego wzrostu cen detalicznych jaj w czwartym kwartale 2017 r. W sytuacji dalszego drożenia jaj w handlu detalicznym, można przewidywać, że w br. spadkowa tendencja ich konsumpcji utrzyma się.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	import		eksport		import		eksport	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	2268	1224	19160	20067	589	873	3626	4171
II	1851	1945	16558	19832	876	728	3690	3126
III	1985	1140	16003	22009	745	716	3432	2793
IV	1385	1540	15025	18386	331	552	2648	3236
V	1514	1256	18480	18472	537	683	3264	2862
VI	1346	1224	15731	13664	387	668	4068	2759
VII	1206		15354		365		3674	
VIII	1399		50199		776		3519	
IX	718		34397		502		3572	
X	1091		22942		589		4537	
XI	820		23124		710		3658	
XII	878		19121		390		2430	
RAZEM	16461		251194		6797		42118	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

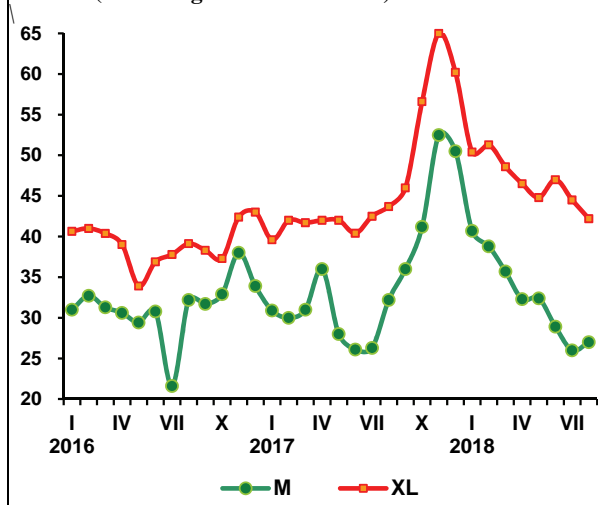
Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	39,60	50,40	34,90	47,30	30,90	40,70	24,00	33,20
II	42,00	51,30	34,00	44,30	30,00	38,80	25,00	27,50
III	41,70	48,60	33,00	40,00	31,00	35,70	30,00	29,40
IV	42,00	46,50	40,50	39,50	36,00	32,30	26,00	27,10
V	42,00	44,80	32,00	38,50	28,00	32,40	23,00	27,50
VI	40,40	47,00	31,90	38,70	26,10	28,90	23,90	24,10
VII	42,50	44,50	31,80	33,10	26,30	26,00	21,30	23,40
VIII	43,70	42,20	36,70	33,70	32,20	27,00	22,80	18,00
IX	46,00		39,00		36,00		27,90	
X	56,60		48,90		41,20		38,00	
XI	65,00		58,70		52,50		44,90	
XII	60,20		57,10		50,50		39,90	

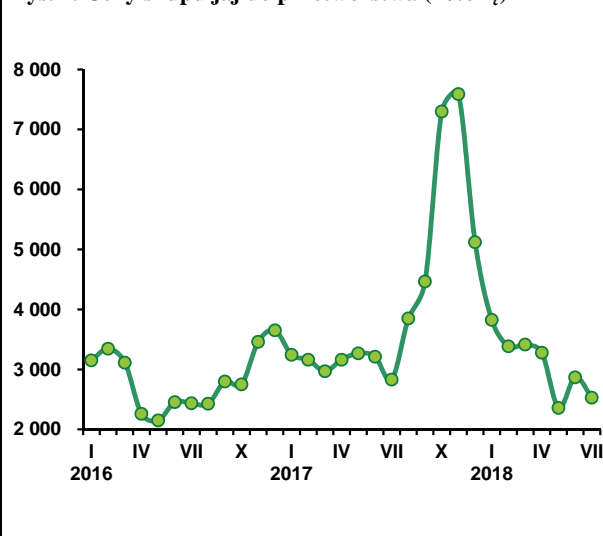
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt.)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W okresie od stycznia do maja 2018 r. w UE-28, uboje owiec wyrażone w tonach wagi poubojowej były większe niż rok wcześniej o 3,8%. U największego producenta, czyli w Wlk. Brytanii zmniejszyły się one o 3,7%, w Rumunii o 18,8%, a w Irlandii o 2,3%. W Hiszpanii uboje owiec wzrosły o 5,0%, w Niemczech o 7,7%, a w Austrii o 5,3%.

Zgodnie z krótkoterminową prognozą¹, w 2018 r. produkcja baraniny w UE-28 może być większa niż w 2017 r. o 0,1%, a więc w zasadzie pozostanie na ubiegłorocznym poziomie. Zmniejszą się natomiast obroty handlu zagranicznego baraniną, w tym import o 0,5%, a eksport o 7%. W rezultacie łączna podaż mięsa owczego w UE-28, w 2018 r. może być większa niż przed rokiem o 13 tys. t. Szacowana nadwyżka, jest relatywnie mała i nie powinna spowodować zmian w spożyciu baraniny, które oceniane jest na 1,8 kg/mieszkańca, czyli tak jak w 2017 r.

Realne spożycie w skali Unii Europejskiej może być jednak mniejsze. W I półroczu 2018 r. import produktów baranich z krajów trzecich do UE-28 zmniejszył się o 3% w skali roku. Jego spadek pogłębia się, gdyż w okresie pierwszych czterech miesięcy stopa spadku wyniosła 1%. W I półroczu import z Nowej Zelandii obniżył się o 4%, a z Urugwaju o 59%. Import baraniny z Australii wzrósł natomiast o 10%, ale wielkość tego importu jest relatywnie mała i nie ma większego wpływu na całość obrotów. Roczne zmiany importu były zróżnicowane regionalnie. Import do Wielkiej Brytanii zmniejszył się o 13,6%, do Francji o 12,0%, a do Włoch o 19,3%. Import do Niemiec wzrósł o 8,0%, a do Holandii o 17,5%. Import do Danii podwoił się w skali roku.

W 2018 r. ceny jagniąt sukcesywnie się obniżają, a ceny owiec ciężkich rosną. W I półroczu 2018 r. prze-

ciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 523,3 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 4,2% niższa niż rok wcześniej. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 567,6 EUR/100 kg i była o 15,3% wyższa niż rok wcześniej. W lipcu przeciętna cena jagniąt osiągnęła 521,3 EUR/100 kg, a owiec ciężkich 485,4 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 4% i 8,7%. Spadek cen owiec ciężkich może być zapowiedzią przekształcenie w drugiej połowie roku, tendencji wzrostowej w spadkową.

Ceny polskich owiec ciężkich są relatywnie niskie, a ich roczny wzrost był w I półroczu mniejszy niż średniej ceny w UE-28. W I półroczu 2018 r. cena polskich owiec ciężkich wyniosła 369,70 EUR/100 kg i była o 2,3% wyższa niż w I półroczu 2017 r. W lipcu cena ta wyniosła 411,11 EUR i była o 17,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2017 r. Wzrost cen wyrażonych w złotych jest jeszcze mniejszy niż cen wyrażonych w euro. W I półroczu 2018 r. przeciętna cena wyniosła 6,65 zł/kg, wobec 6,61 zł/kg rok wcześniej. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w lipcu przeciętny wzrost cen owiec wyniósł tylko 5,4%.

1. Short - term outlook for EU agricultural markets in 2018 and 2019, nr 21 (summer 2018), 15 czerwca 2018 r.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	zmiana w % 2017/2016
I półrocze	609	735	672	91,4
II półrocze	478	531	618	116,4
Rok	1 087	1 266	1 290	101,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2017	74,1	88,2	116,8	208,7	132,7	43,0	90,3	46,4	53,2	68,2	67,1	107,2	1096
2018	66,9	67,3	196,1	33,6	71,3	54,1	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,3	76,3	167,9	16,1	53,7	125,8	x	x	x	x	x	x	x
Import 2017	107,1	86,3	149,8	122,4	98,4	40,3	74,8	87,3	70,6	110,9	98,0	116,1	1063
2018	80,7	84,6	80,3	134,6	99,0	41,1	x	x	x	x	x	x	1162
miesiąc roku poprzedniego = 100	75,4	98,0	53,6	110,0	100,6	102,0	x	x	x	x	x	x	109,3

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2016/17	6,45	7,29	6,75	6,52	7,56	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79
2017/18	6,00	5,86	6,41	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,0	80,4	95,0	95,2	100,0	98,5	105,3	105,1	87,2	111,8	97,5	108,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IV 2017	8,1	17,6	1,67	4,13
V	7,9	17,1	1,87	4,07
VI	7,7	16,8	1,82	3,98
VII	7,4	16,0	1,74	3,76
VIII	7,6	16,5	1,78	3,86
IX	7,5	16,2	1,76	3,83
X	7,7	16,4	1,80	3,84
XI	7,6	16,2	1,80	3,84
XII	7,9	16,8	1,87	3,99
I 2018	7,6	16,2	1,83	3,89
II	7,9	16,7	1,88	4,01
III	8,3	17,7	1,97	4,19
IV	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2016/2017	55,43	54,38	54,95	55,17	54,94	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36
2017/2018	55,01	54,12	55,84	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,2	99,5	101,6	100,7	99,2	100,2	101,0	103,2	100,8	97,4	96,1	99,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
UE-28												
2016/2017	585,2	598,9	620,5	635,5	619,1	578,1	554,0	484,0	541,7	555,7	562,7	541,4
2017/2018	561,9	618,3	614,3	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5	511,6	511,5	521,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,0	103,2	99,0	95,0	96,4	93,9	93,2	110,4	96,6	92,1	90,9	96,3
Włochy												
2016/2017	578,2	601,7	633,6	663,9	588,8	527,2	492,3	494,3	627,5	578,4	625,3	607,6
2017/2018	617,5	555,3	662,2	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5	501,5	510,7	576,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,8	92,3	104,5	102,6	115,7	105,1	101,5	118,7	85,3	86,7	81,7	94,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

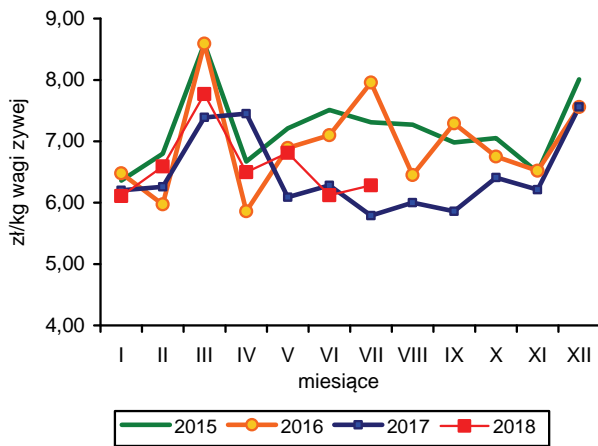
Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
UE-28												
2016/2017	493,6	489,4	469,0	468,8	478,7	470,3	455,3	471,8	491,5	523,4	541,9	531,9
2017/2018	504,8	482,3	480,2	487,7	495,5	494,9	521,5	573,1	616,3	618,4	581,3	485,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,3	98,5	102,4	104,0	103,5	105,1	114,5	121,5	124,7	118,2	107,2	91,8
Wielka Brytania												
2016/2017	483,2	471,9	430,6	438,4	454,8	440,7	448,3	456,0	484,5	535,0	559,6	510,1
2017/2018	469,9	429,0	430,1	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,3	90,9	99,9	101,0	99,1	105,6	115,5	127,6	133,6	121,4	107,0	96,3

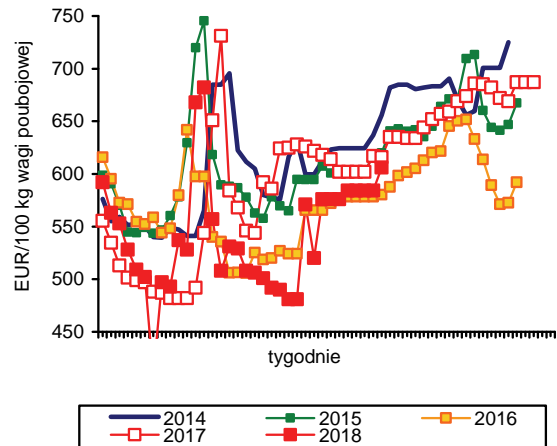
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

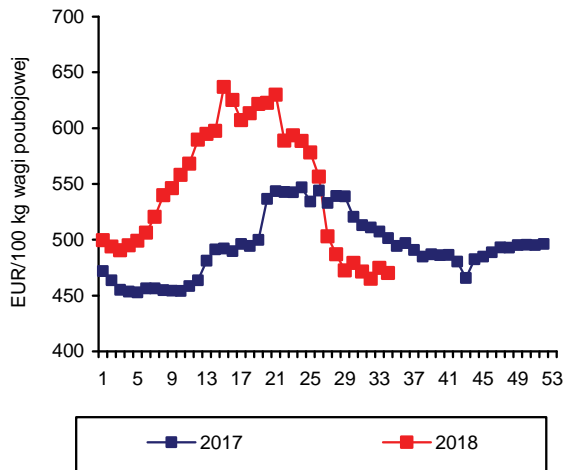
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

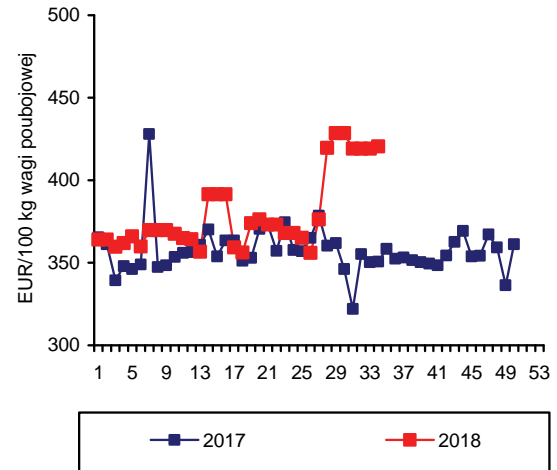
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

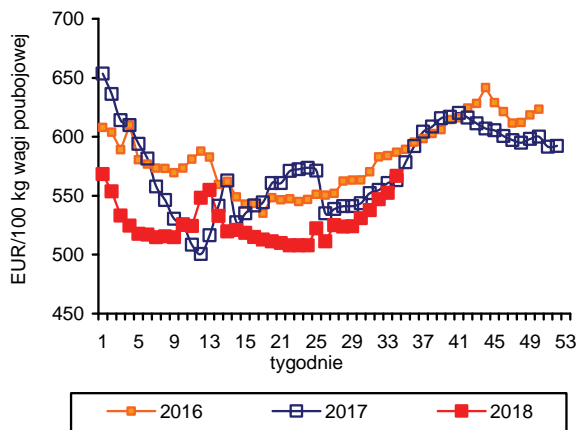
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

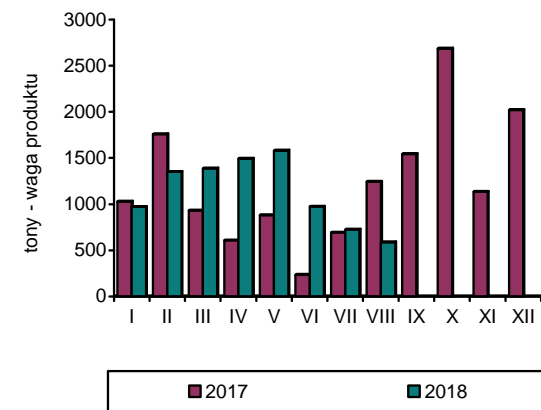
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-lipiec 2018 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 111,1 tys. t i były o 14,5% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono przede wszystkim wyładunki śledzi (o 51,1% do 29,8 tys. t) oraz storni (o 26,3% do 11,2 tys. t). Połowy szprotów wzrosły o 2,2% do 62,2 tys. t, a dorszy zmniejszyły się o 1,7% do 3,9 tys. t. Bardzo dobre wyniki odnotowano w połowach ryb liczonych w sztukach – troci i łososi. Połowy troci zwiększyły się w analizowanym okresie o 38,9% do 51,6 tys. szt., a łososi o 30,9% do 5,3 tys. szt.

Podaż produktów rybnych z dużych zakładów przetwórstwa rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w okresie styczeń-czerwiec 2018 r. 236,3 tys. t i była o 10,5% większa niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Znaczący wzrost połowów śledzi, storni i szprotów wpłynął na blisko 60% zwiększenie produkcji całych mrożonych ryb morskich (19,0 tys. t). Taki produkt będzie mógł być później wykorzystywany przez przetwórców w kolejnych miesiącach roku do produkcji m.in. konserw, marynat, czy ryb wędzonych, kiedy to dostępność surowca bałtyckiego będzie ograniczona. Dynamika wzrostu produkcji tej grupy towarowej będzie jednak maleć w drugiej połowie roku. W porównaniu z rokiem poprzednim wyraźnie zwiększyła się także produkcja świeżych lub chłodzonych filetów (o 22% do 33,7 tys. t). Wysoki import śledzi skutkowało także wyraźnie zwiększoną produkcją marynat (o 11% do 41,9 tys. t), a makreli – 16% wzrostem produkcji konserw z tych ryb (9,8 tys. t). Na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego utrzymała się produkcja ryb wędzonych (35,3 tys. t), w tym łososi zwiększyła się o 4,3% do 26,1 tys. t. Spośród wszystkich notowanych grup produktów największy wzrost produkcji w I półroczu 2018 r. odnotowano w przypadku przetworów i konserw z łososi (o 65% do 7,3 tys. t).

W I półroczu 2018 r. ceny zakupu większości podstawowych dla polskiego rynku gatunków ryb i owoców morza na świecie były niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, co przy wzroście cen wywozowych spowodowało wzrost opłacalności przetwórstwa rybnego i eksportu. Wydatki importowe zmniejszyły się w analizowanym okresie o 1,0% do 4,207 mld zł, przy 4,7% wzroście jego wolumenu (do 283,4 tys. t). Wielkość eksportu była zbliżona do uzyskanej rok wcześniej i wyniosła 262,8 tys. t, natomiast wartość wywozu zwiększyła się o 3,0% do 4,296 mld zł. W konsekwencji w I półroczu 2018 r. odnotowano dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego rybami, owocami morza oraz ich przetworami (89 mln zł) wobec ujemnego wyniku uzyskanego w analogicznym okresie 2017 r. (-78 mln zł). W I półroczu 2018 r. zwiększył się eksport wszystkich podstawowych grup produktów rybołówstwa, w tym najbardziej przetworów i konserw z ryb. Wyniósł on 73,7 tys. t o wartości 1,105 mld zł, tj. o 7,3% i 7,0% więcej niż rok wcześniej. Eksport ryb

wędzonych, solonych i suszonych (ryby wędzone stanowiły 96,9% tej grupy) zwiększono w I półroczu 2018 r. o 2,0% do 27,4 tys. t. Wartość wyeksportowanych ryb nie zmieniła się (1,463 mld zł). Na niższą dynamikę wartości wywozu wpływ miał spadek cen transakcyjnych uzyskiwanych w eksporcie wędzonych łososi. W I półroczu 2018 r. osiągnięto także dobre wyniki w eksporcie filetów i mięsa z ryb. Wolumen wywozu tej grupy towarowej wzrósł o 4,9% do 47,3 tys. t, a jego wartość o 10,0% do 1,370 mld zł. W strukturze gatunkowej eksportu tej grupy towarowej dominują łososi i dorsze, które stanowiły w analizowanym okresie 71% wielkości i 80% jej wartości. W strukturze ilościowej importu przeważają produkty o niewielkim stopniu przetworzenia, które w zdecydowanej większości kierowane są do krajowych przetwórców (ryby świeże, chłodzone, mrożone oraz filety i mięso z ryb). Import ryb świeżych i chłodzonych wyniósł w I półroczu 2018 r. 87,5 tys. t i był o 6,3% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Filetów i mięsa z ryb sprowadzono o 15,0% więcej (98,0 tys. t), natomiast import ryb mrożonych zmniejszono o 11,3% do 55,0 tys. t. Spośród podstawowych gatunków ryb największe spadki cen notowano w imporcie śledzi (spadek o 30-40%) oraz mintajów i łososi (o 10%), a najbardziej podrożały dorsze (o 8-15%).

W okresie styczeń-lipiec 2018 r. ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów były o 1,2% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast w relacji lipiec br. do lipca ub.r. wzrost cen wyniósł 0,8%. Produkty rybne były w okresie styczeń-lipiec 2018 r. grupą żywności o niewielkiej dynamice wzrostu cen. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały bowiem przeciętnie w tym czasie o 3,4%, w tym mięso i przetwory o 2,7%, a nabiał i jaja o 7,8%. Spośród produktów substytucyjnych ryby potaniały względem mięsa drobiowego, którego ceny wzrosły o 4,8% oraz wołowiny i cielęciny (wzrost o 3,2%), natomiast nieznacznie pogorszyły się relacje cen ryb do mięsa wieprzowego (spadek cen o 0,5%). Wyższe od wzrostu cen detalicznych ryb i ich przetworów było także tempo wzrostu cen wędlin, które podrożały przeciętnie o 3,4%. Spośród produktów rybnych w okresie styczeń-lipiec 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, najbardziej podrożały mrożone owoce morza (o 2,1%), ryby świeże i chłodzone, ryby mrożone oraz grupa pozostałych przetworów z ryb i owoców morza (o 1,5-1,6%). Nie zmieniły się ceny ryb i owoców morza suszonych, solonych i wędzonych, a tańsze niż przed rokiem były świeże i chłodzone owoce morza (o 1,8%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	płaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łoś bałtycki
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2017 VI	1 327	2 126	553	461	646	5 113	133	12
VII	466	2 877	200	502	378	4 422	1 375	38
VIII	222	3 947	146	505	483	5 304	1 104	21
IX	1 430	4 229	503	323	387	6 871	1 282	28
X	1 646	4 460	640	334	328	7 408	413	60
XI	2 516	6 207	1 234	605	203	10 765	2 029	666
XII	3 270	5 111	981	564	197	10 124	2 046	2 545
2018 ^{a,b} I	10 375	4 710	423	1 895	333	17 736	3 244	244
II	13 244	5 113	289	3 168	163	21 977	9 702	768
III	14 682	3 931	498	1 711	240	21 062	16 101	1 290
IV	16 352	7 014	873	1 598	1 087	26 924	15 762	1 813
V	6 624	5 350	873	1 965	1 410	16 222	6 133	1 134
VI	676	1 697	736	717	610	4 436	624	54
VII	250	1 988	189	152	129	2 708	42	15
Wskaźnik zmian (%)								
VII 2018 VII 2017	53,7	69,1	94,7	30,3	34,1	61,2	3,1	39,5
I-VII 2018 I-VII 2017	102,2	151,1	98,3	126,3	110,7	114,5	138,9	130,9

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 04.09.2018 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MG MiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2017 VI	4 713	4 427	5 458	17 475	6 978	1 312	1 252	32 073
VII	4 366	3 645	5 958	13 656	6 833	624	869	27 625
VIII	5 846	4 748	6 303	18 677	8 877	923	1 221	35 574
IX	5 838	5 324	7 456	19 442	9 382	1 226	1 222	38 060
X	6 704	5 377	7 854	21 561	10 452	1 277	1 349	41 496
XI	5 802	5 250	9 415	22 729	11 717	1 411	1 403	43 196
XII	6 344	5 502	11 043	20 407	10 823	1 221	997	43 296
2018 I	5 464	6 155	6 093	21 766	9 576	1 459	1 515	39 479
II	6 036	7 073	6 980	21 704	9 569	1 614	1 826	41 793
III	5 515	7 523	8 703	23 872	10 165	2 002	1 923	45 613
IV	5 575	8 997	5 773	19 639	7 456	1 523	1 625	39 984
V	5 256	4 759	5 667	18 874	7 398	1 243	1 528	34 556
VI	5 851	3 842	6 307	18 915	6 786	1 255	1 356	34 915
Wskaźnik zmian (%)								
VI 2018 VI 2017	124,1	86,8	115,6	108,2	97,2	95,7	108,3	108,9
I-VI 2018 I-VI 2017	121,6	111,5	99,6	111,4	101,7	122,5	116,1	110,5

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2017 VI	32,1	11,1	6,4	3,9	6,2	39,1	10,9	8,8	3,3	12,4
VII	28,7	9,2	5,2	3,7	6,4	36,0	10,3	6,3	3,2	12,4
VIII	31,2	11,0	6,7	4,0	4,7	48,2	14,6	7,8	3,3	18,0
IX	32,9	11,6	6,8	4,0	4,1	51,1	19,1	8,1	3,4	16,1
X	38,8	12,8	8,4	4,7	6,3	55,9	18,7	10,5	4,1	18,2
XI	42,3	14,0	8,6	5,4	6,8	63,7	26,6	10,1	4,5	17,2
XII	42,2	13,0	6,8	6,1	7,4	51,1	19,8	7,5	3,6	16,1
2018 ^c I	38,8	12,8	7,9	4,3	5,5	59,9	23,9	12,8	3,9	15,3
II	44,1	12,1	7,0	4,3	7,9	47,2	16,4	10,6	3,6	13,2
III	53,3	13,4	8,9	6,0	9,9	53,5	18,2	9,9	4,1	17,4
IV	50,3	12,2	8,4	4,3	9,4	43,1	14,7	8,1	2,9	13,9
V	44,3	11,8	7,9	4,5	8,6	40,0	12,3	6,8	3,5	13,8
VI ^d	32,0	11,4	7,3	4,0	3,5	39,7	12,5	6,8	2,9	14,0
Wskaźnik zmian (%)										
VI 2018 VI 2017	99,7	103,4	113,4	104,5	56,1	101,5	114,6	77,3	86,9	112,8
I-VI 2018 I-VI 2017	100,3	107,3	104,9	102,0	97,2	104,7	115,0	93,5	94,3	106,3

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne, ^d bez eksportu burtowego Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2017 VI	6,88	6,22	5,27	4,95	2,71	7,25	6,98	12,03	28,96	15,65
VII	5,93	5,61	5,15	5,08	5,15	7,46	5,76	12,70	28,24	15,17
VIII	6,12	4,98	4,96	4,86	4,99	7,76	6,06	12,31	26,00	15,59
IX	5,93	5,06	4,86	5,18	5,36	6,72	5,61	12,20	24,80	14,83
X	5,87	4,68	4,25	5,47	5,50	6,43	6,38	11,92	25,17	16,18
XI	5,50	4,35	4,84	5,52	5,34	6,36	5,44	12,17	23,66	16,96
XII	5,17	4,31	4,90	5,56	5,11	6,30	6,29	12,25	22,58	17,12
2018 I	4,97	4,56	5,13	6,14	5,31	6,70	6,68	12,10	24,58	15,92
II	5,06	4,74	5,22	5,82	5,36	6,49	5,78	11,60	24,89	16,65
III	5,11	4,22	5,28	5,95	5,29	6,74	5,57	11,21	26,28	15,67
IV	4,84	4,49	5,05	5,46	5,46	7,33	6,53	11,62	28,07	14,16
V	4,66	3,82	5,29	5,69	5,29	8,04	7,00	12,05	29,56	15,37
VI	4,61	4,05	5,40	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,61	15,93
Wskaźnik zmian (%)										
VI 2018 VI 2017	67,0	65,2	102,5	111,7	205,6	121,7	124,0	103,0	95,3	101,8
I-VI 2018 I-VI 2017	63,0	59,1	100,0	111,6	107,2	92,3	105,7	85,3	90,4	98,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makrela mrożona 03035410 ^b	Filety z lososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	7,49	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	1,19
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2017 VI	11,39	24,77	24,33	24,28	61,96	49,41	201,24	6,78	28,39
VII	11,20	25,85	23,31	25,28	65,87	52,17	186,86	6,84	28,22
VIII	11,21	25,23	24,25	21,68	65,39	55,81	40,33	6,56	27,92
IX	11,29	25,86	27,56	23,48	64,83	55,89	87,99	6,15	27,69
X	11,43	26,37	24,09	22,88	63,80	56,18	81,72	5,86	27,24
XI	11,05	25,51	22,01	25,50	64,24	56,30	92,00	5,58	29,18
XII	11,58	25,08	23,98	24,65	64,14	57,00	83,02	5,36	26,58
2018 I	10,71	27,31	20,02	24,90	61,10	55,61	82,28	5,38	26,40
II	10,48	27,86	22,10	26,31	59,03	53,90	94,73	5,26	25,62
III	10,67	27,57	21,35	26,36	58,19	55,55	102,67	5,56	24,89
IV	10,93	26,24	22,18	24,92	56,10	57,56	95,54	5,76	26,84
V	10,15	25,70	22,22	24,07	57,58	59,04	112,87	5,64	26,75
VI	10,41	25,17	22,02	25,73	67,31	71,04	103,39	6,52	28,39
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VI 2018</u> <u>VI 2017</u>	91,4	101,6	90,5	106,0	108,6	143,8	51,4	96,2	100,0
<u>I-VI 2018</u> <u>I-VI 2017</u>	91,4	110,1	90,8	107,9	92,8	114,1	71,6	82,7	90,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2017 VI	12,46	-	14,23	61%	16,12	65%	17,69	-	11,48	88%	12,50	75%
VII	12,31	-	14,30	61%	15,75	64%	17,48	-	11,51	87%	12,39	74%
VIII	12,38	-	14,06	60%	15,27	62%	17,62	-	11,55	87%	12,41	74%
IX	12,68	-	14,08	60%	15,95	64%	18,00	-	11,46	86%	12,30	74%
X	12,73	-	14,10	60%	15,06	61%	18,79	-	11,40	86%	12,05	72%
XI	12,37	-	13,78	59%	14,97	61%	18,56	-	10,78	81%	11,49	69%
XII	12,42	-	13,87	60%	15,09	61%	18,48	-	10,68	81%	11,14	69%
2018 I	12,57	-	13,52	58%	15,92	65%	18,53	-	11,06	83%	11,14	69%
II	12,73	-	13,70	58%	15,92	65%	19,76	-	10,52	80%	11,03	69%
III	12,72	-	13,94	59%	15,99	66%	19,58	-	10,55	80%	11,01	69%
IV	12,92	-	13,99	59%	16,00	65%	19,91	-	10,69	81%	11,02	69%
V	12,94	-	14,12	59%	15,75	65%	19,98	-	11,35	87%	10,92	68%
VI	13,24	-	14,08	60%	15,77	65%	19,98	-	11,15	85%	10,84	68%
VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VII 2018</u> <u>VII 2017</u>	107,7	x	98,5	x	100,6	x	114,5	x	96,7	x	87,6	x
<u>I-VII 2018</u> <u>I-VII 2017</u>	107,1	x	97,5	x	100,3	x	116,7	x	97,1	x	87,7	x

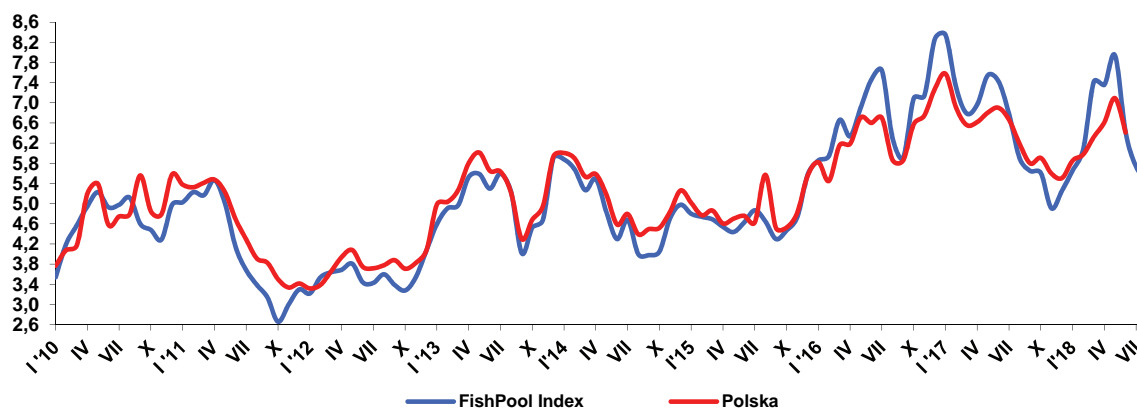
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

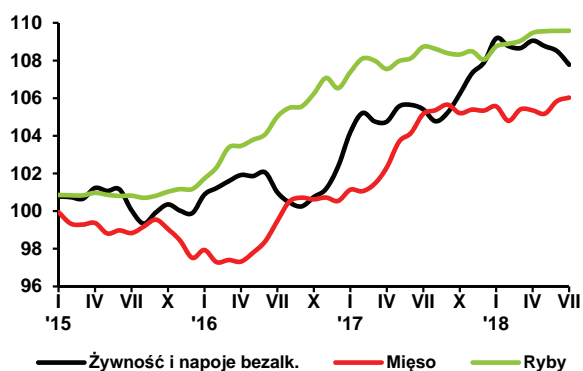
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2017 VI	24,76	32,57	102,60	33,37	16,10	25,45	29,00	33,06	16,57	-	23,29
VII	24,71	32,48	102,30	33,21	16,13	25,55	29,19	33,12	16,67	-	23,57
VIII	24,67	32,31	102,80	33,28	16,13	25,87	30,06	33,12	16,66	-	23,35
IX	24,73	32,36	103,00	33,33	16,16	25,87	30,56	33,24	16,66	-	23,34
X	24,78	32,28	103,00	33,22	16,26	25,87	30,38	33,12	16,65	-	23,56
XI	24,57	32,25	103,30	33,40	16,13	26,03	30,50	33,24	16,57	15,47	23,17
XII	24,63	32,21	102,80	33,35	16,03	26,13	30,38	32,88	16,13	14,37	23,17
2018 I	24,63	32,28	101,00	33,57	16,15	26,29	30,50	33,35	16,15	15,10	23,46
II	24,61	32,33	100,30	33,56	16,12	26,39	30,38	33,12	16,04	15,16	23,53
III	24,40	32,39	100,30	33,57	16,19	26,52	30,44	33,53	16,03	-	23,54
IV	24,54	32,66	100,20	33,57	16,20	26,45	30,44	33,65	16,04	-	23,84
V	24,29	32,76	100,60	33,21	16,28	26,58	30,56	33,65	15,99	-	23,77
VI	24,27	32,73	101,10	33,28	16,21	26,71	30,69	33,94	15,94	-	23,60
VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
Wskaźnik zmian (%)											
VII 2018 VII 2017	98,0	101,2	98,1	101,6	100,7	104,4	104,9	102,7	96,0	x	101,7
I-VII 2018 I-VII 2017	99,1	99,5	99,6	100,2	100,6	104,6	105,9	102,3	96,8	100,6	101,3

Źródło: Dane GUS.

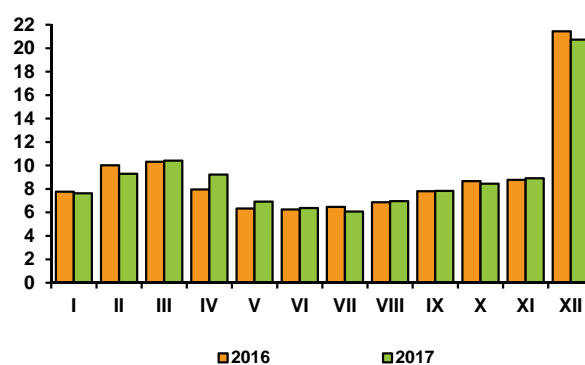
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

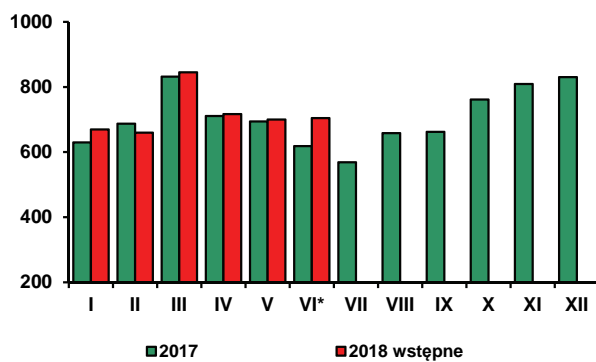
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2014=100)

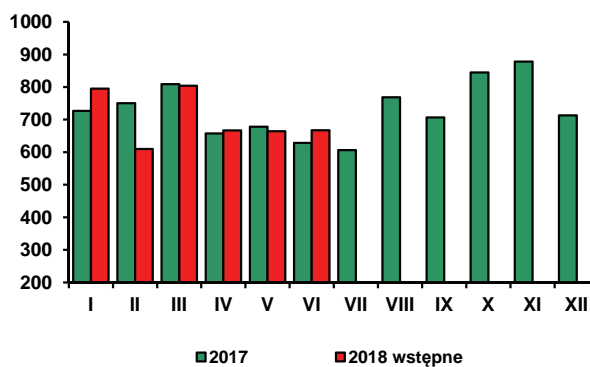
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* w 2018 r. bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W lipcu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,7%, po spadku o 0,2% w czerwcu br. Ceny żywności zmalały o 0,8%, a napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,4%. Spadły ceny owoców (o 5,3%), warzyw (o 5,1%, w tym ziemniaków o 15,3%), cukru (o 3,0%), olejów roślinnych (o 1,3%), mięsa wieprzowego (o 1,0%), jaj (o 0,9%) i tłuszczów zwierzęcych wieprzowych (o 0,8%). Spośród owoców potaniały głównie owoce jagodowe (o 12,7%), banany (o 6,1%) i jabłka (o 1,2%), przy wzroście cen owoców cytrusowych (o 4,0%). Potaniała większość warzyw świeżych, w tym ogórki o 12,8%, kalafiorowate o 10,5%, marchew o 8,6%, pomidory o 6,8% oraz sałata, kapusta i buraki średnio o 1,1-1,7%. Wydatnie, bo o 9,1% podrożała natomiast cebula. W lipcu br. więcej niż w czerwcu konsumenci płacili za margarynę (o 2,3%), masło (o 2,1%) i mięso drobiowe (o 1,3%). Łączne ceny dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych zwiększyły się o 0,8%, w tym lodów o 2,8%, makaronów o 0,6%, ryżu i śmietany po 0,5%, a serów dojrzewających i topionych o 0,4%. Ceny twarogów, pieczywa i wędlin wzrosły po 0,3%. Nieznacznie podrożało mięso wołowe (o 0,1%), a ceny ryb i owoców morza nie uległy zmianie. Wzrost cen kawy, herbaty i kakao wyniósł 0,3%, wód mineralnych i źródłanych 0,7%, a soków owocowych 0,4%.

W lipcu 2018 r. odnotowano dalsze spowolnienie rocznej dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. W maju br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych przewyższyły poziom sprzed roku o 3,0%, w czerwcu o 2,7%, a w lipcu o 2,2%. W lipcu br. wyższe, niż rok wcześniej były ceny większości monitorowanych przez GUS grup produktów spożywczych. Najbardziej wzrosły ceny jaj (o 25,8%) i tłuszczów jadalnych (o 10,0%), głównie za sprawą znaczącej wyżki cen masła (o 19,0%). Ceny margaryn i tłuszczów wieprzowych zwiększyły się odpowiednio o 2,4% i 1,8%, przy spadku cen olejów roślinnych o 1,0%. Warzywa były droższe niż przed rokiem średnio o 4,8%, w tym marchew o 54,8%, sałata o 15,7%, cebula o 9,7%, ziemniaki o 4,6%, a pomidory o 2,3%. Mniej natomiast niż w lipcu ub. roku konsumenci płacili za buraki (o 9,4%) i kapustę (o 7,5%). W porównywalnych okresach ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły przeciętnie o 3,3%, w tym pieczywa o 4,4%, pozostałych wyrobów piekarskich o 3,0%, kasz i ziarna zbóż o 2,1%, makaronów o 1,8%, mąki o 1,6%, a ryżu o 1,4%. Artykuły mleczarskie podrożały średnio o 3,2%, w tym najbardziej śmietana (o 9,6%), jogurty (o 6,7%) oraz napoje mleczne, serki twarogowe smakowe i desery mleczne (o 3,9%). Wzrost cen mleka spożywczego pitnego wyniósł 2,1%, twarogów 1,9%, a serów dojrzewających i topionych 1,3%. W niewielkim stopniu, bo o 0,8% podrożały artykuły mięsne oraz ryby i owoce morza. Wzrostowi cen mięsa drobiowego (o 4,1%) i wołowego (o 2,9%) oraz wędlin i przetworów mięsnych (o 1,9%) towarzyszył spadek cen mięsa wieprzowego (o 4,7%). Ceny ryb świeżych i mrożonych zwiększyły się o 1,5%, przy spadku cen ryb suszonych, solonych i wędzonych o 0,7%. W lipcu br. mniej niż przed rokiem konsumenci płacili za owoce (średnio o 3,8%). Zadecydował o tym spadek cen bananów (o 9,8%) i owoców cytrusowych (o 5,5%), przy wzroście cen jabłek (o 15,5%). Znacząco, bo o 36,1% spadły ceny cukru, a wzrosły lodów (o 5,3%), dżemów, marmolad i miodu (o 5,0%), czekolady (o 1,9%) i wyrobów cukierniczych (o 1,3%). Spośród napojów bezalkoholowych podrożały m.in.: soki owocowe (o 3,6%), wody mineralne i źródlane (o 2,1%), kawa (o 1,6%) i herbata (o 1,4%).

Pomimo spowolnienia rocznej dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych, roczna stopa inflacji utrzymała się na takim samym poziomie, jak w miesiącu poprzednim. Przyczynił się do tego wzrost cen towarów i usług związanych z transportem,

w tym zwłaszcza paliw do prywatnych środków transportu, który w lipcu br. w stosunku do lipca ub. roku wyniósł odpowiednio 10,1% i 18,0%. W nieco większym stopniu niż przed miesiącem wzrosły w skali roku także ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem, zdrowiem oraz rekreacją i kulturą. W efekcie w lipcu br., podobnie jak w czerwcu br., przeciętny poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych był o 2,0% wyższy niż w analogicznych miesiącach 2017 r.

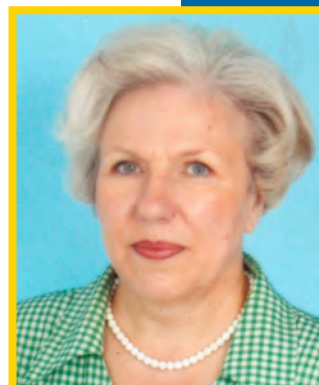
Wzrostowi cen towarów i usług konsumpcyjnych towarzyszył wzrost dochodów gospodarstw domowych kreowany przez pozytywne zjawiska na rynku pracy i realny wzrost płac. Poprawa sytuacji dochodowej ludności oraz dobre nastroje konsumentów wspierały konsumpcję prywatną.

W lipcu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób) było o 3,5% wyższe niż przed rokiem, a liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,6%, a w skali roku o 15,6%. W końcu lipca br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5,9% i była o 1,1 pkt. proc. niższa niż w końcu lipca ub. roku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw były w lipcu br. o 7,2% wyższe, a realne o 5,1% wyższe niż rok wcześniej. W porównywalnych okresach przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w systemie pracowniczym zwiększyły się nominalnie o 4,3%, a ich siła nabywcza wzrosła o 2,4%.

Z danych GUS wynika, że w lipcu br. w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych była o 7,1% większa niż przed rokiem. Nieznacznie, bo o 0,6% spadła natomiast sprzedaż detaliczna żywności, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Nie oznacza to jednakże redukcji popytu na żywność w takiej samej skali. Trzeba bowiem pamiętać, że dane GUS o sprzedaży detalicznej nie obejmują sprzedaży internetowej oraz realizowanej przez małe sklepy, zatrudniające mniej niż 9 osób. Obserwacje rynku wskazują, że w związku z ograniczeniem handlu w niedziele w centrach handlowych i dużych placówkach, wzrosły obroty w małych sklepach. Ponadto w związku z sezonem wakacyjnym i urlopowym część zakupów mogła być przez konsumentów przeniesiona z monitorowanych przez GUS sklepów do innych kanałów sprzedaży, np. gastronomii, agroturystyki, na targowiska.

Według FAO, w lipcu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 3,7%. Spadły ceny wszystkich monitorowanych grup produktów, w tym produktów mlecznych o 6,6%, cukru o 6,0%, zbóż o 3,5%, olejów roślinnych o 2,9%, a mięsa o 1,9%. Spadek cen zbóż wskazuje, że w notowaniach nie znalazł jeszcze odzwierciedlenia obserwowany w drugiej połowie lipca wzrost cen zbóż na rynkach światowych związany z suszą i spodziewanymi niższymi zbiorami.

W lipcu 2018 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 5,7% niższy niż rok wcześniej. Potaniały wszystkie grupy produktów spożywczych. Ceny cukru były niższe niż w analogicznym miesiącu 2018 r. o 19,7%, olejów roślinnych o 11,5%, produktów mlecznych o 8,1%, a mięsa o 2,3%. Najmniej, bo o 0,8% zmalały ceny zbóż.

**Krystyna
Świetlik**

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lipcu 2018 r.

Wyszczególnienie	VII 2018			I-VII 2018
	VI 2018=100	VII 2017=100	XII 2017=100	I-VII 2017=100
O G Ó Ł E M	99,8	102,0	100,6	101,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,3	102,2	99,9	103,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,3	101,8	101,6	101,4
Odzież i obuwie	96,5	95,8	94,5	95,9
Mieszkanie	100,2	101,9	100,8	101,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	102,2	100,7	102,1
w tym nośniki energii	100,1	101,8	99,8	101,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,7	100,9	100,4
Zdrowie	100,0	101,7	101,4	101,8
Transport	100,3	110,1	104,3	102,5
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,7	118,0	108,8	105,1
Łączność	100,0	98,3	98,5	99,7
Rekreacja i kultura	101,8	101,2	102,3	101,3
Edukacja	100,0	102,2	100,6	102,1
Restauracje i hotele	100,3	102,9	101,9	102,9
Inne towary i usługi	99,4	98,4	98,5	99,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lipcu 2018 r.

Wyszczególnienie	VII 2018			I-VII 2018
	VI 2018=100	VII 2017=100	XII 2017=100	I-VII 2017=100
Żywność (bez napojów)	99,2	102,2	99,7	103,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,3	103,3	102,2	103,4
Pieczywo	100,3	104,4	102,6	104,5
Ryż	100,5	101,4	101,6	101,4
Makarony	100,6	101,8	100,5	102,3
Mięso i przetwory	100,2	100,8	100,6	102,7
Mięso wieprzowe	99,0	95,3	97,3	99,5
Mięso wołowe	100,1	102,9	100,7	103,2
Mięso drobiowe	101,3	104,1	105,1	104,8
Przetwory mięsne i wędliny	100,3	101,9	100,6	103,2
Ryby i owoce morza	100,0	100,8	101,4	101,2
Mleko, sery i jaja	100,0	106,2	97,7	107,8
Artykuły mleczarskie	100,2	103,2	100,1	104,2
Mleko	100,2	101,7	99,6	102,1
Sery twarogowe	100,3	101,9	100,7	102,2
Sery dojrzewające i topione	100,4	101,3	99,0	103,0
Jaja	99,1	125,8	86,8	131,6
Oleje i tłuszcze	101,4	110,0	101,0	111,9
Masło	102,1	119,0	101,1	122,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,2	101,8	98,3	104,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	102,3	102,4	102,9	102,1
Oleje roślinne	98,7	99,0	99,4	100,6
Owoce	94,7	96,2	98,3	106,7
Jabłka	98,8	115,5	111,0	142,6
Owoce cytrusowe	104,0	94,5	125,3	98,9
Banany	93,9	90,2	92,6	102,1
Warzywa	94,9	104,8	95,6	101,5
Ziemniaki	84,7	104,6	126,1	101,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,4	96,6	99,4	97,2
Cukier	97,0	63,9	77,0	69,4
Napoje bezalkoholowe	100,4	101,7	101,8	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	100,5
	2018	101,2	99,6	99,9	100,4	99,7	99,8	99,3					
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,1	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	100,2
	2018	100,7	100,4	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3					
Mięso	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	100,0
	2018	100,2	99,3	100,6	99,9	99,8	100,6	100,2					
Ryby i owoce morza	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	99,6
	2018	100,6	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0					
Mleko, sery, jaja	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	100,9
	2018	100,1	99,1	99,5	99,7	99,6	99,7	100,0					
Oleje i tłuszcze	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	97,5
	2018	99,2	98,1	99,5	100,4	100,6	101,9	101,4					
Owoce	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	100,4
	2018	106,9	102,5	98,9	99,9	98,4	97,5	94,7					
Warzywa	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	106,6
	2018	104,5	98,4	99,4	102,7	99,1	96,9	94,9					
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	98,6
	2018	100,3	98,7	99,4	100,6	99,9	100,1	100,4					
Cukier	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	94,5
	2018	96,5	91,1	97,3	97,7	96,9	98,2	96,9					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2
	2018	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1	99,8					
III. Średnia płaca ^a	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9
	2018	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2	99,5					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

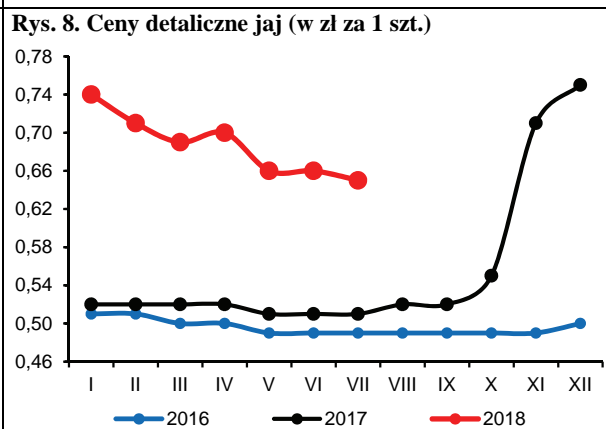
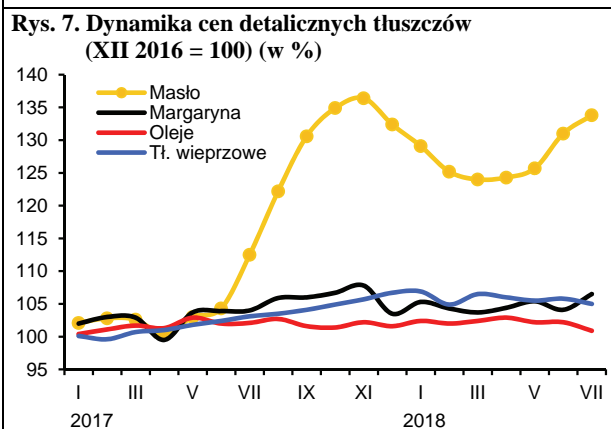
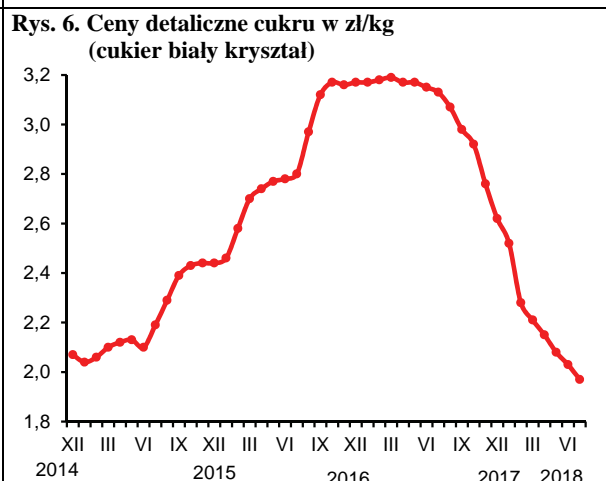
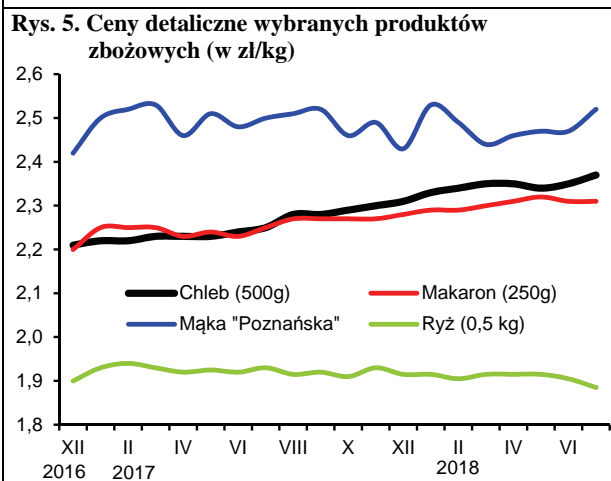
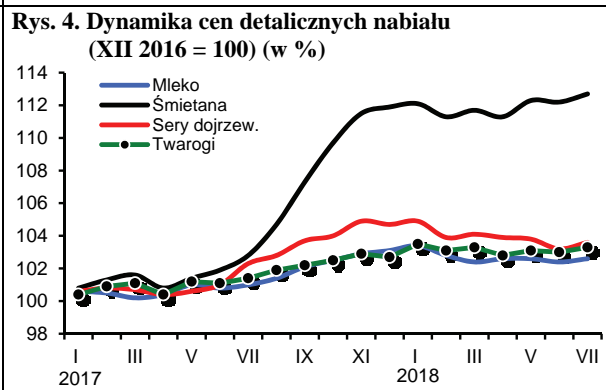
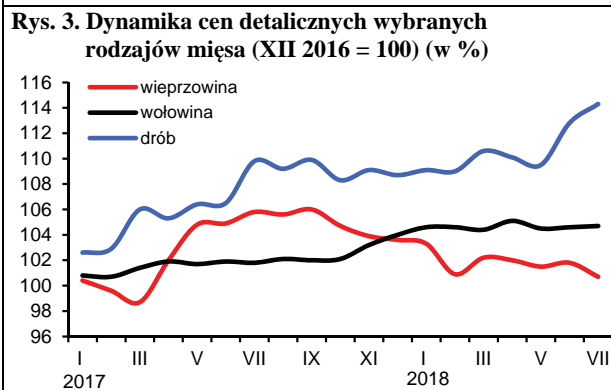
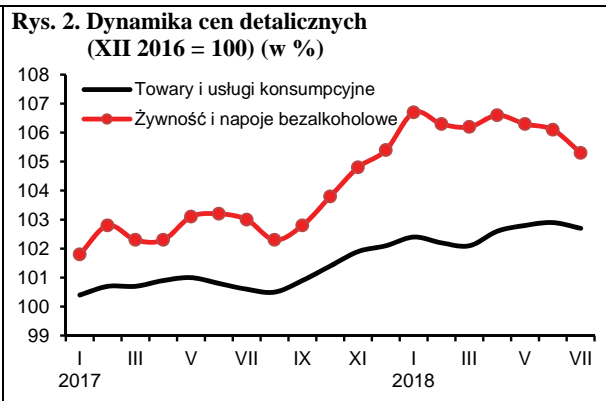
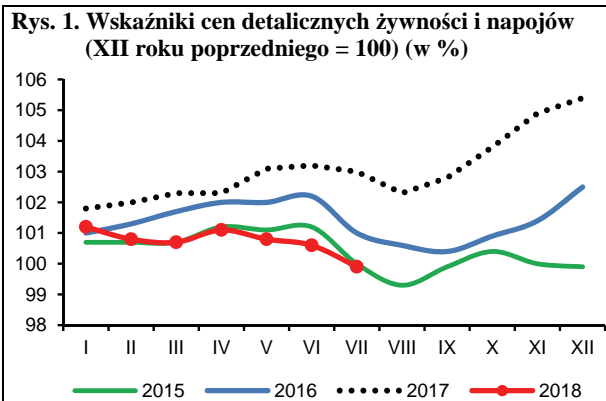
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	105,4
	2018	104,8	103,4	103,7	104,1	103,0	102,7	102,2					
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	102,9
	2018	103,2	103,4	103,3	103,6	103,4	103,5	103,3					
Mięso	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	104,8
	2018	104,3	103,7	103,9	103,0	101,5	101,6	100,8					
Ryby i owoce morza	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	101,4
	2018	101,3	100,8	101,0	101,8	101,5	101,4	100,8					
Mleko, sery, jaja	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	111,4
	2018	110,3	108,7	107,9	107,9	107,2	106,7	106,2					
Oleje i tłuszcze	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	117,5
	2018	114,3	111,3	110,7	113,3	111,1	112,7	110,0					
Owoce	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	113,3
	2018	112,6	112,7	110,9	111,5	103,8	100,4	96,2					
Warzywa	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	104,9
	2018	102,7	95,1	99,8	102,3	104,1	102,5	104,8					
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	98,5
	2018	98,4	97,4	97,1	97,4	96,7	96,9	96,2					
Cukier	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	82,3
	2018	79,2	71,9	69,9	68,6	66,4	65,6	63,9					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1
	2018	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0	102,0					
III. Średnia płaca ^a	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3
	2018	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5	107,2					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2017 r. b – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83	3,84	3,82	3,86	3,83
	b	3,83	3,81	3,83	3,83	3,83	3,81	3,77					
Chleb mieszaný – 0,5 kg	a	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28	2,28	2,29	2,30	2,31
	b	2,33	2,34	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37					
Makaron – 250 g	a	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27	2,27	2,27	2,27	2,28
	b	2,29	2,29	2,30	2,31	2,32	2,31	2,31					
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51	2,52	2,46	2,49	2,43
	b	2,53	2,49	2,44	2,46	2,47	2,47	2,52					
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27	27,42	27,59	27,71	27,98
	b	28,15	28,21	28,30	28,34	28,20	28,46	28,48					
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30	33,16	33,21	33,39	33,63
	b	33,69	33,72	33,50	33,89	33,50	33,41	33,53					
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – 1 kg	a	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88	18,02	17,65	17,36	17,30
	b	17,12	16,47	17,00	17,07	16,87	17,14	16,94					
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26	7,27	7,15	7,17	7,11
	b	7,12	7,16	7,32	7,26	7,13	7,67	7,57					
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75	25,93	26,15	26,15	26,26
	b	26,35	26,41	26,29	26,42	26,56	26,64	26,70					
Kielbasa, na wagę – 1kg	a	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77	17,89	17,92	18,05	18,16
	b	18,32	18,36	18,32	18,27	18,30	18,32	18,41					
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67	24,73	24,78	24,57	24,63
	b	24,63	24,61	24,40	24,54	24,29	24,27	24,22					
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76	2,80	2,80	2,77	2,78
	b	2,78	2,77	2,76	2,75	2,75	2,74	2,74					
Jogurt naturalny – a-150 g, b-400 g	a	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08	1,10	1,12	1,13	1,14
	b	2,60	2,59	2,60	2,59	2,58	2,59	2,59					
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43	13,41	13,45	13,45	13,36
	b	13,44	13,36	13,39	13,50	13,53	13,48	13,42					
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32	21,36	21,38	21,49	21,52
	b	21,21	20,75	20,69	20,65	20,48	20,42	20,39					
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35	6,46	6,61	6,80	6,83
	b	6,83	6,78	6,76	6,81	6,83	6,86	6,86					
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,55	0,71	0,75
	b	0,74	0,71	0,69	0,70	0,66	0,66	0,65					
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37	6,80	7,08	7,00	6,75
	b	6,35	5,95	5,91	5,91	5,99	6,47	6,64					
Margaryna do smarowania pieczywa – 400 g	a	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90	3,89	3,90	3,94	3,90
	b	3,80	3,71	3,73	3,77	3,82	3,75	3,86					
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16	6,07	6,12	6,14	6,03
	b	6,06	6,06	6,10	6,13	6,10	6,11	6,04					
Słonina – 1 kg	a	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99	6,03	6,05	6,07	6,08
	b	6,08	6,05	6,05	6,05	6,01	6,02	5,95					
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,69	1,70	1,75
	b	1,76	1,70	1,74	1,73	1,72	1,72	1,71					
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07	2,98	2,92	2,76	2,62
	b	2,52	2,28	2,21	2,15	2,08	2,03	1,97					
Jablka – 1 kg	a	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55	3,56	3,53	3,58	3,59
	b	3,61	3,71	3,81	3,91	4,01	4,03	3,99					

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W lipcu 2018 r. odnotowano sezonowy spadek popytu na większość podstawowych środków produkcji dla rolnictwa. Mniejszy popyt nie przyczynił się jednak do obniżek cen. Tempo wzrostu cen nieco przyspieszyło w porównaniu z poprzednim miesiącem, było również wyraźnie większe niż rok wcześniej, tj. w lipcu 2017 r. W lipcu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny bezpośrednich nośników energii, materiałów budowlanych oraz sprzętu rolniczego. Ceny nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. Ceny zdecydowanej większości środków produkcji, w tym głównie nośników energii były wyższe w porównaniu z lipcem 2017 r. Wyjątkiem były nawozy mineralne, które potaniały pod wpływem m.in. stosunkowo niskiego poziomu cen w handlu światowym.

W lipcu 2018 r. popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe był mniejszy niż miesiąc wcześniej. Nie przełożyło się to jednak na istotne zmiany cen. Niewielkie obniżki cen odnotowano w przypadku nawozów azotowych, na które popyt był zdecydowanie mniejszy niż jeszcze kilka miesięcy temu. Obniżki te zostały jednak zniwelowane wzrostem cen pozostałych nawozów mineralnych. W rezultacie nawozy mineralne potaniały zaledwie o 0,1% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Ceny w lipcu 2018 r. nadal pozostawały na poziomach niższych niż rok wcześniej, jednak warto podkreślić że roczna dynamika cen stopniowo się zmniejsza. Nawozy mineralne były w lipcu br. już tylko przeciętnie o 1,6% tańsze niż rok wcześniej. Obniżki cen w tym okresie dotyczyły większości nawozów, w tym głównie nawozów azotowych. W kolejnych miesiącach 2018 r., popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe będzie nadal niewielki, co powinno sprzyjać posezonowym obniżkom cen. Spadki cen mogą być ponadto następstwem stopniowo rosnących od kilku lat dostaw nawozów na krajowym rynku, w tym również nawozów importowanych, które są zazwyczaj nieco tańsze od nawozów krajowych. W przeciwnym kierunku działać jednak będą rosnące koszty produkcji i transportu nawozów w związku z drożającymi surowcami energetycznymi, które mogą hamować sezonowe spadki cen. Tempo spadku cen nawozów w drugiej połowie 2018 r. będzie najprawdopodobniej mniejsze niż w analogicznym okresie 2017 r.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nieco poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu należało w lipcu br. przeznaczyć równowartość 4,9 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz rok wcześniej. Relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego praktycznie nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Były jednak zdecydowanie gorsze niż rok wcześniej. Średnio na zakup 1 dt czystego składnika nawozu należało przeznaczyć równowartość 73 kg żywca wieprzowego, tj. o 8 kg więcej niż rok wcześniej.

Kolejny raz w br. podrożały bezpośrednio nośniki energii. W lipcu przeciętny wzrost ich cen wyniósł 0,8%, przy czym najbardziej podrożał gaz ziemny propan-butan LPG (o 6,5%). Wzrost cen odnotowano również w przypadku paliw ropopochodnych, jednak był on wyraźnie mniejszy. Podwyżki cen paliw ropopochodnych oraz gazu LPG na krajowym rynku można wiązać m.in. ze zwiększonym popytem w okresie wakacyjnym. Bezpośrednie nośniki energii były w lipcu tego roku przeciętnie o 11,8% droższe niż rok wcześniej. Wyższe ceny w tym okresie dotyczyły przede wszystkim paliw ropopochodnych i gazu ziemnego oraz w nieco mniejszym stopniu paliw stałych. Podwyżki te są następstwem m.in. wzrostu cen surowców energetycznych w handlu światowym.

W br. popyt na sprzęt rolniczy jest większy niż rok wcześniej. W okresie styczeń-lipiec br. liczba rejestracji nowych przyczep rolniczych wzrosła o 15,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r.¹ Liczba rejestracji nowych ciągników rolniczych była w tym okresie wciąż nieco niższa niż rok wcześniej, po bardzo dobrych wynikach w grudniu 2017 r., w związku z rejestracją ciągników, które nie spełniały nowych wymogów homologacyjnych. Przypuszcza się, że sprzedaż wielu innych środków mechanizacji rolnictwa w okresie styczeń-lipiec 2018 r. mogła być od kilku do kilkunastu procent większa niż rok wcześniej. Większej sprzedaży maszyn rolniczych towarzyszył wzrost ich cen. Maszyny rolnicze były w lipcu br. średnio o kolejne 0,3% droższe niż miesiąc wcześniej, natomiast w ciągu 12 miesięcy zdrożały średnio o prawie 5%. Najbardziej w ciągu 12 miesięcy, o ponad 10%, podrożały roztrząsacze obornika oraz pługi. Wyższe ceny sprzętu rolniczego mogły być ponadto związane z podwyżkami cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy gleby.

W lipcu br. średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły o kolejne 0,4%, a środków ochrony roślin nie zmieniły się (o czym zdecydował sezonowy spadek popytu). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych pod wpływem m.in. wyraźnego zwiększenia inwestycji wzrosły przeciętnie o prawie 7%. Najbardziej podwyższono ceny płyt OSB, płyt styropianowych oraz materiałów stalowych. Wzrost cen środków ochrony roślin był w tym okresie stosunkowo niewielki. Podrożały one w porównaniu z lipcem 2017 r. przeciętnie o 1,1%.

1. Informacje Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego (PZPM) na podstawie danych CEPIK.

Arkadiusz
Zalewski

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje 1 kg NPK do:	
			VII 2018	VII 2018 VI 2018	VII 2018 XII 2017	VII 2018 VII 2017	I-VII 2018 I-VII 2017	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	107,68	99,6	100,5	98,9	98,9	5,55	0,82	
Saletra amonowa 34%N	1 dt	121,92	98,8	99,0	98,7	99,5	5,17	0,77	
Mocznik 46%N	1 dt	143,20	99,3	97,3	94,9	97,2	4,49	0,67	
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	1 dt	84,52	100,1	99,3	97,7	96,0	6,10	0,90	
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	1 dt	152,16	100,2	101,6	99,7	97,3	5,49	0,81	
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	195,20	100,4	100,2	99,6	97,5	4,40	0,65	
Sól potasowa 60% K ₂ O	1 dt	154,32	100,4	101,1	100,2	98,3	3,71	0,55	
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	168,96	100,3	99,6	97,6	96,4	4,35	0,64	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje środków ochrony do:	
			VII 2018	VII 2018 VI 2018	VII 2018 XII 2017	VII 2018 VII 2017	I-VII 2018 I-VII 2017	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,45	100,3	100,7	100,6	100,4	65,57	9,71	
Dursban 480 EC	1 l	48,76	100,1	100,3	98,9	97,2	70,34	10,42	
Decis Mega 50 EW	250 ml	37,86	100,1	103,3	103,7	102,4	54,62	8,09	
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	42,43	99,7	101,6	101,8	102,6	61,21	9,07	
Gwarant 500 SC	1 l	52,92	100,3	99,8	98,9	98,6	76,34	11,31	
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,82	100,2	100,6	100,5	100,2	96,39	14,28	
Roundup	1 l	38,18	100,2	101,9	102,6	102,5	55,08	8,16	
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	85,59	100,2	101,4	103,0	104,1	123,47	18,29	
Fusilade Forte	1 l	137,56	100,3	100,0	100,3	101,4	198,44	29,39	
Chwastox Extra 300 SL	1 l	20,28	100,5	103,5	103,5	102,7	29,26	4,33	
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,24	99,6	98,6	98,8	99,9	49,39	7,32	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje nośników energii do:	
			VII 2018	VII 2018 VI 2018	VII 2018 XII 2017	VII 2018 VII 2017	I-VII 2018 I-VII 2017	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	895,18	100,1	98,0	109,2	110,7	1291,37	191,28	
Ekogroszek	1 t	874,34	100,1	99,6	109,1	110,2	1261,31	186,82	
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,11	100,2	108,7	116,7	105,2	7,37	1,09	
Olej napędowy	1 l	5,08	100,2	110,7	120,7	106,9	7,33	1,09	
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,41	100,3	112,2	124,9	109,5	4,92	0,73	
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,28	106,5	105,6	123,9	101,1	3,29	0,49	
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,87	100,0	100,9	101,9	101,4	47,42	7,02	
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,92	99,8	99,5	99,5	100,3	18,64	2,76	
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,65	100,0	100,0	100,0	100,0	0,94	0,14	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
			VII 2018	VII 2018 VI 2018	VII 2018 XII 2017	VII 2018 VII 2017	I-VII 2018 I-VII 2017	pszenicy kg
Cement	50 kg	21,58	100,3	102,3	101,9	101,3	31,13	4,61
Wapno	1 t	623,45	100,7	103,2	104,7	103,7	899,38	133,22
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	177,62	100,0	102,7	109,7	110,1	256,23	37,95
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3844,19	100,2	105,4	113,4	111,2	5545,57	821,41
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	14,62	100,8	104,2	107,9	107,3	21,09	3,12
Dwuteownik grubo	1 t	3717,17	100,4	104,5	108,6	106,5	5362,33	794,27
Blacha dachowa	1 m ²	30,75	100,8	102,2	102,0	102,2	44,36	6,57
Tynk „Atlas”	25 kg	50,26	99,3	100,9	101,2	100,4	72,50	10,74
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,20	100,8	103,4	105,3	104,4	1,73	0,26
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	743,22	100,4	102,0	103,7	103,6	1072,16	158,81
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	748,57	100,3	100,9	99,8	100,1	1079,88	159,95
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	84,59	101,5	109,1	127,4	125,3	122,03	18,07
Okno drewniane szklone	1 szt.	1998,84	100,4	103,7	106,1	105,5	2883,50	427,10
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1677,16	99,8	101,0	102,3	102,2	2419,45	358,37

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

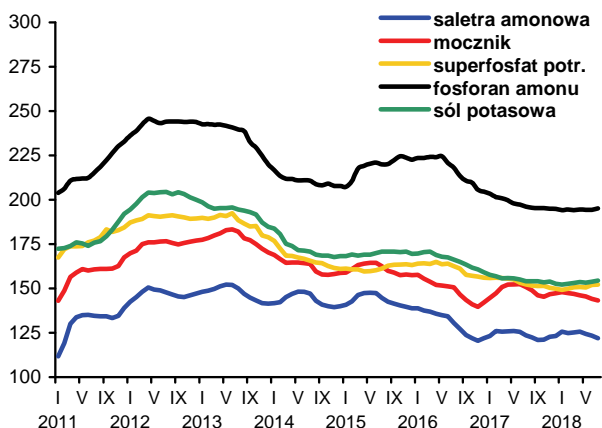
Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
		VII 2018	VII 2018 VI 2018	VII 2018 XII 2017	VII 2018 VII 2017	I-VII 2018 I-VII 2017	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	577711,4	100,0	102,7	101,6	101,3	8333,98	1234,43
Kombajn do ziemniaków	91512,1	100,2	103,9	104,6	104,9	1320,14	195,54
Samochód dostawczy	109286,5	100,1	103,5	101,0	100,4	1576,55	233,52
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	60701,9	99,8	108,3	113,3	111,8	875,68	129,71
Siewnik 25 redlic	20098,6	99,8	103,5	104,6	104,7	289,94	42,95
Ciągnik Ursus C-3110	185111,8	100,2	103,1	103,2	101,9	2670,39	395,54
Ciągnik 90 kW	224297,2	99,8	98,3	99,3	100,7	3235,68	479,27
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	40734,6	100,2	101,4	102,8	102,4	587,63	87,04
Kopaczka elewatorowa	17309,9	101,9	106,1	106,2	104,6	249,71	36,99
Zestaw uprawowo-siewny	56296,7	100,1	101,1	102,0	103,4	812,13	120,29
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	8710,3	100,3	104,9	106,3	106,7	125,65	18,61
Prasa zwijająca, stałokomorowa	65916,3	100,3	98,3	98,4	99,1	950,90	140,85
Opryskiwacz 400 l	6508,9	99,9	103,1	106,0	107,1	93,90	13,91
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9161,2	100,7	106,8	108,9	105,6	132,16	19,58
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	15891,1	100,0	103,5	105,7	105,8	229,24	33,96
Pług 4-skibowy	13957,9	101,3	103,2	113,3	111,2	201,35	29,82
Kultywator 2,1-2,8 m	5282,6	100,2	104,1	108,6	110,1	76,21	11,29
Glebożyzarka	6250,1	100,0	102,8	103,6	102,3	90,16	13,35
Rozsiewacz nawozów zawieszany	6408,2	101,3	105,3	103,5	102,7	92,44	13,69
Dojarka 2 konwie ^a	7509,7	100,0	105,0	105,4	103,8	108,33	58,04

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

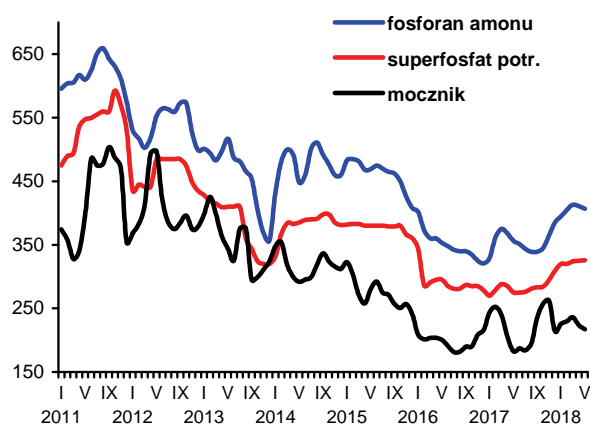
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

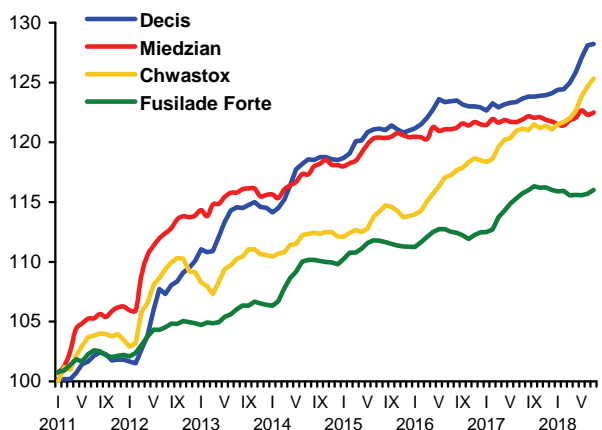
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

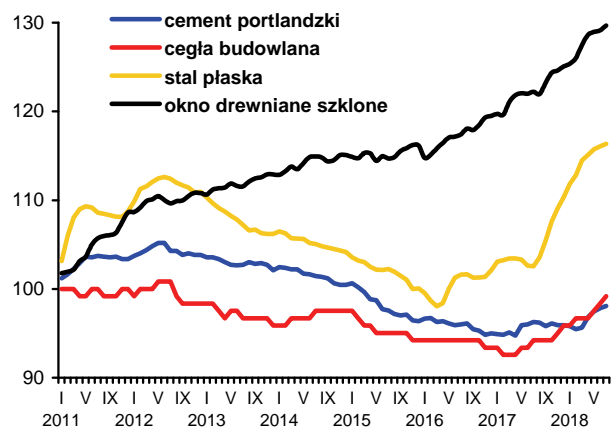
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

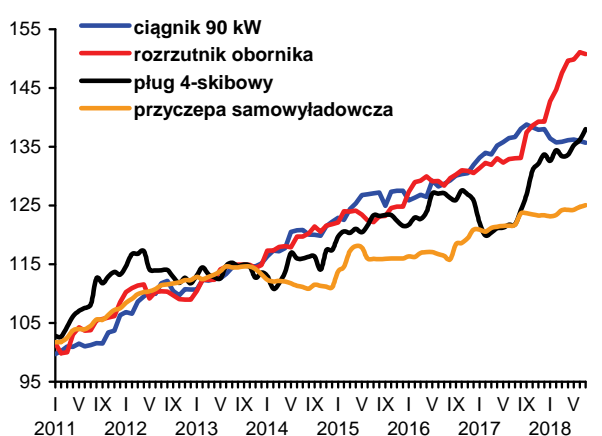
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

